

**«Jeg opplevde det ikke som mobbing
der og da, mer et skittent spill jeg ikke
helt klarte å reflektere over»**

*En innholdsanalytisk og diskursanalytisk
tilnærming til antisosial atferd i Farmen*

Tonje Schjølberg Sløier

Masteroppgave i medievitenskap
Institutt for medier og kommunikasjon

UNIVERSITETET I OSLO

10. mai 2017

**«Jeg opplevde det ikke som mobbing
der og da, mer et skittent spill jeg ikke
helt klarte å reflektere over»**

*En innholdsanalytisk og diskursanalytisk
tilnærming til antisosial atferd i Farmen*

© Tonje Schjølberg Sløier

2017

«Jeg opplevde det ikke som mobbing der og da, mer et skittent spill jeg ikke helt klarte å reflektere over»

En innholdsanalytisk og diskursanalytisk tilnærming til antisosial atferd i Farmen

Tonje Schjølberg Sløier

<http://www.duo.uio.no/>

Trykk: Reprosentralen, Universitetet i Oslo

IV

Sammendrag

Antisosial atferd har lenge vært et omdiskutert og sentralt problemområde i forskningen på reality-TV. Bakgrunnen for denne oppgaven hviler på at det til tross for en rekke studier gjort på antisosial atferd i reality-TV finnes et betydelig mindre arbeid som undersøker antall og typer antisosial atferd i reality-programmer. I tillegg er det i skrivende stund ingen publiserte studier som undersøker hvordan reality-deltakere forstår og snakker om antisosial atferd. Jeg anser det derfor som interessant og ikke minst nødvendig å studere dette nærmere. Dette ved hjelp av ett og samme problemområde; antisosial atferd i *Farmen*.

Oppgaven har to formål. Gjennom en kvantitativ innholdsanalyse undersøker den utbredelsen av antisosiale atferd i *Farmen*. Deretter, gjennom en kvalitativ diskursanalyse, undersøker den hvordan *Farmen*-deltakere innad i en reality gameshow-kontekst forstår og snakker om antisosial atferd. Oppgaven presenterer konkrete tendenser som synes å gjøre seg gjeldende i programmet, tendenser som en muligvis vil kunne finne i andre reality-programmer. Oppgaven kan på den måten benyttes som springbrett for videre undersøkelser på området.

Forord

Det er med blandede følelser jeg fullfører det siste arbeidet på denne oppgaven.

Arbeidsprosessen har vært lang og krevende, og jeg ser frem imot å kunne senke skuldrene og presentere med stolthet en fullverdig oppgave. Samtidig har arbeidet med oppgaven vært svært lærerikt og inspirerende, og med all den tid og energi man har lagt i oppgaven er det rart å nå måtte gi avkall på den.

Først og fremst ønsker jeg å rette en stor takk til min veileder Marius Øfti, for hans faglige ekspertise, engasjement, motiverende ord og ikke minst støtte under hele prosessen.

Jeg vil takke mamma for mengdevis av korrekturlesing og pappa for gode innspill. Ikke minst ønsker jeg å takke dem for støtten og oppmuntringen underveis, noe som har gitt meg motivasjon til å fortsette arbeidet.

Jeg vil også takke alle nære og kjære, for deres interesse for oppgaven og ikke minst forståelse for den tid som har blitt prioritert til arbeidet med den.

Takk!

Oslo, mai 2017

Tonje Schjølberg Sløier

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	1
1.1	Hvorfor Farmen?	3
1.2	Problemstilling og avgrensning	3
1.3	Tidligere forskning	5
1.4	Oppgavens form og innhold	6
2	TEORETISK TILNÆRMING	8
2.1	Antisosial atferd i reality-TV	8
2.2	Sosialkonstruktivisme	10
2.3	Poststrukturalisme	11
2.4	Diskurs og diskursanalyse	13
2.4.1	Faircloughs kritiske diskursanalyse: et teoretisk og metodisk hele	15
2.5	Swales teori om sjanger og diskurssamfunn	18
3	INNHOLDSANALYSE – METODE OG DATA	21
3.1	Kvantitativ innholdsanalyse	21
3.1.1	Krippendorffs system	21
3.2	Utvalg, analyseobjekt og analyseenheter	23
3.3	Utforming av kodingsenheter	23
3.4	Innsamling av data	24
3.5	Metodiske refleksjoner	25
3.5.1	Det objektive aspektet	25
3.5.2	Reliabilitet, validitet og generaliserbarhet	25
4	INNHOLDSANALYSE – ANALYSE OG FUNN	28
4.1	Sesong 2, episode 1	28
4.1.1	Antisosial atferd	28
4.2	Sesong 2, episode 19	28
4.2.1	Antisosial atferd	29
4.3	Sesong 2, episode 22	31
4.3.1	Antisosial atferd	31
4.4	Sesong 2, episode 23	31
4.4.1	Antisosial atferd	31
4.5	Sesong 2, episode 24	33

4.5.1	Antisosial atferd	33
4.6	Sesong 8, episode 1	35
4.6.1	Antisosial atferd	35
4.7	Sesong 8, episode 18	37
4.7.1	Antisosial atferd	38
4.8	Sesong 8, episode 19	39
4.8.1	Antisosial atferd	40
4.9	Sesong 8, episode 22	42
4.9.1	Antisosial atferd	42
4.10	Sesong 8, episode 23	44
4.10.1	Antisosial atferd	45
4.11	Oppsummering av funn.....	46
5	INNHOLDSANALYSE – TOLKNING OG DISKUSJON.....	51
6	DISKURSANALYSE – METODE OG DATA.....	55
6.1	Kvalitativ diskursanalyse.....	55
6.2	Utvalg, analyseobjekt og analyseenheter.....	57
6.3	Transkripsjon.....	58
6.4	Metodiske refleksjoner	59
6.4.1	Det subjektive aspektet.....	59
6.4.2	Reliabilitet, validitet og generaliserbarhet.....	59
7	TEKSTANALYSE.....	61
7.1	Tekst 1, sesong 2, episode 11	61
7.2	Tekst 2, sesong 2, episode 19	62
7.3	Tekst 3, sesong 2, episode 23	64
7.4	Tekst 4, sesong 2, episode 28	65
7.5	Tekst 5, sesong 8, episode 19	66
7.6	Tekst 6, sesong 8, episode 20	68
7.7	Tekst 7, sesong 8, episode 22	69
7.8	Tekst 8, sesong 8, episode 23	70
8	DISKURSIV PRAKSIS	72
8.1	Negativ diskurs versus positiv diskurs	72
8.2	Utilfredsdiskurs versus konkurransediskurs.....	75
9	SOSIAL PRAKSIS	81

9.1	Reality gameshow-kontekstens påvirkning	81
9.2	Fra diskurs til handling	85
10	KONKLUSJON	87
10.1	Hovedfunn.....	87
10.2	Forslag til videre forskning	89
	Litteraturliste	91
	Vedlegg	95

	Figur 2.1. Norman Faircloughs tre-dimensjonale analysemodell.	17
	Tabell 4.1 Antall type antisosial atferd (N) %, Farmen sesong 2, episode 19	29
	Tabell 4.2 Antall kjønn fordelt på type antisosial atferd % (N), Farmen sesong 2, episode 19	30
	Tabell 4.3 Antall kontekstuell sammenheng fordelt på type antisosial atferd % (N), Farmen sesong 2, episode 19.....	30
	Tabell 4.4 Antall type antisosial atferd (N) %, Farmen sesong 2, episode 23	31
	Tabell 4.5 Antall kjønn fordelt på type antisosial atferd % (N), Farmen sesong 2, episode 23	32
	Tabell 4.6 Antall kontekstuell sammenheng fordelt på type antisosial atferd % (N), Farmen sesong 2, episode 23.....	32
	Tabell 4.7 Antall type antisosial atferd (N) %, Farmen sesong 2, episode 24	33
	Tabell 4.8 Antall kjønn fordelt på type antisosial atferd % (N), Farmen sesong 2, episode 24	34
	Tabell 4.9 Antall kontekstuell sammenheng fordelt på type antisosial atferd % (N), Farmen sesong 2, episode 24.....	34
	Tabell 4.10 Antall type antisosial atferd (N) %, Farmen sesong 8, episode 1	35
	Tabell 4.11 Antall kjønn fordelt på type antisosial atferd % (N), Farmen sesong 8, episode 1	36
	Tabell 4.12 Antall kontekstuell sammenheng fordelt på type antisosial atferd % (N), Farmen sesong 8, episode 1.....	37
	Tabell 4.13 Antall type antisosial atferd (N) %, Farmen sesong 8, episode 18	38
	Tabell 4.14 Antall kjønn fordelt på type antisosial atferd % (N), Farmen sesong 8, episode 18	38
	Tabell 4.15 Antall kontekstuell sammenheng fordelt på type antisosial atferd % (N), Farmen sesong 8, episode 18.....	39
	Tabell 4.16 Antall type antisosial atferd (N) %, Farmen sesong 8, episode 19	40
	Tabell 4.17 Antall kjønn fordelt på type antisosial atferd % (N), Farmen sesong 8, episode 19	41
	Tabell 4.18 Antall kontekstuell sammenheng fordelt på type antisosial atferd % (N), Farmen sesong 8, episode 19.....	41
	Tabell 4.19 Antall type antisosial atferd (N) %, Farmen sesong 8, episode 22	42

Tabell 4.20 Antall kjønn fordelt på type antisosial atferd % (N), Farmen sesong 8, episode 22	43
Tabell 4.21 Antall kontekstuell sammenheng fordelt på type antisosial atferd % (N), Farmen sesong 8, episode 22	44
Tabell 4.22 Antall type antisosial atferd (N) %, Farmen sesong 8, episode 23	45
Tabell 4.23 Antall kjønn fordelt på type antisosial atferd % (N), Farmen sesong 8, episode 23	45
Tabell 4.24 Antall kontekstuell sammenheng fordelt på type antisosial atferd % (N), Farmen sesong 8, episode 23	46
Tabell 4.25 Antall antisosial atferd i fem episoder fra sesong 2 og fem episoder fra sesong 8 av Farmen	47
Diagram 4.1 Antall type antisosial atferd i fem episoder fra sesong 2 og fem episoder fra sesong 8 av Farmen	48
Diagram 4.2 Antall type antisosial atferd sammenlagt i de analyserte episodene fra Farmen.	49
Tabell 4.26 Antall kjønn per antisosiale atferd sammenlagt i sesong 2 og sesong 8 av Farmen	50
Tabell 4.27 Antall kontekstuell sammenheng per antisosial atferd i sesong 2 og sesong 8 av Farmen.....	50

1 INNLEDNING

I et intervju med *VG* den 16. november 2014 snakker tidligere *Farmen*-deltaker Finn Olav Odde ut om konflikten mellom han og meddeltaker Olav Harald Ulstein. Dette var en konflikt som foregikk under innspilling av sesong 10 av *Farmen*. Odde forteller;

Det er rett og slett uheldig for TV2 at «Farmen» har blitt mobbe-tv. Men jeg må si det: Jeg opplevde det ikke som mobbing der og da, mer et skittent spill jeg ikke helt klarte å reflektere over før jeg kom hjem og så det på TV. (Hegseth & Husby, 2014)

Konflikten mellom Odde og Ulstein ble verre for hver uke som gikk, og Odde ble både hetset og ekskludert under programinnspillingen. Nyhetsoverskriftene eskalerte da Ulstein skjelte ut Odde og kalte han «en ynkelig og motbydelig mann». Sterke reaksjoner blant seere førte til kritikk om at TV2 lager «mobbe-TV». Programmet ble en kilde til diskusjon om hva som kunne anses som akseptabel og ikke-akseptabel atferd. TV2 sin pressekontakt for *Farmen*, Alex Iversen, forteller i samme intervju med *VG* at han på sin side ikke mener det har forekommet mobbing i programmet. I stedet viser Iversen til konteksten som *Farmen*-deltakere opererer innenfor, hvor han forklarer at *Farmen*-deltakere er en del av et sosialt spill innrammet i reality-sjangerens konvensjoner. (Hegseth & Husby, 2014).

Denne oppgaven undersøker antisosial atferd i reality programmet *Farmen*, både utøvelsen av det og deltakeres egne forståelser til det. *Farmen – Kampen for tilværelsen* er et norsk reality-konsept, produsert og utviklet for TV2 av det skandinaviske medieselskapet Strix Television. Strix er et av de ledende produksjonsselskapene i Norge, og har blant annet produsert andre kjente reality-konsepter som *Robinsonekspedisjonen* (TV3, 1999-2013, og TV2, 2015-) og *Ullared* (Kanal 5, 2009-). *Farmen* hadde sitt inntog på norsk TV-skjerm i 2001 (TV2) og har siden den gang hatt stor underholdningsverdi i de norske hjem. Med hele tolv sesonger fordelt på tolv år er *Farmen* ett av Norges lengstlevende TV-konsepter. Konseptet er solgt til 53 land, og tall fra TNS Gallup tydeliggjør *Farmen* som en av TV2s seersuksesser (Nygård, 2016, s. 19). Den 06. desember 2015 hadde programmet en oppslutning på hele 1.061.000 seere - over 700 000 flere seere enn reality-programmet *71 grader nord* (TVNorge, 1999-). (Mausethagen, 2015, s. 19). Tallene understreker den suksess som *Farmen* har hatt i norsk reality-underholdning.

I *Farmen* konkurrerer 12-14 deltakere mot hverandre med det formål om å stå igjen som vinner av konkurransen. *Farmen*-deltakere skal utenfor sivilisasjon leve som de gjorde for 100 år siden, i en verden hvor naturen bestemmer vilkårene og hvor kampen for tilværelsen er en del av hverdagen. *Farmen*-deltakere blir plassert på en isolert og primitiv gård hvor det er om å gjøre å overleve lengst på gården uten noen form for hjelp av moderne hjelpemidler. Hver uke vil det bli utnevnt en storbonde blant deltakerne og storbonden vil måtte veilede de andre deltakerne gjennom ulike ukesoppdrag. Den deltaker som anses som dårligst, svakest, eller som utgjør en trussel i konkurransen, vil bli utnevnt av storbonden til førstekjempe. Førstekjempen velger så ut en andrekjempe som hen vil måtte konkurrere imot i en tvekamp (duell). Den som taper tvekampen vil måtte forlate *Farmen*. Etter ti uker vil det stå igjen én vinner, og vinneren vil motta gunstige premier som bil og hytte.

Farmen-konseptet faller inn under en reality-undersjanger kalt reality gameshow. Reality gameshows er et konkurransedrevet format. I reality gameshows møter vi vanlige mennesker som ved hjelp av ulike midler konkurrerer mot hverandre i gjerne ukjente territorier. Ofte konkurrerer deltakerne om å vinne eller overleve lengst, og den som står igjen tilslutt i konkurransen belønnes ofte med en større premie. Denne type programmer har gjerne høy produksjonsverdi og er basert på cliffhangers hvor seere får se deltakere kjempe seg gjennom konkurransen uke etter uke. Deltakerne vil også kunne bli eliminert fra konkurransen, dette være seg gjennom publikums-, dommeres- eller deltakeres egne stemmeavgivninger.

En del av essensen med reality gameshows slik som *Farmen* er å se hvordan deltakere samhandler og agerer under ukjente og konkurrerende omstendigheter. (Barton, 2007, s. 15). I denne type programmer er deltakeres fremtreden og ytelse like viktig som selve plotet og konkurransen. En av de mest sentrale karakteristikker i reality gameshows er det som kalles for skrifteboksen eller «tilståelsesrom». I tilståelsesrommet snakker deltakere, oftest en og en, direkte til oss seere. Her vil de isolert fra de andre deltakerne kunne formidle sine tanker, strategier, motivasjoner eller forhåpninger innad i konkurransen.

Det jeg synes appellerer med *Farmen* er det fargerike persongalleriet og deltakernes spill og intriger. I tillegg synes jeg det er interessant å se hvordan *Farmen*-deltakere agerer under sosiale og utfordrende situasjoner innenfor programkonteksten. *Farmen* tilbyr en mengde sosiale situasjoner hvor mennesker uten manus agerer foran kamera. Med utgangspunkt i virkelige mennesker blir programmet en arena for ulike typer atferd, holdninger og væremåter. Alt fra indirekte og rasjonelle til sosiale væremåter er å se innenfor

programkonteksten. Vi får ta del av menneskelig aktivitet under rolige og beherskede omstendigheter, og vi får se deres spontane reaksjoner under konflikter og andre dramatiske situasjoner. Dette gjør programmet til en arena for antisosial atferd.

1.1 Hvorfor Farmen?

Jeg har valgt *Farmen* som utgangspunkt for analyse. Ved siden av å være ett av Norges mest sette og lengstlevende reality-programmer, ønsker jeg å studere antisosial atferd i et program som i senere tid har blitt kalt for «mobbe-tv». Utover konflikten mellom *Farmen*-deltaker Finn Olav Odde og Olav Harald Ulstein presentert innledningsvis, har seere vært vitne til en god del andre kontroversielle situasjoner og handlinger i *Farmen*. Blant de mer minneverdige har vi krangelen mellom deltaker Ståle Bjørnvåg og Bjørnar Skogstad (Strix, 2011) hvor sterke og krenkende uttalelser ble utvekslet. Vi har krangelen mellom Helgi Agustsson og Bente naglestad (Strix, 2004), hvor Helgi skjelte ut og gikk til fysisk angrep på Bente. Vi har også vært vitne til kontroversielle deltakere slik som Andreas Nørstrud (Strix, 2012) og Frank Tore Aniksdal (Strix, 2014), for å nevne noen få, som gjennom sitt opphold på gården har både diskriminert og provosert meddeltakere.

I et intervju med *Dagbladet* forklarer nåværende programleder for *Farmen* Gaute Grøtta Grav at «[d]et er klart at det blir konflikter når 14 forskjellige mennesker skal bo sammen. [...] Vi har med sterke personligheter for å gjøre programmet spennende» (Graatrud, 2015). Det er altså ikke kun spillet i seg selv som har en underholdningsverdi, men også det sosiale miljøet som deltakerne tar del i. Med et heterogent utvalg deltakere, og da gjerne med sterke, kontroversielle, provoserende og engasjerende personligheter, er det ikke sjeldent *Farmen*-seere får ta del i konflikter, intriger og andre kontroversielle situasjoner og hendelser som forekommer i programmet. *Farmen* gir dermed tilgang til antisosial atferd som fenomen, som ikke bare kan underholde og kritiseres, men også studeres. Av den anledning ser jeg det som naturlig å bruke *Farmen* som utgangspunkt for analyse av antisosial atferd.

1.2 Problemstilling og avgrensning

I denne oppgaven er jeg interessert i å 1) finne ut antallet og de ulike typer antisosial atferd som synes å framkomme i *Farmen*, og 2) finne ut hvordan *Farmen*-deltakere forstår antisosial atferd innad i programmet og hvilke meninger om antisosial atferd som gjør seg gjeldende her. Jeg finner også *Farmen*-deltaker Finn Olav Odde og *Farmens* pressekontakt Alex Iversen

sine kommentarer i VG interessant. Ettersom Odde hevder han ikke opplevde hetsingen og ekskluderingen som mobbing under programinnspillingen, og i og med at Iversen hevder det sosiale i programmet er innrammet i sjangerkonvensjoner, kan det virke som at det er et avhengighetsforhold mellom de to variablene. At måten deltakerne forstår og ytrer seg på om antisosial atferd i *Farmen* er påvirket av den sosiale konteksten de opererer innenfor. Med utgangspunkt i *Farmen*-deltakeres utsagn innad i programmet, ønsker jeg i tillegg å undersøke om det deltakere sier om antisosial atferd eventuelt er påvirket av den bredere sosiale kontekst de opererer innenfor. Dette er relevant å undersøke, da det viser at det ikke nødvendigvis er tilfeldig hvilken forståelse til antisosial atferd som kommer til uttrykk i *Farmen*-deltakeres utsagn.

Problemstillingen min lyder som følger: ***Hvilken utbredelse synes antisosial atferd å ha i Farmen, og hvilke diskurser om antisosial atferd kommer til syne i Farmen-deltakeres utsagn innad i programmet?*** I tillegg til problemstillingen ønsker jeg å inkludere to underproblemstillinger. Disse vil kunne bidra til en strukturering av oppgaven, samt gi et mer utfyllende svar på problemstillingen. Underproblemstillingene lyder som følger;

- *Hvilke typer og hvor mange antisosiale handlinger utøves i de utvalgte episodene av Farmen?*
- *På hvilken måte kan reality gameshow-konteksten sies å ha påvirket Farmen-deltakeres utsagn om antisosial atferd?*

I denne oppgaven vil antisosial atferd i *Farmen* bli belyst ut i fra to ulike tilnæringsmetoder. For det første skal jeg ved hjelp av en kvantitativ innholdsanalyse loggføre og fastslå antall og typer antisosial atferd i utvalgte episoder fra sesong 2 og sesong 8 av programmet. På den måten vil jeg kunne tyde eventuelle ulikheter når det kommer til antall og typer antisosial atferd i de to sesongene. Jeg vil i tillegg sette antisosial atferd inn i en større kontekst gjennom å loggføre hvilket kjønn som utøver handlingen og den kontekstuelle sammenheng handlingen inngår i. Den kvantitative gjennomgangen består derfor av enkel telling basert på utvalgte variabler. Data vil bli presentert som tall i tabeller og det teoretiske grunnlaget vil være W. James Potter et al. (1997) og Christopher Wilson, Tom Robinson og Mark Callister (2012) sin empiriske forskning.

For det andre skal jeg undersøke hvordan *Farmen*-deltakere bruker språket, på et diskursivt nivå, til å kommunisere en meningsytring om antisosial atferd. Målet er å identifisere de diskurser vi får presentert, samtidig som kaste et lys over de rammer som

bidrar til å strukturere *Farmen*-deltakeres diskursive praksis. Her vil diskursanalyse være en egnet metode, og da særlig Norman Faircloughs kritiske diskursanalyse. Fairclough prøver gjennom den kritiske diskursanalysen å forene konkrete tekster og den bredere sosiale kontekst ved å se på den gjensidige innflytelsen de har på hverandre. I denne oppgaven skal jeg identifisere ulike diskurser, for deretter å knytte de opp mot reality gameshow-konteksten og *Farmen*-deltakeres sosiale praksis. Jeg vil derfor trekke på Faircloughs arbeid, hva angår både teori, metode og empirisk forskning. I tillegg vil jeg redegjøre for sosialkonstruktivismen, poststrukturalismen og John Swales teori om 'sjanger' og 'diskurssamfunn' da dette vil være av betydning for bakgrunnen og forståelsen av mine funn.

Da det vil være tidskrevende å analysere alle *Farmen*-årgangene, vil oppgaven ta utgangspunkt i utvalgte episoder og utsagn. Utvalget vil bli gjort rede for i metodekapittel 3 og 6. Når jeg gjennom diskursanalysen skal undersøke *Farmen*-deltakeres utsagn om antisosial atferd, vil jeg ta utgangspunkt i sitater hentet fra programmets tilståelsesrom. Etersom det er *Farmen*-deltakeres konkrete forståelse til og meninger om antisosial atferd jeg ønsker å undersøke, har jeg valgt å begrense meg til deres utsagn i tilståelsesrommet da tilståelsesrommet representerer en meningsbærende mediert enveiskommunikasjon hvor deltakere uformelt forteller direkte til oss seere hvordan de opplever antisosial atferd innad i programmet. På den måten vil man enkelt kunne identifisere og fremstille konkrete diskurser som *Farmen*-deltakere trekker på når de ytrer seg om antisosial atferd.

Denne oppgaven har verken som formål å henge ut *Farmen*-deltakere som personer med atferdsproblemer eller å finne deltakernes «sanne» holdninger til antisosial atferd. I stedet vil oppgaven presentere ulike tendenser som synes å gjør seg gjeldende i *Farmen* og forklare hvorfor det er slik. Funnene vil kunne gi økt innsikt i *Farmen*-deltakeres forståelse til, samt utøvelse av, antisosial atferd innad i programmet.

1.3 Tidligere forskning

Forskning på antisosial atferd i reality-TV kan ikke anses som nytt. Siden de første reality-programmene dukket opp på TV-skjermen har det vært et aktuelt felt for empirisk undersøkelse av antisosial atferd. (Barton, 2007; Hall, 2007; Hill, 2005; Potter et al, 1997; Wilson et al., 2012; Nabi, Biely, Morgan & Stitt, 2003). Alice Hall (2007, s. 204) påpeker i sin studie at antisosial atferd er en av årsakene til hvorfor en del seere synes reality-TV er morsomt å se på. En annen studie, utført av Kristin Michael Barton (2007), viser blant annet

at økt forbruk av reality gameshows vil kunne påvirke seeres tillit og oppfatning av løgn i hverdagen. Barton (2007, s. 4) påpeker i tillegg at det finnes reality-programmer som prøver å utelukke eller begrense mengden av antisosialt innhold, men at disse programmene i dag er underrepresentert. I likhet med de ovennevnte forskerne anser jeg antisosial atferd i reality-TV som et interessant, merkverdig og ikke minst som et omfattende problemområde som behøver grundig undersøkelse.

Til tross for en økende forskningsinteresse for antisosial atferd i reality-TV, er det få publiserte studier som tar for seg typer og antall antisosial atferd i konkrete reality-programmer. (Wilson et al., 2012, s. 263). Av de som finnes, har vi blant annet Potter et al. (1997) og Wilson et al. (2012). Deres studier og deres funn vil bli gjort rede for i teorikapittelet. Wilson et al. (2012) påpeker i sin studie at; «[a]lthough some research has provided detailed content analyses of crime-based reality programs, the content of more recent iterations of the genre has not been systematically analysed» (s. 262). På grunn av manglende forskning på området anser jeg dette som relevant å undersøke videre.

I tillegg til et mindre antall studier som undersøker antall og typer antisosiale handlinger i reality-TV, finnes det også få studier som tar for seg reality-deltakeres språk. Av de som finnes har vi blant annet Steven S. Giannino og Shannon B. Campbell og (2012) sin studie. Giannino og Campbell (2012) har undersøkt diskurser om rasebasert stereotypier og kjønnsulikheter i det amerikanske reality-programmet *Flavor of Love* (VH1, 2006-2008). En annen som ser på reality-deltakeres språkbruk er Dimitra Koutsantoni (2007). Koutsantoni (2007) har undersøkt samtaler mellom deltakere i det greske reality-programmet *Mission* (ANT1, 2003) ved å se på talehandlingen til deltakerne når de beklager eller unnskylder seg innenfor programkonteksten. Til tross for at Giannino og Campbell (2012) og Koutsantoni (2007) er inne på denne oppgavens problemområde, er det i skrivende stund ingen publiserte studier som ser på hvordan reality-deltakere forstår og snakker om antisosial atferd. Det gjør det både ønskelig og ikke minst nødvendig å undersøke også dette nærmere.

1.4 Oppgavens form og innhold

Oppgaven vil få en systematisk inndeling med adskilte deler til teori, metode og analyse. Det første jeg skal gjøre er å gjøre rede for det teoretiske bakteppe for oppgaven. Etter den teoretiske redegjørelsen, skal jeg i første halvdel av oppgaven presentere den første metoden i oppgaven; kvantitativ innholdsanalyse. Her skal jeg blant annet klargjøre for hva

innholdsanalyse er og hvorfor metoden gjør seg egnet for det jeg ønsker å undersøke. I andre halvdel av oppgaven skal jeg presentere den andre metoden i oppgaven; kvalitativ diskursanalyse. Her skal jeg blant annet klargjøre for meg hva diskursanalyse er og hvorfor det er en egnet metode for det jeg ønsker å undersøke. Funnene vil bli innhentet gjennom en tekstanalyse, og funnene vil deretter bli tolket og drøftet i en analyse av diskursiv- og sosial praksis. Jeg vil hente frem tidligere forskning og relevant teori gjennom å flette det inn i drøftingen. Til slutt vil jeg oppsummere oppgavens hovedfunn og komme med noen avsluttende betraktninger, før jeg avrunder oppgaven med forslag til videre forskning.

2 TEORETISK TILNÆRMING

I dette kapittelet skal jeg gjøre rede for det teoretiske grunnlaget for denne oppgaven. Metodologisk skal jeg ved hjelp av en kvantitativ innholdsanalyse studere den utbredelse som antisosial atferd synes å ha i *Farmen*, og gjennom en kvalitativ diskursanalyse skal jeg undersøke *Farmen*-deltakeres utsagn om antisosial atferd innad i programmet. Oppgavens to analytiske deler vil derfor basere seg på ulike teoretiske rammer. Under arbeidet med innholdsanalysen vil jeg ta i bruk Wilson et al. (2012) og Potter et al. (1997) sine studier som teoretisk ramme. Under arbeidet med diskursanalysen vil teoretiske premisser hentet fra sosialkonstruktivismen, poststrukturalismen, Faircloughs kritiske diskursanalyse og Swales teori om 'sjanger' og 'diskurssamfunn' gjøre seg gjeldende.

2.1 Antisosial atferd i reality-TV

Atferd er en samlebetegnelse for de handlinger vi mennesker utøver, og med antisosial atferd refererer man til negative handlinger, det vil si hvordan vi mennesker responderer og agerer negativt i forhold til ytre og/eller indre stimuli. Det finnes uskrevne (uformelle) normer og skrevne (formelle) regler til enhver situasjon og sosial sammenheng. Normer om hvordan vi bør handle og ikke bør handle. Dersom noen bryter med disse normer og regler, vil en kunne påstå at de utfører en antisosial handling. Potter et al. (1997) definerer antisosial atferd som «...any action that serves to diminish something in a physical, psychological, social, or emotional manner» (s. 77). Antisosial atferd er derfor atferd som direkte eller indirekte, fysisk eller psykisk kan skade en person og dens velbefinnende/velbehag. Det er handlinger som vil kunne bli betraktet som sosialt og normativt uakseptabelt eller uønsket, eller handlinger som vil kunne bryte mot samfunnets normer, lover og regler. (Gjøsund & Huseby, 2011, s. 79). Handlinger slik som slag, spark, bløff, trusler, mobbing, trakassering, utpressing, løgn, fiendtlige bemerkninger, tyveri, baksnakking og juks kan alle forstås som antisosiale handlinger.

Potter et al. (1997) deler antisosial atferd inn i seks overordnede kategorier. Den første er 'serious assault' (her oversatt til 'alvorlig angrep') som vil si all fysisk aggresjon som fører til døden. Den andre er 'minor assault' (her oversatt til 'mindre aggresjon') som vil si fysisk aggresjon som fører til mindre eller ingen skader. Den tredje er 'theft' (her oversatt til 'tyveri') som vil si å stjele andres eiendom. Den fjerde er 'verbal aggression' (her oversatt til

‘verbal aggresjon’) som vil si direkte ikke-fysisk handling som er ment for å skade andre. Den femte er ‘deceit’ (her oversatt til ‘svik’) som vil si å veilede andre for egen vinning. Den sjette er ‘accidents’ (her oversatt til ‘ulykker’) som vil si fysisk aggresjon gjennom blant annet naturkatastrofer. Wilson et al. (2012), som i sin studie har undersøkt antisosial atferd i det amerikanske reality gameshowet *Survivor* (CBS, 2000-), tar utgangspunkt i fire av Potter et al. (1997) sine kategorier; ‘minor assault’, ‘verbal aggression’, ‘theft’ og ‘deceit’. I tillegg har Wilson et al. (2012) valgt å inkludere ‘indirect aggression’ (her oversatt til ‘indirekte aggresjon’) som ifølge Sarah M. Coyne, John Archer og Mike Eslea (2004) tilsvarer både verbal og fysisk aggresjon bak offerets rygg. (s. 236).

Med utgangspunkt i kategoriene til Wilson et al. (2012), kan antisosial atferd oppsummeres slik;

1. *Mindre aggresjon*; direkte fysisk aggresjon som fører til mindre eller ingen skade. For eksempel ørefik, slag, spark, dytting, lugging.
2. *Verbal aggresjon*; direkte ikke-fysisk handling som vil kunne ødelegge andres selvbilde eller føre til psykisk skade. For eksempel utpressing, tvang, trusler og trakassering eller fiendtlige bemerkninger.
3. *Indirekte aggresjon*; indirekte handling, foregår bak offerets rygg. For eksempel spre rykter, sabotere, neglisjere, håne, kritisere, latterliggjøre, samt baksnakking, ansiktsuttrykk eller kroppsspråk i negativ forstand.
4. *Tyveri*; Å ta andres eiendom uten tillatelse. For eksempel ran, innbrudd og tyveri.
5. *Svik*; Bevisst villedde noen for egen eller andres vinning. For eksempel bedrageri, juks, løgn og løftebrudd.

Potter et al. (1997) viser i sin studie til et antall på hele 2126 antisosiale handlinger under en 65,5 timers ikke-fiktiv TV-programmering. ‘Verbal aggression’ er den type antisosial atferd som synes å forekomme oftest. Wilson et al. (2012) tar i sin studie utgangspunkt i Potter et al. (1997), men i stedet for å undersøke ulike ikke-fiktive TV-programmer, har Wilson et al. valgt å konsentrere seg om *Survivor* (CBS, 2000-) som er den amerikanske versjonen av *Expedition Robinson* (SVT1, 1997-2003, TV3, 2004-2005, TV4,

2009-2012, Sjuan, 2015). I sin studie viser Wilson et al. (2012) til et antall på hele 4207 antisosiale handlinger i løpet av de 76,4 timene programmert. 'Indirect aggression' og 'verbal aggression' var de hyppigst forekommende typene av antisosial atferd i denne studien. (Wilson et al., 2012, s. 261-262).

2.2 Sosialkonstruktivisme

Sosialkonstruktivisme er et vidt begrep som mangler en tydelig definisjon og et konkret teoretisk fotfeste. (Burr, 2003). Sosialkonstruktivismen er ikke bare én enkel teoretisk tilgang, men en fellesbetegnelse på en rekke nye vitenskapsteoretiske retninger. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 13). De sosialkonstruktivistiske teoriene har det tilfelles at de omhandler kultur og samfunn i den forstand at de angår mennesker i sosiale situasjoner. Sosialkonstruktivismen opererer ut i fra fire spesifikke nøkkelpremisser som avviser såkalt positivistisk empirisk vitenskap. Dette fordi sosialkonstruktivismen baserer seg på en helt annen forståelse til ontologi (eksistensteori) og epistemologi (erkjennelsesteori) enn det positivismen gjør. Med ontologi menes «...læren om det værende – hva verden består av» (Neumann, 2006, s. 14). Epistemologien reiser videre spørsmålet om «...hvorledes vi kan ha kunnskap om verden...» (Neumann, 2006, s. 14).

Det første sosialkonstruktivistiske nøkkelpremisset tar utgangspunkt i en kritisk forståelse til objektiv og selvfølgelig viten. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 13). Positivismen har et vitenskapssyn hvor vår forståelse av verden anses som en passiv avspeiling av virkeligheten. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 120). Positivismen mener det er mulig å innhente objektiv kunnskap om verden og at vår viten om verden på sin side er gitt. Sosialkonstruktivismen stiller seg kritisk til denne måten å forstå verden på, og setter spørsmålsteget ved om det finnes en objektiv virkelighet man kan oppnå sann viten om. I stedet baserer sosialkonstruktivismen seg på en ontologisk forståelse om viten som et produkt av individers subjektive virkelighetsoppfattelse, ikke som en objektivt og direkte avspeiling av virkeligheten slik positivismen gjør. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 13). Det andre nøkkelpremisset tar utgangspunkt i virkeligheten som kulturelt og historisk betinget. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 14). Måten vi forstår og representerer verden på vil alltid være påvirket av den kulturelle og historiske kontekst vi opererer innenfor. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 14). Sosialkonstruktivismen anser vår forståelse av virkeligheten som varierende og i stadig forandring ettersom hver enkelt forståelse til den baserer seg på hvor man befinner seg

hen samtidig som at den vil kunne variere fra tid til annen. Det tredje nøkkelpremisset ser på sammenhengen mellom viten og sosiale prosesser. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 14). Innenfor sosialkonstruktivismen anser man verden som konstituert gjennom språklige prosesser. (Burr, 2003, s. 4). Hvert individ har sin egen virkelighetsoppfattelse som formes gjennom språklige og sosiale prosesser som deles med de mennesker man befinner seg i felleskap med. På den måten kan viten om verden, samt våre identiteter, sies å være sosialt konstruert. (Burr, 2003, s. 4). Det fjerde og siste nøkkelpremisset ser på sammenhengen mellom viten og sosial handling. (Burr, 2003, s. 5). Sosialkonstruktivismen mener at vår forståelse av verden har implikasjoner på hva vi gjør og hvordan vi velger å handle sosialt. Vår virkelighetsoppfattelse vil dermed ha direkte sosiale konsekvenser, ettersom det vil være avgjørende for hvilke handlinger vi anser som normale og hvilke vi anser som unormale innenfor bestemte kontekster.

Med en grunnleggende oppfattelse om viten som subjektiv følger det en rekke komplikasjoner, og det settes gjerne spørsmålstegn til sosialkonstruktivismens relativisme. Som Marianne W. Jørgensen og Louise Phillips (1999) kommer inn på; dersom viten er subjektiv og det finnes flere mulige forståelser og fremstillinger av verden, hvordan kan man gjennom en spesifikk undersøkelse argumentere for at ens arbeid og funn er riktig eller bedre enn andres? (s. 120). For å kunne håndtere den relativistiske utfordringen som vitenskapsteorien til sosialkonstruktivismen gir, benytter flere sosialkonstruktivister seg av det Jørgensen og Phillips (1999) kaller for 'refleksivitet'. (s. 120-121). Refleksivitet er en metodologisk fremgangsmåte som blant annet sosialkonstruktivister benytter for å rettferdiggjøre de resultater og funn man innhenter gjennom akademisk forskning. Blant annet må man være bevisst over sin egen rolle som forsker, samt redegjøre og begrunne for de valg man har tatt i løpet av en forskningsprosess. På den måten vil man kunne oppnå vitenskapelig gyldighet i sin forskning. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 120-121).

2.3 Poststrukturalisme

Innunder den sosialkonstruktivistiske retning finner man blant annet poststrukturalismen. Poststrukturalisme er en språkteoretisk strømning utviklet i Frankrike på 1960-tallet som et resultat av et oppgjør med flere tradisjonelle vitenskapsidealer som marxismen og psykoanalysen og deres universelle teorier om betydningsdannelse. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 15). I likhet med sosialkonstruktivismen baserer poststrukturalismen seg på de

nøkkelpremisser som gjør seg gjeldende i sosialkonstruktivismen. Poststrukturalismen tar også utgangspunkt i en forståelse til språket som betydningsdannende, og har i likhet med sosialkonstruktivismen en grunnleggende oppfattelse om at viten alltid er konstituert i og igjennom språklige prosesser. I tillegg mener poststrukturalister at språket ikke bare bidrar til å skape subjektive representasjoner av verden, men at representasjonene i tillegg er med på å forme verden. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 17).

Poststrukturalismens har røtter i strukturalismen, en teoretisk retning som baserer seg på lingvisten Ferdinand de Saussure teori om språkssystemet. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 18). I følge Saussures lingvistiske teori får ord eller tegn deres betydning kun dersom de settes i en relasjon til andre ord. (Darger, Hansen & Kock, 2015, s. 140). Teorien avviser at et ord, for eksempel 'hund', får en betydning bare ved å se til vår opplagte forståelse om hva 'hund' tilsvarer. I stedet mener Saussure at ordet 'hund' er knyttet til et nettverk, en total struktur, av andre ord som ordet er forskjellig fra. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 19). 'Hund' blir gjennom strukturen systematisert og tillagt dets betydning ved ikke å være et menneske, men et dyr forskjellig fra andre dyr som 'katt' og 'mus'. (Darger et al., 2015, 140). Ordet 'hund' vil dermed få dets betydning dersom man setter ordet i forhold til andre forskjellige ord som inngår i strukturen. Poststrukturalismen bygger videre på Saussures og strukturalismens forståelse til språket som et system, samt deres teori om at ord får dets betydning gjennom deres forhold til andre ord. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 18). Samtidig tar poststrukturalismen å modifiserer strukturalismens og Saussures tanker. Dette gjennom å blant annet flytte strukturalismen og Saussures fokus fra språket som et sluttet system av ensartede og uforanderlige tegn til et språkssystem av tegn som anses å være foranderlige og stadig i bevegelse. (Lothe, Refsum & Solberg, 1997, s. 200). Der strukturalismen mener at ord og tegn i språkssystemet har en bestemt plassering og er fastlåste til hverandre, mener poststrukturalismen at ord og tegn ikke kan gis en fastlagt betydning. Dette fordi ordenes plassering i strukturen vil variere med den sammenheng de benyttes i. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 20). Når vi bruker språket, trekker vi ubevisst på strukturen av ord og tegn. Samtidig vil vi kunne endre denne strukturen gjennom å ordne ordene på ulike måter i forhold til hverandre. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 21). På den måten anser poststrukturalismen strukturen av ord og tegn ikke bare for å være reproduserbar, men også foranderlig, da ordene og tegnene vil kunne variere i bruk og mening til hverandre. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 20).

Av de mer sentrale poststrukturalistiske representanter blir Michael Foucault ansett for å være den mest fremtredende. (Neumann, 2006, s. 21). Foucault var blant annet interessert i det komplekse maktbegrepet og det erkjennende subjekt. Han undersøkte hvordan makt virker innenfor ulike samfunnsinstitusjoner, og hvordan det erkjennende subjekt og dets viten om verden kommer til uttrykk i og gjennom samfunnsinstitusjoner. (Osborne, 1995, s. 177). Ved siden av å ha en grunnleggende oppfatning om viten som sosial konstruksjon, anser Foucault sannheten som diskursivt konstruert. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 22). Diskursbegrepet definerer Foucault slik; «Vi vil kalde en gruppe af ytringer for diskurs i det omfang, de udgår fra den samme diskursive formation [... Diskursen] består af et begrænset antal ytringer, som man kan definere mulighedsbetingelserne for» (sitert i Jørgensen & Phillips, 1999, s. 22). Foucault har blant annet utarbeidet teori og begreper som har gjort seg gjeldende hos mange analytikere. I tillegg har han gjennom sitt arbeid bidratt til utviklingen av en rekke metoder for analyse av diskurs kalt diskursanalyse. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 21). Videre skal jeg utdype hva diskurs er og redegjøre for den diskursanalytiske tilgangen som oppgaven vil basere seg på.

2.4 Diskurs og diskursanalyse

Diskurs er i dag et mye anvendt begrep. Ved siden av å være et generelt begrep benyttet i vår dagligtale, er diskurs også av vitenskapelig interesse da det behandles og praktiseres som både metode og teori innenfor blant annet samfunnsvitenskapelige- og lingvistiske disipliner. På grunn av diskursbegrepets forankring i vitenskapelige og sosiale sammenhenger, vil forståelsen og bruken av diskurs kunne variere ut fra den sammenheng den benyttes i. I lingvistikken blir diskurs for eksempel ansett som en enkel ytring eller en samtale, en språklig mediert tekst, og innenfor samfunnsvitenskapen blir diskursbegrepet benyttet blant annet til å beskrive hele det politiske og sosiale felt. (Howarth, 2005, s. 12). I tillegg vil diskurs kunne referere til det talende språk, den skriftlige språkbruk eller begge deler. Til tross for den ulike bruken av begrepet, presenterer Jørgensen og Phillips (1999) en beskrivelse av diskurs som «...en ubestemt måte å snakke om og forstå verden (eller et utdrag av verden) på...» (s. 9). I denne oppgaven tilsvarer 'verden' antisosial atferd i *Farmen*. I tillegg hevder Jørgensen og Phillips (1999) «... at sproget er strukturert i forskjellige mønstre ... når vi agerer inden for forskjellige sociale domæner» (s. 9). 'Sociale domæner' blir her forstått som ulike sosiale kontekster vi mennesker opererer innenfor. Blant annet benytter vi forskjellige diskurser på

arbeidsplassen, i familien, innenfor skolesystemet og innenfor reality gameshows. En foreløpig oppsummering av begrepet diskurs vil derfor være; en bestemt måte å ytre seg på (enten skriftlig og/eller muntlig), om verden eller deler av verden (slik man ser og forstår den), innenfor en bestemt sosial kontekst. Diskursanalyse er et teoretisk og metodologisk verktøy benyttet for å analysere denne sammenhengen. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 9).

Diskursanalyse kan kort beskrives som studiet av språk i bruk. (Taylor, 2001, s. 5). Det er et metodologisk og teoretisk verktøy som ofte benyttes innenfor en rekke sosiale områder. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 9). Ved hjelp av diskursanalyse kan man blant annet undersøke det språklige innholdet i en bestemt tekst, hvordan mening og sosial virkelighet skapes gjennom språket, eller for eksempel hvordan bestemte diskurser produseres og konsumeres innenfor ulike sosiale kontekster. Innenfor diskursanalyse finnes det i tillegg en rekke diskursanalytiske tilnæringsmåter. Diskursanalyse er derfor ikke én spesifikk metode til dataanalyse, men i stedet en felles betegnelse på en rekke ulike tilnæringer. Hver av disse tilnæringsmåtene består av et eget teoretisk og metodologisk grunnlag. Det teoretiske og metodologiske grunnlaget er kjedet sammen, og en diskursanalyse kan derfor ikke benyttes uavhengig fra dets teoretiske grunnlag. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 12). Jørgensen og Phillips (1999) viser i stedet til diskursanalyse som såkalte pakkelsninger bestående av bestemte ontologiske og epistemologiske premisser, teoretiske modeller, metodologiske retningslinjer og spesifikke teknikker til språkanalyse. (s. 12). Av de tilnæringsmåter eller pakkelsninger som finnes, har man blant annet diskursteori, diskurspsykologi og kritisk diskursanalyse.

I denne oppgaven har jeg valgt å benytte meg av deler av Faircloughs tilnærming til diskursanalyse som teoretisk bakteppe og metodologisk verktøy. Faircloughs tilnærming faller innunder den kritiske diskursanalytiske tilgang. Faircloughs kritiske diskursanalyse ser jeg som egnet for oppgaven, da den både tilbyr teoretiske modeller og metodologiske retningslinjer til empirisk forskning av språkbruk i konkrete sosiale kontekster. I tillegg viser den til spesifikke begreper og redskaper som vil kunne være av nytte i det videre arbeidet. Det er samtidig viktig å påpeke at Faircloughs arbeid ikke må ses på som en ideell fasit, men i stedet som en ide som må spesialbygges etter de problemstillinger som skal undersøkes og det prosjekt som skal utarbeides. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 88).

2.4.1 Faircloughs kritiske diskursanalyse: et teoretisk og metodisk hele

‘Discourse’ is used in a general sense for language (as well as, for instance, visual images) as an element of social life which is dialectically related to other elements. Discourse is also used more specifically: different discourses are different ways of representing aspects of the world. (Fairclough, 2003, s. 214-215)

I følge Fairclough er diskurs bygd opp av en rekke språklige elementer og kan både være av skriftlig karakter som avisartikler, muntlig karakter som taler, eller for eksempel en blanding av noe muntlig og visuelt, som et fjernsynsprogram. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 80).

Fairclough anser diskurs som en bestemt måte å representere en del av verden på, ikke som en direkte avspeiling av en allerede eksisterende verden. Han beskriver diskurs som en sosial praksis som må sees i sammenheng med dens konkrete sosiale kontekst. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 25).

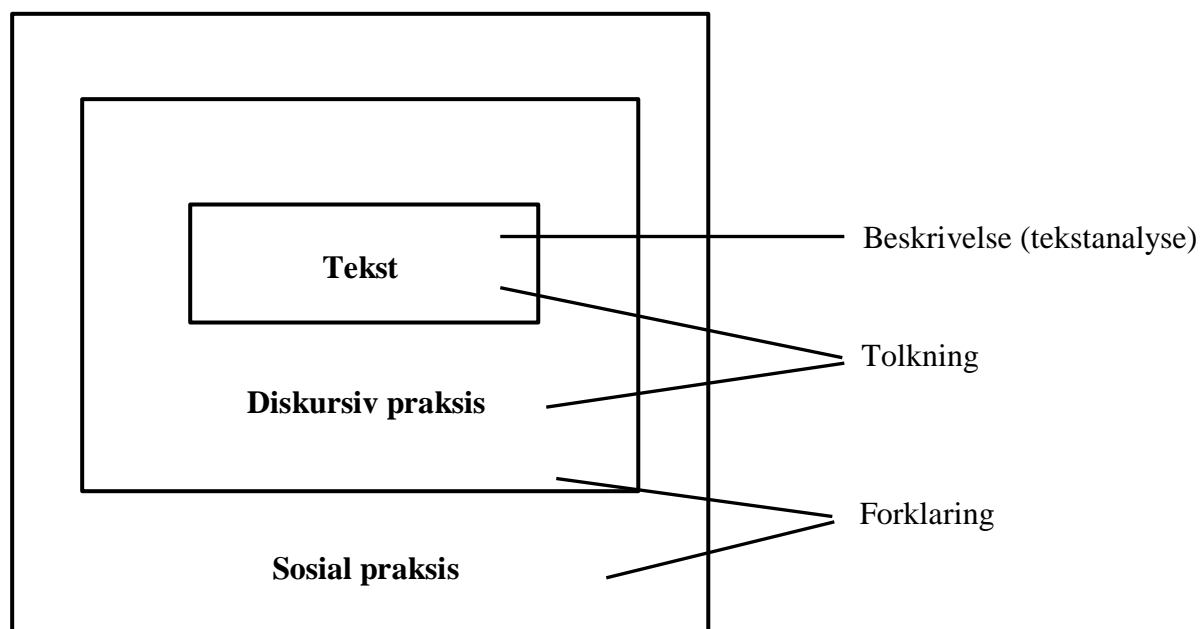
Ettersom det finnes ulike diskurser med ulike representasjoner av verden vil det kunne oppstå en diskursiv kamp om betydningsfastsettelsen av et fenomen. Et begrep som gjør seg gjeldende her er hegemoni. Hegemoni er når en diskurs anses for å besitte den rådende og styrende forståelsen til et fenomen, og en diskursiv kamp er når ulike diskurser kjemper om å oppnå denne herskende forståelsen. (Jørgensen og Phillips, 2002, s. 7).

Fairclough skiller i tillegg mellom diskurs som én form for sosial praksis fra andre sosiale dimensjoner uten lingvistisk-diskursiv karakter. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 73). Et eksempel på en diskursiv praksis, for å være oppgaven nær, vil være når *Farmen*-deltakere ytrer en mening om antisosial atferd. Det å ta i bruk tilståelsesrommet til å ytre denne meningen vil kunne være et eksempel på en sosial praksis uten lingvistisk-diskursiv karakter. Det er det dialektiske forholdet mellom disse to aspekter (diskursiv praksis og andre sosiale dimensjoner) som står i fokus i Faircloughs teori. Gjennom diskurs bidrar vi blant annet til å forme og representere den sosiale verden. (Fairclough, 1992, s. 64). Diskurs kan også være konstituerende i den forstand at det betinger vår sosiale struktur, våre handlinger og samhandling. (Fairclough, 2001, s. 23). Fairclough forklarer at diskurs «[...] både er en måte at handle på, en form, hvori folk kan agere i forhold til verden og særlig i forhold til hinanden, og er en måte at representere verden på» (2008, s. 17). Samtidig er diskurs selv betinget av andre sosiale praksiser uten lingvistisk-diskursiv karakter. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 74). For kritiske diskursanalytikere, slik som Fairclough, skal man derfor forstå

diskurs som både konstituerende og konstituert. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 74). I den kritiske diskursanalyse er språket som diskurs dermed todelt. Det handler om at språket både kan benyttes til å påvirke vår verden, og at språket er historisk og sosialt plassert og står i et dialektisk forhold til andre deler av det sosiale. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 74).

I tilknytning diskursens konstituerende natur presenterer Fairclough en teori om diskursens eventuelle forandring på sosiale praksiser. Han undersøker hvordan konkret språkbruk i sosiale sammenhenger bidrar til enten å opprettholde eller forandre sosiale praksiser som allerede foreligger. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 15). I tilknytning til denne mulige forandningsprosessen trekker Fairclough på det han kaller for interdiskursivitet. Interdiskursivitet er når tekst kombinerer elementer eller argumenter fra flere diskurser, hvor elementene sammen bidrar til å konstituere en (ny) diskurstype. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 232). Et eksempel her vil være, for å være oppgaven nær, om *Farmen*-deltakere trekker på flere bestemte diskurser når de ytrer sin mening om antisosial atferd. Lav grad av interdiskursivitet vil si at tekstene trekker på samme diskurs(er) og på den måten bidrar til å opprettholde sosiale praksiser, høy grad av interdiskursivitet vil si at tekstene trekker på flere ulike diskurser og på den måten bidrar til å konstituere endringer sosialt. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 84).

Innenfor den kritiske diskursanalysen fokuserer man på to aspekter av språket. Det første aspektet er en spesifikk kommunikativ begivenhet, en språklig tekst, som for eksempel en film, et radioprogram eller utsagn hentet fra en realityserie. I følge Fairclough består den kommunikative begivenheten av tre nivåer; tekst, diskursiv praksis og sosial praksis. Disse tre nivåene utgjør Faircloughs tre-dimensjonale analysemodell. Han hevder at alle de tre nivåene er en del av våre kommunikative begivenheter, og det vil derfor være nødvendig å trekke frem og diskutere alle de tre nivåene i en diskursiv analyse. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 80). Fairclough anser diskursanalyse som en tverrfaglig tilgang hvor man må kombinere tekstanalyse av tekst (analyse) og sosial analyse av diskursiv praksis (tolkning) og sosial praksis (forklaring). (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 78). I sitt forsøk på å kartlegge diskursbegrepet har Fairclough ikke bare utviklet et teoretisk perspektiv til språk samt begreper og redskaper til analyse, han har også utarbeidet en tre-dimensjonal analysemodell som gjør det mulig å jobbe med tekst, diskursiv praksis og sosial praksis som en sammensatt og helhetlig struktur. En fremgangsmåte jeg anser som egnet i min oppgave. I metodekapittel 6 vil jeg klargjøre for hvordan jeg vil ta i bruk Faircloughs analysemodell i praksis. Videre vil det her bli gjort en kort, men fullstendig teoretisk redegjørelse av modellen.

Figur 2.1. Norman Faircloughs tre-dimensjonale analysemodell.

I Faircloughs tre-dimensjonale analysemodell utgjør tekst-nivået en lingvistisk-analyse av den eller de tekster du har til analyse. Diskursiv praksis utgjør en undersøkelse av hvordan diskurs bidrar til å forme og reprodusere, eventuelt forandre, sosiale praksiser. Sosial praksis utgjør en undersøkelse av diskursers ytre omstendigheter og ser blant annet på hvordan andre sosiale praksiser påvirker den diskursive praksis og omvendt. I undersøkelsen av den sosiale praksis vil det, ifølge Fairclough, være nødvendig å trekke på annen sosial eller kulturell teori. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 155). På det sosiale-nivået er man i tillegg interessert i hvordan diskurser forholder seg til diskursordenen. Dette fører oss til det andre aspektet i en diskursanalyse. Diskursorden er summen av de diskurstyper som omhandler samme fenomen og som gjør seg aktuelle innenfor et spesifikt sosialt domene. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 79-80). Fairclough beskriver det som en «...particular combination or configuration of genres, discourses and styles which constitutes the discorsal aspect of a network of social practices» (2003, s. 220). Det første elementet i en diskursorden, diskurs, viser til måter å representere noe på. Dette kan for eksempel være en skriftlig eller muntlig representasjon av noe som er av politisk karakter, en såkalt politisk diskurs. Det andre elementet, sjanger, viser til formålsdrevet språkbruk, det vil si bestemte måter å (sam)handle på - en sosial språkhandling. Dette kan for eksempel være en politisk appell. Det tredje og siste elementet, stil, viser til måter å konstruere bestemte identiteter på. Dette kan for eksempel være en appell under en partilederdebatt. Diskurs, sjanger og stil er ifølge Fairclough koblet sammen i en

dialektisk relasjon. (Fairclough, 2003, s. 29). Fairclough forklarer at diskursen blir angitt i sjangeren og innprentet i stilen, og at sjangeren og stilen blir representert i diskursen. (Fairclough, 2003, s. 29). Sjangeren og stilen er med på å forme eller prege diskursen, og diskursen er med på å forme og prege sjangeren og stilen. I det videre avsnitt vil begrepene 'diskurs og 'sjanger' bli knyttet opp imot Swales teori om 'sjanger' og 'diskurssamfunn'.

2.5 Swales teori om sjanger og diskurssamfunn

I boken *Genre Analysis: English in Academic and Research Settings* (1990) gjør Swales rede for begrepet 'sjanger' og fremstiller ideen om et 'diskurssamfunn'. Ifølge Swales består en sjanger av;

[a] class of communicative events, the members of which share some set of communicative purposes. These purposes are recognized by the expert members of the parent discourse community and thereby constitute the rationale for the genre. The rationale shapes the schematic structure of the discourse and influences and constrains choice of content and style. (1990, s. 58)

Swales beskriver sjanger som en formålsrettet aktivitet. De kommunikative begivenheter som utgår fra en sjanger har det tilfelles at de deler bestemte kommunikative formål. Disse kommunikative formålene deles av de sosiale grupper som tilhører kommunikasjonsområder hvor sjangeren benyttes. Medlemmer av disse sosiale gruppene, det vil si de som deler de samme kommunikative formål, kaller Swales for et 'diskurssamfunn'. Han forklarer at medlemmene i et diskurssamfunn må være enige og klar over de kommunikative formålene som inngår i diskurssamfunnet. En felles forståelse rundt de kommunikative formålene som gjør seg gjeldende i et diskurssamfunn vil, ifølge Swales, kunne bidra til en etablering, strukturering og begrensning av diskurser innenfor det bestemte diskurssamfunnet. (Swales, 1990, s. 58). Et diskurssamfunn kan derfor kort oppsummert sees på som en gruppe mennesker, som gjennom bruk av bestemte sjangere fremmer et sett kommunikative formål, formål som vil kunne bidra til å sette rammer for hvilke diskurser som benyttes innad i diskurssamfunnet.

Swales (1990, s. 24-27) lister opp seks egenskaper eller sosiale praksiser han anser nødvendig for å kunne identifisere et diskurssamfunn;

1. For det første må et diskurssamfunn ha et mål/formål. Medlemmene av diskurssamfunnet må være enige i hva deres mål/formål er, uavhengig om målene/formålene er skriftlig dokumentert eller at man muntlig har blitt enige om disse.
2. For det andre må et diskurssamfunn ha egne bestemte kommunikasjonsmetoder som medlemmene bruker seg imellom. Eksempler på slike kommunikative metoder kan være monologer som informasjonsbrev eller taler, dialoger som ansikt-til-ansikt samtaler, eller telekommunikasjon gjennom e-mail- eller telefonsamtaler.
3. For det tredje må et diskurssamfunn kunne forsyne informasjon og tilbakemeldinger. Diskurssamfunnet skal bruke sine kommunikative metoder til å dele med seg av informasjon og tilbakemelding.
4. For det tredje vil et diskurssamfunn måtte ta i bruk sjanger(e) (formålsrettede aktiviteter) for å kunne kommunisere og realisere diskurssamfunnets gitte mål/formål. Sjanger(e) som benyttes av et gitt diskurssamfunn vil også være avgjørende for de språklige valg man tar. Eksempler på sjanger vil kunne være en kronikk, en avis, en appell, TV-programmering, et radioprogram eller for eksempel en debatt.
5. For det femte vil et diskurssamfunn, i tillegg til å være eller eie sjangere, måtte bruke og erverve spesifikke lexis, det vil si spesifikke ord eller begreper i et språk.
6. For det sjette må et diskurssamfunn bestå av aktive medlemmer. Medlemmene må ha en viss relevans eller relevant kvalifisering for diskurssamfunnet. Medlemmene behøver ikke å ha noe tilfelles, utenom deres samme interesse og mål/formål. Swales forklarer at diskurssamfunnets medlemmer kan skiftes ut, enten ved dødsfall eller gjennom andre ufrivillige måter.

Dersom et samfunn ikke oppfyller ett eller flere av de ovennevnte egenskapene, kan det ikke kalles et diskurssamfunn.

I tillegg til Faircloughs arbeid ønsker jeg å ta i bruk Swales teori om 'sjanger' og 'diskurssamfunn' som teoretisk bakteppe under undersøkelsen av sosiale praksis i kapittel 9. Dette fordi det gjør seg relevant for håndteringen av diskursenes rammeverk.

3 INNHOLDSANALYSE – METODE OG DATA

I dette kapitlet skal jeg gjøre rede for det metodeverktøyet jeg ønsker å benytte for å kunne innhente empiri til første del av oppgavens problemstilling; *hvilken utbredelse synes antisosial atferd å ha i Farmen?* Jeg skal først redegjøre for hva innholdsanalyse er, hvordan og hvorfor jeg ønsker å benytte denne metoden. Deretter skal jeg klargjøre for mitt utvalg som jeg vil benytte meg av i analysen. Avslutningsvis skal jeg ved hjelp av en metodisk refleksjon redegjøre for innholdsanalysens subjektivitet, reliabilitet og generaliserbarhet.

3.1 Kvantitativ innholdsanalyse

Jeg skal i første del av denne oppgaven benytte meg av en innholdsanalyse som metodeverktøy. Det finnes mange definisjoner på innholdsanalyse. Klaus Krippendorff definerer innholdsanalyse som en «... empirically grounded method, exploratory in process, and predictive or inferential in intent» (2012, s. 1). Metodologisk er innholdsanalyse ment for å utforske innholdet i tekster og den skal kunne gi empiriske funn som vil måtte fremstilles og tolkes.

En innholdsanalyse kan både være kvalitativ eller kvantitativ. Denne oppgaven vil basere seg på en kvantitativ tilnærming. Med kvantitativ innholdsanalyse er målet å telle og loggføre enkelte deler av en tekst. Datamaterialet jeg analyserer vil bli telt og systematisk registrert som tall i en datamatrikse. Hvert enkelt materiale jeg loggfører i analysen har sin egen tallverdi, og for at tallverdiene skal kunne gi mening har jeg på forhånd strukturert et skjema av kategorier i en kodebok som definerer de ulike tallverdiene. Datamatriksen og kodeboken ligger som vedlegg 1 og 2 i oppgaven.

3.1.1 Krippendorffs system

Krippendorffs system har til hensikt å blant annet kartlegge og designe innholdsanalyser. I tillegg gjør systemet det mulig å sammenligne innholdsanalyser. (2012, s. 35). I denne oppgaven vil systemet, som er utviklet og tilbudt av Krippendorff, fungere som et rammeverk i utviklingen og under gjennomføringen av den innholdsanalytiske delen. Oppgaven vil basere seg på de seks generelle kriteriene som utgjør Krippendorffs system (2012, s. 35);

1. I en innholdsanalyse vil forskeren måtte analysere og innhente data fra en eller flere konkrete tekster. Denne oppgaven vil analysere antisosial atferd i konkrete episoder hentet fra reality-programmet *Farmen*.
2. En innholdsanalyse må inkludere en problemstilling som analytikeren vil måtte svare på. Gjennom innholdsanalysen vil jeg kunne innhente empiriske funn som vil kunne hjelpe meg med å svare på hvilken utbredelse antisosial atferd synes å ha i *Farmen*.
3. En innholdsanalyse må basere seg på en kontekst som sier noe om den utvalgte teksten. Kontekst tilsvarer her «...all the knowledge that analyst applies to the text, which can be in the form of scientific theories, plausibly argued propositions, empirical evidence, grounded intuitions» (Krippendorff 2012, s. 38). I den innholdsanalytiske delen vil jeg basere meg på Potter et al. (1997) og Wilson et al. (2012) sine studier som tar for seg antisosial atferd i reality-TV. Både deres forståelse til antisosial atferd og deres empiriske funn vil være av nytte i denne oppgaven.
4. En innholdsanalyse må basere seg på en analytisk konstruksjon. Analytisk konstruksjon brukes om forholdet mellom det tekstlige materialet og svarene på problemstillingen. Funnene vil i denne oppgaven bli presentert som tendenser som ut fra det analyserte materialet synes å kunne gjøre seg gjeldende i *Farmen*. Dette er dog en analytisk konstruksjon uten større generaliseringsverdi. Funnene vil ikke kunne si noe sikkert om hele *Farmen*. Den legger likevel opp til videre forskning på området hvor funnenes gyldighet og generaliserbarhet vil kunne evalueres.
5. En innholdsanalyse må kunne vise til empiri som gjør det mulig for analytikeren å besvare problemstillingen. I denne oppgaven vil jeg gjennom en konkret innholdsanalyse, med utgangspunkt i tidligere studier, kunne innhente funn og resultater som gjør det mulig for meg å gi konkrete svar på oppgavens problemstilling.
6. En innholdsanalyse må inkludere en evaluering av resultater. Dette gjøres ved hjelp av ulike evalueringsteknikker. Krippendorffs system viser til en rekke gjennomføringskriterier og evalueringsteknikker som analytikere kan benytte i en

eventuell innholdsanalyse. Blant evalueringsteknikkene finner vi objektivitet, reliabilitet og validitet. Disse tre evalueringsteknikkene vil være relevant å benytte i forbindelse med vurderingen av de funn jeg innhenter gjennom analysen.

3.2 Utvalg, analyseobjekt og analyseenheter

Ved hjelp av en kvantitativ tilnærming i form av en innholdsanalyse skal jeg i første del i denne oppgaven undersøke antall og type antisosial atferd som utøves i *Farmen*. *Farmen* vil derfor være innholdsanalysens analyseobjekt. På grunn av plass- og tidsmessige hensyn, vil en analyse av alle enhetene i universet være utelukket. Derfor vil oppgaven ta utgangspunkt i ti enkeltepisoder fra to ulike sesonger. Fem episoder fra sesong 2 og fem episoder fra sesong 8. De utvalgte episodene vil være mine analyseenheter. Analyseenheterne vil bli analysert og logget separat.

Utvelgelsen av de to sesongene baserer seg på en slupmessig utvelging. Det vil si at de to sesongene som skal analyseres er de som gjør seg tilgjengelig for meg. Analysen vil ta utgangspunkt i sesong 2 og sesong 8 av *Farmen*. Sesongguide for sesong 2 og sesong 8 av *Farmen* ligger som vedlegg 3 i denne oppgaven. Utvelgelsen av episoder baserer seg både på en enkel tilfeldig utvelging og en slupmessig utvelging. Med enkel tilfeldig utvelging kan hvilke som helst av enhetene i universet bli trukket ut til analyse. Med utgangspunkt i de tilsammen 50 episodene fra sesong 2, havnet utvelgelsen på episode 1, 19, 22, 23 og 24. Med de tilsammen 26 episodene fra sesong 8, havnet utvelgelsen på episode 1, 18, 19, 22 og 23. Med de tilsammen ti episodene, ble opptakstiden på 209,1 minutter. Dette tilsvarer en programmering på 4,84 timer.

3.3 Utforming av kodingsenheter

I innholdsanalysen vil jeg være nødt til å loggføre hvilke antisosiale handlinger som fremkommer i de utvalgte episodene. Det vil være nødvendig å analysere deltakernes interaksjon og samhandling, samt studere deres verbale og ikke-verbale måte å uttrykke seg på. Den første variabelen som skal systematisk registreres vil være antisosial atferd. For å kunne få en oversikt over variasjonen i datamaterialet vil jeg dele inn de antisosiale handlingene i ulike kategorier. De ulike kategoriene vil heretter bli omtalt som kodingsenheter, som vil si det faktiske materialet jeg loggfører.

Kodingsenhetene jeg ønsker å bruke i forbindelse med antisosial atferd baserer seg på de kodingsenheter Wilson et al. (2012) benytter i sin studie. Det er nødvendig å påpeke her at Wilson et al. (2012) tar utgangspunkt i kodingsenhetene benyttet i Potter et al. (1997) sin studie. Variabelen antisosial atferd vil inkludere de fem følgende kodingsenhetene; ‘mindre aggresjon’ som vil si direkte fysisk aggresjon som fører til mindre eller ingen skade, ‘verbal aggresjon’ som vil si direkte ikke-fysisk handling som vil kunne ødelegge andres selvbilde eller føre til psykisk skade, ‘indirekte aggresjon’ som vil si indirekte handlinger som foregår bak offerets rygg, ‘tyveri’ som vil si å ta andres eiendom uten tillatelse, og ‘svik’ som vil si det å bevisst villedde noen for egen eller andres vinning.

I tillegg til variabelen antisosial atferd vil jeg loggføre to kontekstuelle variabler. Dette ser jeg som nødvendig for å forstå den sammenheng de antisosiale handlingene blir utført i. Den første kontekstuelle variabelen er kjønn. Her er målet å loggføre det kjønn som utøver de ulike antisosiale handlingene i programmet. Variabelen kjønn vil bli delt inn i tre kodingsenheter; ‘mann’, ‘kvinne’ og ‘blandet gruppe’. Den andre kontekstuelle variabelen er kontekstuell sammenheng. Her er målet å loggføre den kontekst, den situasjonen eller sammenhengen hvor de antisosiale handlingene utøves. Kontekstuell sammenheng vil bli delt inn i fire kodingsenheter. Den første er ‘arbeid’, som vil si når antisosial atferd blir utøvd under deltakernes arbeid på gården. Den andre er ‘sosial gruppering’, som vil si når antisosial atferd blir utøvd under større eller mindre grupperinger utenfor arbeidstid. Eksempel vil være samhandling mellom to eller flere personer ved frokostbordet, ved leggetid, under informasjonsmøter og storbondevalg. Den tredje er ‘tilståelsesrom’, som vil si når antisosial atferd blir utøvd i tilståelsesrommet. Den fjerde er ‘annet’, som vil si når antisosiale atferd blir utøvd i andre sammenhenger enn de nevnt over, slik som under en tvekamp, under et konkret oppdrag fra produksjonen eller lignende.

3.4 Innsamling av data

Ved hjelp av en kvantitativ innholdsanalyse skal jeg loggføre *Farmen*-deltakeres antisosiale handlinger. I tillegg skal jeg loggføre den tilhørende kontekstuelle informasjonen de antisosiale handlingene presenteres gjennom. Dataanalysen vil bli gjort i to omganger. Jeg vil først analysere analyseenhetene, deretter vil loggføringen bli etterprøvd på et senere tidspunkt¹.

---

¹ Etterprøvingen fant sted to måneder etter første loggføring.

Jeg vil ikke loggføre antisosial atferd som utøves av andre enn deltakerne. Det betyr at antisosial atferd utøvd av for eksempel programleder eller statister ikke vil bli loggført. I tillegg vil programintro og sekvenser slik som «Tidligere på Farmen», «Forrige episode» og «Neste episode» bli ekskludert fra analyse. Dette fordi det viser til hendelser fra andre episoder enn de som skal analyseres.

3.5 Metodiske refleksjoner

3.5.1 Det objektive aspektet

Gjennom en kvantitativ innholdsanalyse søker man å lage så objektiv undersøkelse som mulig. En objektiv undersøkelse vil si en undersøkelse uten påvirkning av personlige avveininger, avgjørelser eller andre faktorer. Målet er å loggføre på en så nøytral måte som mulig. Det er likevel viktig å påpeke at innholdsanalysen vil kunne bli direkte eller indirekte påvirket av subjektiv bias. Med kun én analytiker, vil bias slik som personlige avgjørelser og erfaringsbakgrunn kunne påvirke de funn jeg innhenter. Blant annet er loggføringen basert på mine egne avgjørelser, det vil si hvordan jeg tolker situasjoner og hendelser som utspiller seg i programmet. Det er ikke nødvendigvis sikkert at andre analytikere hadde tolket og loggført de samme antisosiale handlingene slik jeg gjør. Til tross for dette anser jeg innholdsanalysen for å være basert på et objektivt grunnlag. Blant annet er datamaterialet som analyseres offentlig publiserte tekster. Tekstene er produsert av noen andre, og opphavet til tekstene vil ikke være påvirket av min egen subjektivitet. Jeg er ikke kjent med tekstene på forhånd, og vet ikke hva som venter i analysen. I tillegg vil jeg prøve å gå inn i en så objektiv rolle som overhode mulig under hele analyseprosessen.

3.5.2 Reliabilitet, validitet og generaliserbarhet

«Content analysis is a research technique for making replicable and valid inferences from texts (or other meaningful matter) to the contexts of their use» (Krippendorff, 2012, s 24). Reliabilitet og validitet er viktig for Krippendorff, og han anser innholdsanalyse som en forskningsteknikk hvor det er mulig å trekke reproducerbare og valide slutninger om resultatene gitt i en eventuell analyse. (1980, s. 69). I prinsippet forventes alle innholdsanalyser å være reproducerbare/pålitelige og valide/gyldige. Ved hjelp av bestemte

evalueringsteknikker vil en forsker kunne måle påliteligheten og gyldigheten i en gitt studie. Evalueringsteknikker brukes ofte for å behandle skjevheter i en analyse.

Reproduserbarheten/påliteligheten, også kalt reliabiliteten, undersøker stabiliteten i en studie. Reliabiliteten i en analyse anses som god dersom ulike analytikere med samme utgangspunkt og samme forhold avgir de samme resultatene. Dette kalles for inter-rater reliabilitet, og denne reliabiliteten vurderer graden av samsvar mellom funn til to eller flere analytikere. For å kunne beregne inter-rater reliabiliteten i en studie, kan man benytte Krippendorffs alpha som er en målemetode utviklet for å måle graden av samsvar blant funnene til to eller flere analytikere. Ettersom jeg er den eneste analytikeren i denne oppgaven, og jeg kun baserer meg på egne funn, vil en slik målemetode være utelukket. I stedet vil jeg kunne måle graden av samsvar mellom mine egne funn. Ettersom loggføringen vil bli gjort i to omganger, vil jeg kunne undersøke om graden av samsvar mellom mine egne funn anses som god. Dette kalles for test-retest reliabilitet, og er et enkelt måleverktøy som brukes for å måle graden av samsvar i funn innhentet fra samme test, av samme analytiker, på ulike tidspunkt. Reliabiliteten anses som god dersom test-retest viser høy grad av samsvar i funnene. I denne oppgaven vil et samsvar på over 0,89 anses som meget godt.

Validitet eller gyldighet brukes om holdbarheten i en studie. Validiteten i en studie kan undersøkes på ulike måter. En studie vil blant annet kunne være valid dersom den viser til en nøye utarbeidet undersøkelsesprosess hvor alt fra problemstilling(er) og forarbeid til analyse og rapportering er utredet. I denne oppgaven vil også innholdsvaliditet kunne gjøre seg gjeldende. En studie anses å ha høy innholdsvaliditet dersom den undersøker det den er ment at den skal undersøke og at den svarer på studiens problemstilling(er).

I en kvantitativ innholdsanalyse vil man ofte kunne generaliserer funnene sine. Generalisering vil si at man trekker slutninger fra utvalget til universet. Her vil det si å trekke slutninger fra funnene i de analyserte episodene til hele *Farmen*. Ettersom oppgaven tar utgangspunkt i et mindre utvalg analyseenheter vil representativiteten være redusert. Dette betyr at oppgavens funn ikke vil kunne ha noen større generaliseringsverdi utenfor oppgavens omfang. Dette er nødvendigvis ikke målet med oppgaven. Oppgaven vil i stedet kunne innhente og presentere empiriske funn som senere vil kunne brukes i forskning på området.

4 INNHOLDSANALYSE – ANALYSE OG FUNN

4.1 Sesong 2, episode 1

I sesong 2, episode 1 av *Farmen*, blir vi introdusert for gården hvor elleve nye *Farmen*-deltakere skal oppholde seg på i de kommende ukene. Elleve deltakere blir fløyet til Grytøya i Troms hvor gården de skal bo på befinner seg. Frithjof Wilborn som er sesongens programleder ankommer gården for å forklare hva *Farmen*-konseptet går ut på. Han forklarer at deltakerne vil være nødt til å drifte gården. Dette inkluderer alt fra pass og stell av dyr til å skaffe seg mat. Deretter forklarer Wilborn om selve *Farmen*-konkurransen. Hver uke vil en av deltakerne bli sendt hjem som et resultat av et tap i en tvekamp mellom en første- og en andrekjempe. Wilborn forklarer at hver uke vil det bli utnevnt en storbonde på gården. Storbonden vil ha makt over de andre deltakerne og må avgjøre hvem av deltakerne som skal bli ukens førstekjempe. Wilborn forteller deltakerne at sesongens første storbonde heter Hilde. Hilde ankommer gården etter de elleve respektive deltakerne, og representerer den tolvte deltakeren i sesong 2 av *Farmen*.

4.1.1 Antisosial atferd

I denne episoden av *Farmen* utøves det ingen antisosiale handlinger. Det betyr at det totale antall antisosial atferd i denne episoden er null.

4.2 Sesong 2, episode 19

I sesong 2, episode 19 av *Farmen*, blir vi presentert for mentor (*Farmen*-rådgiveren) for denne sesongen. Mentor har med seg høner og en hane som deltakerne vil måtte ta vare på. I denne episoden får vi som seer i tillegg et innblikk i hva som skjer på andre siden av øya. Her møter vi tre nye *Farmen*-deltakere, også kalt utfordrere. Tilbake på gården har det oppstått en krangel mellom Bente og Bjørn Tore. Avslutningsvis i episoden dukker programleder Wilborn opp på gården for å snakke om tvekampen som vil skje mellom førstekjempe Olav

og andrekjempe Bjørn Tore. Bjørn Tore får ett døgn på seg til å velge gren for den kommende tvekampen.

4.2.1 Antisocial atferd

Tabell 4.1 Antall type antisosial atferd (N) %, Farmen sesong 2, episode 19

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
N	0	6	2	0	0
%	0	75	25	0	0

Notat. N = Antall

Tabell 4.1 viser til antall type antisosial atferd som utøves i sesong 2, episode 19 av *Farmen*. Blant de antisosiale handlingene loggført i denne episoden, faller seks stykker under ‘verbal aggresjon’ – direkte ikke-fysisk handling. Første tilfellet av ‘verbal aggresjon’ ble loggført når Bente gjennom en fiendtlig bemerkning kaller Bjørn Tore for syk i hodet. Andre tilfellet av ‘verbal aggresjon’ ble loggført når Bjørn Tore truer Bente og sier han vil gjøre oppholdet hennes til et helvete. Tredje ‘verbale aggresjon’ ble loggeført når Bjørn Tore truer Bente med å sende henne til tvekampbua. Fjerde ‘verbale aggresjon’ ble loggført når Bjørn Tore truer Bente med å gjøre deres opphold på gården surt for de begge. Femte ‘verbale aggresjon’ ble loggført når Bjørn Tore gjennom en fiendtlig bemerkning kaller Bente for det mest grusomme kvinnemenneske han har møtt. Sjette og siste ‘verbale aggresjon’ ble loggført når Bjørn Tore truer Bente med å være en psykopat for å ødelegge oppholdet hennes.

To antisosiale handlinger faller under ‘indirekte aggresjon’ – noe som foregår bak offerets rygg. Første tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Bente baksnakker Bjørn Tore og kaller han for enkel og desperat. Andre tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Bente baksnakker Bjørn Tore og kaller han for en psyko.

Med seks tilfeller av ‘verbal aggresjon’ (75%) og to tilfeller av ‘indirekte aggresjon’ (25%), tilsvarer det en totalsum på åtte antisosiale handlinger i sesong 2, episode 19 av *Farmen*.

Tabell 4.2 Antall kjønn fordelt på type antisosial atferd % (N), *Farmen* sesong 2, episode 19

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
	M/K/B	M/K/B	M/K/B	M/K/B	M/K/B
N	0 / 0 / 0	5 / 1 / 0	0 / 2 / 0	0 / 0 / 0	0 / 0 / 0
%	0 / 0 / 0	83,3 / 16,6 / 0	0 / 100 / 0	0 / 0 / 0	0 / 0 / 0

Notat. N = antall, M = Mann, K = Kvinne, B = Blandet gruppe

Tabell 4.2 viser hvilket kjønn som utøver hvilke antisosiale handlinger i sesong 2, episode 19 av *Farmen*. Den viser at fem av de seks tilfellene av ‘verbal aggresjon’ er utøvd av ‘mann’ (83,3%), og det resterende tilfellet utøvd av ‘kvinne’ (16,3%). Av de to tilfellene av ‘indirekte aggresjon’ er begge utøvd av ‘kvinne’ (100%). Av de totalt åtte antisosiale handlingene utøvd i denne episoden, er fem utøvd av ‘mann’ (62,5%), og de resterende tre utøvd av ‘kvinne’ (37,5%).

Tabell 4.3 Antall kontekstuell sammenheng fordelt på type antisosial atferd % (N), *Farmen* sesong 2, episode 19

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A
N	0 / 0 / 0 / 0	0 / 6 / 0 / 0	0 / 1 / 1 / 0	0 / 0 / 0 / 0	0 / 0 / 0 / 0
%	0 / 0 / 0 / 0	0 / 100 / 0 / 0	0 / 50 / 50 / 0	0 / 0 / 0 / 0	0 / 0 / 0 / 0

Note: N = Antall, AR = Arbeid, Sg = Sosial gruppering, T = Tilståelsesrommet, A = Annet

Tabell 4.3 viser hvilken kontekstuell sammenheng de ulike tilfellene av antisosial atferd i sesong 2, episode 19 av *Farmen* er utøvd innenfor. Tabellen viser at alle de seks tilfellene av ‘verbal aggresjon’ ble utøvd under en ‘sosial gruppering’ (100%). Tabellen viser også at av de to tilfellene av ‘indirekte aggresjon’ loggført, ble én utøvd under en ‘sosial gruppering’ (50%) og den andre utøvd i ‘tilståelsesrommet’ (50%). Av de totalt åtte antisosiale handlingen loggført i denne episoden, ble syv utøvd under en ‘sosial gruppering’ (87,5%) og én utøvd i ‘tilståelsesrommet’ (12,5%).

4.3 Sesong 2, episode 22

I sesong 2, episode 22 av *Farmen*, arbeider deltakerne med ukesoppdraget. De skal bygge en mast, et seil og en gamme. Eli og Bjørn Tore samarbeider med å bygge gammen, og storbonde Bente og de resterende deltakerne arbeider med å sette sammen masten og seilet. Bjørn Tore uttrykker i episoden sin ergrelse over å være eneste mann igjen på *Farmen*. Han føler seg alene, tilsidesatt og utbrent. I tillegg har flere av deltakerne blitt syke med kvalme og feber, noe som fører til at flere av dem har blitt sengeliggende.

4.3.1 Antisosial atferd

I denne episoden av *Farmen* forekommer det ingen antisosiale handlinger. Det betyr at det totale antall antisosial atferd i denne episoden er null.

4.4 Sesong 2, episode 23

I sesong 2, episode 23 av *Farmen*, heiser storbonde Bente det røde flagget for å tilkalle legehjelp til gården. Flere av deltakerne er syke, og storbonden ønsker derfor å gi gården et legebesøk. Legen antyder at det kan være virus eller bakterier som rammer deltakerne. Av den grunn blir deltakerne bedt om å skjerpe inn på hygien. Deltakerne jobber for fullt med å sette sammen gamma, som er en del av ukesoppdraget. Storbonde Bente får også i oppgave å velge ukens førstekjempe. Valget faller på Eli.

4.4.1 Antisosial atferd

Tabell 4.4 Antall type antisosial atferd (N) %, *Farmen* sesong 2, episode 23

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
N	0	1	1	0	0
%	0	50	50	0	0

Notat. N = Antall

Tabell 4.4 viser til antall type antisosial atferd som utøves i sesong 2, episode 23 av *Farmen*. Blant de antisosiale handlingene loggført i denne episoden, faller én under ‘verbal aggresjon’ – direkte ikke-fysisk handling. Tilfellet av ‘verbal aggresjon’ ble loggført når storbonde Bente tvinger de syke deltakerne til å arbeide med ukesoppdraget.

Det er også loggført ett tilfelle av ‘indirekte aggresjon’ – noe som foregår bak offerets rykk. Tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Ingrid baksnakker Bente og kaller henne for tulleautoritet.

Med ett tilfelle av ‘verbal aggresjon’ (50%) og ett tilfelle av ‘indirekte aggresjon’ (50%), tilsvarer det en totalsum på to antisosiale handlinger i sesong 2, episode 23 av *Farmen*.

Tabell 4.5 Antall kjønn fordelt på type antisosial atferd % (N), *Farmen* sesong 2, episode 23

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
	M/K/B	M/K/B	M/K/B	M/K/B	M/K/B
N	0 / 0 / 0	0 / 1 / 0	0 / 1 / 0	0 / 0 / 0	0 / 0 / 0
%	0 / 0 / 0	0 / 100 / 0	0 / 100 / 0	0 / 0 / 0	0 / 0 / 0

Notat. N = antall, M = Mann, K = Kvinne, B = Blandet gruppe

Tabell 4.5 viser hvilket kjønn som utøver hvilke antisosiale handlinger i sesong 2, episode 23 av *Farmen*. Den viser at både det ene tilfellet av ‘verbal aggresjon’ og det ene tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ er utøvd av ‘kvinne’ (100%).

Tabell 4.6 Antall kontekstuell sammenheng fordelt på type antisosial atferd % (N), *Farmen* sesong 2, episode 23

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A
N	0 / 0 / 0 / 0	1 / 0 / 0 / 0	0 / 0 / 1 / 0	0 / 0 / 0 / 0	0 / 0 / 0 / 0
%	0 / 0 / 0 / 0	100 / 0 / 0 / 0	0 / 0 / 100 / 0	0 / 0 / 0 / 0	0 / 0 / 0 / 0

Note: N = Antall, AR = Arbeid, Sg = Sosial gruppering, T = Tilståelsesrommet, A = Annet

Tabell 4.6 viser hvilken kontekstuell sammenheng de ulike tilfellene av antisosial atferd i sesong 2, episode 23 av *Farmen* er utøvd innenfor. Tabellen viser at tilfellet av ‘verbal aggresjon’ ble utøvd ‘under arbeid’ (100%). Tabellen viser også at tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble utøvd i ‘tilståelsesrommet’ (100%). Av de totalt to antisosiale handlingene loggført i denne episoden, ble én utøvd ‘under arbeid’ (87,5%) og én utøvd i ‘tilståelsesrommet’ (12,5%).

4.5 Sesong 2, episode 24

I sesong 2, episode 24 av *Farmen*, drar de tre utfordrerne på tjuvbesøk på gården. Blant annet stjeler de med seg en god del mat. I denne episoden kommer også mentor til gården for å sjekke ut gamma som deltakerne har bygget. Mentor godkjenner gamma, og kommer med ti gaver som deltakerne har ønsket seg til gården. Deltakerne får kun velge fem ting de ønsker å beholde, noe som skaper frustrasjon og diskusjoner blant dem. Førstekjempe Eli får også i oppgave å velge en andrekjempe som hun ønsker å møte i tvekamp. Valget faller på Ingrid.

4.5.1 Antisocial atferd

Tabell 4.7 Antall type antisosial atferd (N) %, *Farmen* sesong 2, episode 24

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
N	0	1	2	1	0
%	0	25	50	25	0

Notat. N = Antall

Tabell 4.7 viser til antall type antisosial atferd som utøves i episode 24, sesong 2 av *Farmen*. Blant de antisosiale handlingene loggført i denne episoden faller én under ‘verbal aggresjon’ – direkte ikke-fysisk handling. Tilfellet av ‘verbal aggresjon’ ble loggført når Bjørn Tore gjennom en fiendtlig bemerkning kaller Hilde for en irriterende person uten egne meninger.

To antisosiale handlinger faller under ‘indirekte aggresjon’ – noe som foregår bak offerets rygg. Første tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Bjørn Tore baksnakker Hilde og blant annet kaller henne dum og en bortskjemt drittunge. Andre tilfellet av ‘indirekte

aggresjon' ble loggført når flere av deltakerne baksnakker Bjørn Tore og beskriver han som en jævlig person.

Også én antisosial handling faller under 'tyveri' – ta andres eiendom uten tillatelse. Tilfellet av 'tyveri' ble loggført når utfordrerne bestemmer seg for å dra på tjuvbesøk på gården. De stjeler med seg både lefser, brød og en sekk full av grønnsaker.

Med ett tilfelle av 'verbal aggresjon' (25%), to tilfeller av 'indirekte aggresjon' (50%) og ett tilfelle av 'tyveri' tilsvarer det en totalsum på 4 antisosiale handlinger i sesong 2, episode 24 av *Farmen*.

Tabell 4.8 Antall kjønn fordelt på type antisosial atferd % (N), *Farmen* sesong 2, episode 24

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
	M/K/B	M/K/B	M/K/B	M/K/B	M/K/B
N	0 / 0 / 0	1 / 0 / 0	0 / 1 / 1	0 / 0 / 1	0 / 0 / 0
%	0 / 0 / 0	100 / 0 / 0	0 / 50 / 50	0 / 0 / 100	0 / 0 / 0

Notat. N = antall, M = Mann, K = Kvinne, B = Blandet gruppe

Tabell 4.8 viser hvilket kjønn som utøver hvilke antisosiale handlinger i sesong 2, episode 24 av *Farmen*. Den viser at tilfellet av 'verbal aggresjon' er utøvd av 'mann' (100%). Av de to tilfellene av 'indirekte aggresjon' er én utøvd av 'kvinne' (50%) og én utøvd av 'blandet gruppe' (50%). Tabellen viser også at tilfellet av 'tyveri' er utøvd av 'blandet gruppe' (100%). Av de totalt fire antisosiale handlingene utøvd i denne episoden, er én utøvd av 'mann' (25%), én utøvd av 'kvinne' (25%), og to utøvd av 'blandet gruppe' (50%).

Tabell 4.9 Antall kontekstuell sammenheng fordelt på type antisosial atferd % (N), *Farmen* sesong 2, episode 24

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A
N	0 / 0 / 0 / 0	0 / 1 / 0 / 0	0 / 1 / 1 / 0	0 / 0 / 0 / 1	0 / 0 / 0 / 0
%	0 / 0 / 0 / 0	0 / 100 / 0 / 0	0 / 50 / 50 / 0	0 / 0 / 0 / 100	0 / 0 / 0 / 0

Note: N = Antall, AR = Arbeid, Sg = Sosial gruppering, T = Tilståelsesrommet, A = Annet

Tabell 4.9 viser hvilken kontekstuell sammenheng de ulike tilfellene av antisosial atferd i sesong 2, episode 24 av *Farmen* er utøvd innenfor. Tabellen viser at tilfellet av ‘verbal aggresjon’ ble utøvd under en ‘sosial gruppering’ (100%). Den viser at av de to tilfellene av ‘indirekte aggresjon’ ble én utøvd under en ‘sosial gruppering’ (50%) og det andre utøvd i ‘tilståelsesrommet’ (50%). Tabellen viser også at tilfellet av ‘tyveri’ ble utøvd i en annen sammenheng (herunder ‘annet’) (100%). Av de totalt fire antisosiale handlingene loggført i denne episoden, ble altså to utøvd under en ‘sosial gruppering’ (50%), én utøvd i ‘tilståelsesrommet’ (25%), og én utøvd i en annen sammenheng (‘annet’) (25%).

4.6 Sesong 8, episode 1

I sesong 8, episode 1 av *Farmen*, blir vi introdusert til de 14 deltakerne som skal oppholde seg på Nordre Landmark gård i Nord-Aurdal. Når deltakerne ankommer gården får de i oppgave å velge ut en storbonde for den kommende uken. Valget faller på Andreas. Andres gjør det tydelig at han ønsker jenter og gutter på separate soverom, og at alle skal gå kledd i pysj om natten. I denne episoden blir vi samtidig introdusert for Peder Landmark, gårdseier og mentor i denne sesongen. Mentor gir storbonde Andreas et ukesoppdrag som går ut på å felle ni trær slik at de kan snekre en ny kjerrebro. For å holde stökkene sammen, må de smi klemmer av ulik størrelse. Deltakerne skal også lage en utvidelse av grisebingen, samt bygge et lite hus til grisen på gården. Den siste delen av ukesoppdraget er å lage 70 flatbrød og 70 runde bakkels i bakerovn. I tillegg til ukesoppdraget har mentor med seg to grisunger som deltakerne må ta vare på.

4.6.1 Antisosial atferd

Tabell 4.10 Antall type antisosial atferd (N) %, *Farmen* sesong 8, episode 1

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
N	1	1	4	0	0
%	16,7	16,7	66,6	0	0

Notat. N = Antall

Tabell 4.10 viser til antall type antisosial atferd som utøves i sesong 8, episode 1 av *Farmen*. Blant de antisosiale handlingene loggført i denne episoden, faller én under ‘mindre aggresjon’ – direkte fysisk aggresjon som fører til mindre eller ingen skade. Tilfellet av ‘mindre aggresjon’ ble loggført når Ann-Kristin slår i bordet av sinne når storbonde Andreas bestemmer at kvinnene skal gjøre «kvinnearbeidet» på gården og mennene skal gjøre «mannsarbeidet».

Fire antisosiale handlinger faller under ‘indirekte aggresjon’ – noe som foregår bak offerets rygg. Første tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Ingvild himler med øynene når storbonde Andreas sier at han ønsker at kvinnene skal gjøre «kvinnearbeidet» og mennene skal gjøre «mannsarbeidet». Andre tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Marianne himler med øynene grunnet storbonde Andreas arbeidsfordeling. Tredje tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Dag Egil baksnakker Jon og sier han ikke skjønner hva Jon har å bidra med på gården. Fjerde og siste tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når flere av deltakerne saboterer for ukesoppdraget gjennom å helle vann i melken som de lager.

Det er også loggført ett tilfelle av ‘verbal aggresjon’ – direkte ikke-fysisk handling. Tilfellet av ‘verbal aggresjon’ ble loggført når Andreas trakasserer jentene gjennom å kritisere deres klesvalg.

Med ett tilfelle av ‘mindre aggresjon’ (16,7%), ett tilfelle av ‘verbal aggresjon’ (16,7%) og fire tilfeller av ‘indirekte aggresjon’ (66,6%), tilsvarer det en totalsum på seks antisosiale handlinger i sesong 8, episode 1 av *Farmen*.

Tabell 4.11 Antall kjønn fordelt på type antisosial atferd % (N), *Farmen* sesong 8, episode 1

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
	M/K/B	M/K/B	M/K/B	M/K/B	M/K/B
N	0 / 1 / 0	1 / 0 / 0	1 / 2 / 1	0 / 0 / 0	0 / 0 / 0
%	0 / 100 / 0	100 / 0 / 0	25 / 50 / 25	0 / 0 / 0	0 / 0 / 0

Notat. N = antall, M = Mann, K = Kvinne, B = Blandet gruppe

Tabell 4.11 viser hvilket kjønn som utøver hvilke antisosiale handlinger i sesong 8, episode 1 av *Farmen*. Den viser at tilfellet av ‘mindre aggresjon’ er utøvd av ‘kvinne’ (100%), og at tilfellet av ‘verbal aggresjon’ er utøvd av ‘mann’ (100%). I tillegg viser tabellen

at av de fire tilfellene av 'indirekte aggresjon, er én utøvd av 'mann' (25%), to utøvd av 'kvinne' (50%) og én utøvd av 'blandet gruppe' (25%). Av de totalt seks antisosiale handlingene utøvd i denne episoden, er altså to utøvd av 'mann' (33,3%), tre utøvd av 'kvinne' (50%), og én utøvd av 'blandet gruppe' (16,7%).

Tabell 4.12 Antall kontekstuell sammenheng fordelt på type antisosial atferd % (N), *Farmen* sesong 8, episode 1

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A
N	0 / 1 / 0 / 0	0 / 1 / 0 / 0	1 / 2 / 1 / 0	0 / 0 / 0 / 0	0 / 0 / 0 / 0
%	0 / 100 / 0 / 0	0 / 100 / 0 / 0	25 / 50 / 25 / 0	0 / 0 / 0 / 0	0 / 0 / 0 / 0

Note: N = Antall, AR = Arbeid, Sg = Sosial gruppering, T = Tilståelsesrommet, A = Annet

Tabell 4.12 viser hvilken kontekstuell sammenheng de ulike tilfellene av antisosial atferd i sesong 8, episode 1 av *Farmen* er utøvd innenfor. Tabellen viser at tilfellet av 'mindre aggresjon' ble utøvd under en 'sosial gruppering' (100%). Den viser at tilfellet av 'verbal aggresjon' ble utøvd i en 'sosial gruppering' (100%). Tabellen viser også at av de fire tilfellene av 'indirekte aggresjon' ble ett utøvd 'under arbeid' (25%), ett utøvd i 'tilståelsesrommet' (25%), og to utøvd under en 'sosial gruppering' (50%). Av de totalt seks antisosiale handlingene loggført i denne episoden, ble altså ett utøvd 'under arbeid' (16,7%), fire utøvd under en 'sosial gruppering' (66,6%), og ett utøvd i 'tilståelsesrommet' (16,7%)

4.7 Sesong 8, episode 18

I sesong 8, episode 18 av *Farmen*, får deltakerne besøk av gårdeier Peder Landmark og hans venner. Som en del av ukesoppdraget har deltakerne fått i oppgave å servere en treretters middag til gjestene. I tillegg skal gården være presentabel og deltakerne er i full gang med vasking både inne og ute. Mentor og hans kone kommer i forkant av besøket for å inspisere gården før gjestene kommer. Etter inspiseringen og besøket får storbonde Ingvild beskjed fra mentor at de har klart ukesoppdraget. Derfor mottar deltakerne 20 kroner som de vil kunne bruke på markedet. I forrige episode ble Dag Egil valgt av Ingvild som førstekjempe, og i denne episoden velger Dag Egil sin venn Endre som andrekjempe. Som tvekamp velger Endre melkespannholding. Endre vinner tvekampen, og Dag Egil må forlate *Farmen*.

4.7.1 Antisosial atferd

Tabell 4.13 Antall type antisosial atferd (N) %, Farmen sesong 8, episode 18

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
N	0	0	2	0	1
%	0	0	66,7	0	33,3

Notat. N = Antall

Tabell 4.13 viser til antall type antisosial atferd som utøves i sesong 8, episode 18 av *Farmen*. Blant de antisosiale handlingene loggført i denne episoden, faller to under ‘indirekte aggresjon’ – noe som foregår bak offerets rygg. Første tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Andreas gir et oppgitt og irritert blick rettet mot Ingvild og Marianne. Andre tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Andreas baksnakker Ingvild og Marianne gjennom å rakke ned på deres kjøp på markedet.

Det utøves også ett tilfelle av ‘svik’ – det å bevisst veilede noen for egen eller andres vinning. Tilfellet av ‘svik’ ble loggført når Marianne lyver for å lure til seg to kakestykker.

Med to tilfeller av ‘indirekte aggresjon’ (66,7%) og ett tilfelle av ‘svik’ (33,3%), tilsvarer det en totalsum på tre antisosiale handlinger i sesong 8, episode 18 av *Farmen*.

Tabell 4.14 Antall kjønn fordelt på type antisosial atferd % (N), Farmen sesong 8, episode 18

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
	M/K/B	M/K/B	M/K/B	M/K/B	M/K/B
N	0 / 0 / 0	0 / 0 / 0	2 / 0 / 0	0 / 0 / 0	0 / 1 / 0
%	0 / 0 / 0	0 / 0 / 0	100 / 0 / 0	0 / 0 / 0	0 / 100 / 0

Notat. N = antall, M = Mann, K = Kvinne, B = Blandet gruppe

Tabell 4.14 viser hvilket kjønn som utøver hvilke antisosiale handlinger i sesong 8, episode 18 av *Farmen*. Den viser at de to tilfellene av ‘indirekte aggresjon’ er utøvd av ‘mann’ (100%), og at tilfellet av ‘svik’ er utøvd av ‘kvinne’ (100%). Av de totalt tre antisosiale handlingene utøvd i denne episoden, er to utøvd av ‘mann’ (66,7%) og ett utøvd av ‘kvinne’ (33,3%).

Tabell 4.15 Antall kontekstuell sammenheng fordelt på type antisosial atferd % (N), *Farmen* sesong 8, episode 18

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A
N	0 / 0 / 0 / 0	0 / 0 / 0 / 0	0 / 1 / 1 / 0	0 / 0 / 0 / 0	0 / 0 / 0 / 1
%	0 / 0 / 0 / 0	0 / 0 / 0 / 0	0 / 50 / 50 / 0	0 / 0 / 0 / 0	0 / 0 / 0 / 100

Note: N = Antall, AR = Arbeid, Sg = Sosial gruppering, T = Tilståelsesrommet, A = Annet

Tabell 4.15 viser hvilken kontekstuell sammenheng de ulike tilfellene av antisosial atferd i sesong 8, episode 18 av *Farmen* er utøvd innenfor. Tabellen viser at av de to tilfellene av ‘indirekte aggresjon’ ble ett utøvd under en ‘sosial gruppering’ (50%) og det andre utøvd i ‘tilståelsesrommet’ (50%). Tabellen viser også at tilfellet av ‘svik’ ble ett utøvd i en annen sammenheng (herunder ‘annet’) (100%). Av de totalt tre antisosiale handlingene loggført i denne episoden, ble altså ett utøvd under en ‘sosial gruppering’ (33,3%), ett utøvd i ‘tilståelsesrommet’ (33,3%), og ett utøvd i en annen sammenheng (‘annet’) (33,3%).

4.8 Sesong 8, episode 19

I sesong 8, episode 19 av *Farmen*, blir det valgt en ny storbonde på gården. Dag, som forlot *Farmen* forrige episode etter tap i tvekamp mot Endre, skriver gjennom sitt avskjedsbrev at han ønsker Endre som ny storbonde. Mentor kommer på besøk på gården for å gi deltakerne det nye ukesoppdraget. Ukesoppdraget er omfattende. Alt kornet skal hentes inn fra åkeren. Av kornet skal det treskes 100 kilo korn i sekker, og det skal leveres 60 kilo finmalt mel. Det skal også bakes 6 brød og 30 pannekaker. Av bygget skal deltakerne brygge 25 liter øl. Resten av kornet skal legges på låven for vinterlagring. Storbonde Endre fordeler arbeidsoppgaver i gruppen, og deltakerne begynner å arbeide på ukesoppdraget de har fått tildelt.

4.8.1 Antisocial atferd

Tabell 4.16 Antall type antisosial atferd (N) %, *Farmen* sesong 8, episode 19

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
N	0	0	7	1	1
%	0	0	77,8	11,1	11,1

Notat. N = Antall

Tabell 4.16 viser til antall type antisosial atferd som utøves i sesong 8, episode 19 av *Farmen*. Blant de antisosiale handlingene loggført i denne episoden, faller syv under ‘indirekte aggresjon’ – noe som foregår bak offerets rygg. Første tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Jon baksnakker Knut og blant annet kaller han for en klossmajor. Andre tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Knut baksnakker Joar og sier han synes Joar har dårlig og primitiv humor. Tredje tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Knut sprer rykter om at Ingvil og Endre har et seksuelt forhold. Ferde tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Andreas baksnakker Ingvil og Endres og kaller de for løssluppet. Femte tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Lill Grete baksnakker de yngre deltakerne og kaller de for skittunger og barnslige. Sjette tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Knut baksnakker Lill Grete og spør seg om hun er oppegående. Syvende og siste tilfelle av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Knut baksnakker Lill Grete og kaller henne for en heks.

Det er én antisosial handling som faller under ‘tyveri’ – å ta andres eiendom uten tillatelse. Dette tilfellet av ‘tyveri’ ble loggført når flere av deltakerne stjeler Ragnhild og Jon sine tannbørster.

Det er også én antisosial handling som faller under ‘svik’ – det å bevisst veilede noen for egen eller andres vinning. Dette tilfellet av ‘svik’ ble loggført når Dag gir storbonderollen til Endre og ikke Ragnhild som avtalt.

Med syv tilfeller av ‘indirekte aggresjon’ (77,8 %), ett tilfelle av ‘tyveri’ (11,1%) og ett tilfelle av ‘svik’ (11,1%) tilsvarer det en totalsum på ni antisosiale handlinger i sesong 8, episode 19 av *Farmen*.

Tabell 4.17 Antall kjønn fordelt på type antisosial atferd % (N), Farmen sesong 8, episode 19

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
	M/K/B	M/K/B	M/K/B	M/K/B	M/K/B
N	0 / 0 / 0	0 / 0 / 0	6 / 1 / 0	0 / 0 / 1	1 / 0 / 0
%	0 / 0 / 0	0 / 0 / 0	85,8 / 14,2 / 0	0 / 0 / 100	100 / 0 / 0

Notat. N = antall, M = Mann, K = Kvinne, B = Blandet gruppe

Tabell 4.17 viser hvilket kjønn som utøver hvilke antisosiale handlinger i sesong 8, episode 19 av *Farmen*. Den viser at av de syv tilfellene av ‘indirekte aggresjon’, er seks utøvd av ‘mann’ (85,8%) og ett utøvd av ‘kvinne’ (14,2%). Tabellen viser at tilfellet av ‘tyveri’ er utøvd av ‘blandet gruppe’ (100%). Den viser også at tilfellet av ‘svik’ er utøvd av ‘mann’ (100%). Av de totalt ni tilfellene av antisosiale atferd utøvd i denne episoden, er altså syv utøvd av ‘mann’ (77,8%), ett utøvd av ‘kvinne’ (11,1%), og ett utøvd av ‘blandet gruppe’ (11,1%).

Tabell 4.18 Antall kontekstuell sammenheng fordelt på type antisosial atferd % (N), Farmen sesong 8, episode 19

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A
N	0 / 0 / 0 / 0	0 / 0 / 0 / 0	0 / 3 / 4 / 0	0 / 1 / 0 / 0	0 / 0 / 0 / 1
%	0 / 0 / 0 / 0	0 / 0 / 0 / 0	0 / 42,9 / 57,1 / 0	0 / 100 / 0 / 0	0 / 0 / 0 / 100

Note: N = Antall, AR = Arbeid, Sg = Sosial gruppering, T = Tilståelsesrommet, A = Annet

Tabell 4.18 viser hvilken kontekstuell sammenheng de ulike tilfellene av antisosial atferd i sesong 8, episode 19 av *Farmen* er utøvd innenfor. Tabellen viser at av syv tilfellene av ‘indirekte aggresjon’, ble tre utøvd under en ‘sosial gruppering’ (42,9%) og de fire andre utøvd i ‘tilståelsesrommet’ (57,1%). Tabellen viser at tilfellet av ‘tyveri’ ble ett utøvd under en ‘sosial gruppering’ (100%). Den viser også at tilfellet av ‘svik’ ble utøvd i en annen sammenheng (her ‘annet’) (100%). Av de totalt ni antisosiale handlingene loggført i denne

episoden, ble altså fire utøvd under en ‘sosial gruppering’ (44,4%), fire utøvd i ‘tilståelsesrommet’ (44,4%) og én utøvd i en annen sammenheng (her ‘annet’) (11,2%)

4.9 Sesong 8, episode 22

I sesong 8, episode 22 av *Farmen*, er det tid for nytt storbondevalg. Andreas, som røk ut av konkurransen forrige uke, har valgt Joar som neste storbonde – noe som ikke faller helt i smak blant de andre deltakerne. Mentor kommer på gården for å gi beskjed om ukesoppdraget. Deltakerne må blant annet lage to lykter. Til lyktene skal de støpe to kubbelys av grisetalg. I tillegg skal de støpe 30 vokselys til innendørsbruk. Den desidert største delen av ukesoppdraget er å tjære syd- og vestveggen på hovedhuset. Guttene bestemmer seg for å ta seg av tjæringen av huset, mens jentene skal stå for smia og støpningen av lys. I tillegg til ukesoppdraget må deltakerne gjøre andre hverdagslige gjøremål, som blant annet å skaffe mat. Knut og Ingvild er derfor ute med robåten for å hente inn garnet fra elva. Under innhenting av garnet dukker to naboer opp i en annen robåt. De ønsker hjelp med å få samlet og flyttet tømmerstokkene i vannet. Som takk for hjelpen, mottar Knut og Ingvild en pose full med epler, ost og lefser, som de ønsker å dele av seg med de andre deltakerne.

4.9.1 Antisocial atferd

Tabell 4.19 Antall type antisosial atferd (N) %, *Farmen* sesong 8, episode 22

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
N	0	1	6	1	0
%	0	12,5	75	12,5	0

Notat. N = Antall

Tabell 4.19 viser til antall type antisosial atferd som utøves i sesong 8, episode 22 av *Farmen*. Blant de antisosiale handlingene loggført i denne episoden, faller én under ‘verbal aggresjon’ – direkte ikke-fysisk handling. Tilfellet av ‘verbal aggresjon’ ble loggført når Joar truer Knut med konsekvenser dersom Knut ikke gjør det Joar ber han om å gjøre.

Seks antisosiale handlinger faller under ‘indirekte aggresjon’ – noe som foregår bak offerets rygg. Første tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Jon gir et oppgitt og sint

ansiktsuttrykk når Joar blir valgt som storbonde. Andre tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Knut baksnakker Joar og kaller han for en perfeksjonist og alt for selvgod. Tredje tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Ragnhild baksnakker Joar og sier hun ikke synes noe om Joar som person. Fjerde tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Jon baksnakker Joar og kaller han for falsk. Femte tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Marianne baksnakker Joar og sier han har dårlig humor og at han lager dårlig stemning på gården. Sjette og siste tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Knut baksnakker Joar og referer til han som den største idioten på gården.

I tillegg faller én under ‘tyveri’ – å ta andres eiendom uten tillatelse. Tilfellet av ‘tyveri’ ble loggført når Endre og Joar stjeler undertøyet til jentene og henger det opp i flaggstangen.

Med ett tilfelle av ‘verbal aggresjon’ (12,5%), seks tilfeller av ‘indirekte aggresjon’ (75%), og ett tilfelle av ‘tyveri’ (12,5%), tilsvarer det en totalsum på åtte antisosiale handlinger i sesong 8, episode 22 av *Farmen*.

Tabell 4.20 Antall kjønn fordelt på type antisosial atferd % (N), *Farmen* sesong 8, episode 22

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
	M/K/B	M/K/B	M/K/B	M/K/B	M/K/B
N	0 / 0 / 0	1 / 0 / 0	4 / 2 / 0	0 / 0 / 1	0 / 0 / 0
%	0 / 0 / 0	100 / 0 / 0	66,7 / 33,3 / 0	0 / 0 / 100	0 / 0 / 0

Notat. N = antall, M = Mann, K = Kvinne, B = Blandet gruppe

Tabell 4.20 viser hvilket kjønn som utøver hvilke antisosiale handlinger i sesong 8, episode 22 av *Farmen*. Den viser at tilfellet av ‘verbal aggresjon’ er utøvd av ‘mann’ (100%). Den viser at av de seks tilfellene av ‘indirekte aggresjon’, er fire utøvd av ‘mann’ (66,7%) og to utøvd av ‘kvinne’ (33,3%). Tabellen viser også at tilfellet av ‘tyveri’ er utøvd av ‘blandet gruppe’ (100%). Av de totalt åtte tilfellene av antisosiale atferd utøvd i denne episoden, er altså fem utøvd av ‘mann’ (62,5%), to utøvd av ‘kvinne’ (25%), og ett utøvd av ‘blandet gruppe’ (12,5%).

Tabell 4.21 Antall kontekstuell sammenheng fordelt på type antisosial atferd % (N), *Farmen* sesong 8, episode 22

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A
N	0 / 0 / 0 / 0	1 / 0 / 0 / 0	2 / 2 / 2 / 0	0 / 0 / 0 / 1	0 / 0 / 0 / 0
%	0 / 0 / 0 / 0	100 / 0 / 0 / 0	33,3 / 33,3 / 33,3 / 0	0 / 0 / 0 / 100	0 / 0 / 0 / 0

Note: N = Antall, AR = Arbeid, Sg = Sosial gruppering, T = Tilståelsesrommet, A = Annet

Tabell 4.21 viser hvilken kontekstuell sammenheng de ulike tilfellene av antisosial atferd i sesong 8, episode 19 av *Farmen* er utøvd innenfor. Tabellen viser at tilfellet av ‘verbal aggresjon’ ble utøvd ‘under arbeid’ (100%). Av de seks tilfellene av ‘indirekte aggresjon’, ble to utøvd ‘under arbeid’ (33,3%), to utøvd under en ‘sosial gruppering’ (33,3%) og to utøvd i ‘tilståelsesrommet’ (33,3%). Tabellen viser også at tilfellet av ‘tyveri’ ble ett utøvd i en annen sammenheng (herunder ‘annet’) (100%). Av de totalt åtte antisosiale handlingene loggført i denne episoden, ble altså tre utøvd ‘under arbeid’ (37,5%), to utøvd under en ‘sosial gruppering’ (25%), to utøvd i ‘tilståelsesrommet’ (25%), og ett utøvd i en annen sammenheng (‘annet’) (12,5%).

4.10 Sesong 8, episode 23

I sesong 8, episode 23 av *Farmen*, fortsetter deltakerne med ukesoppdraget. Vestveggen er ferdig tjernet og deltakerne flytter nå stillaset til syd-veggen som står igjen. De 30 vokslensene som skulle støpes er også klargjort, og henger nå til tørk. De to lyktene begynner også å ta form, og Lill Grete og Jon begynner på glassveggene. Når det er leggetid på gården, prøver storbonde Joar å spleise Knut og Marianne. Dette viser seg å fungere dårlig ettersom Knut ikke er interessert i det han kaller for «bonderomantikk». Ingvild og Endre derimot har en liten flørt på gang, og klarer å snike seg unna de andre for å få litt alene tid sammen. I denne episoden er det også klart for et nytt førstekjempevalg. Storbonde Joar samler deltakerne på gården, og forteller at han har valgt ut Lill Grete som førstekjempe.

4.10.1 Antisocial atferd

Tabell 4.22 Antall type antisosial atferd (N) %, *Farmen* sesong 8, episode 23

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
N	0	0	1	0	0
%	0	0	100	0	0

Notat. N = Antall

Tabell 4.22 viser til antall type antisosial atferd som utøves i sesong 8, episode 23 av *Farmen*. Det eneste tilfellet av antisosial atferd loggført i denne episoden, faller under ‘indirekte aggresjon’ – noe som foregår bak offerets rygg. Tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble loggført når Jon baksnakker Joar og blant annet kaller han for patetisk.

Med ett tilfelle av ‘indirekte aggresjon’ (100%), tilsvarer det en totalsum på én antisosial handling i sesong 8, episode 23 av *Farmen*.

Tabell 4.23 Antall kjønn fordelt på type antisosial atferd % (N), *Farmen* sesong 8, episode 23

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
	M/K/B	M/K/B	M/K/B	M/K/B	M/K/B
N	0 / 0 / 0	0 / 0 / 0	1 / 0 / 0	0 / 0 / 0	0 / 0 / 0
%	0 / 0 / 0	0 / 0 / 0	100 / 0 / 0	0 / 0 / 0	0 / 0 / 0

Notat. N = antall, M = Mann, K = Kvinne, B = Blandet gruppe

Tabell 4.23 viser hvilket kjønn som utøver hvilke antisosiale handlinger i sesong 8, episode 23 av *Farmen*. Den viser at tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ er utøvd av ‘mann’ (100%).

Tabell 4.24 Antall kontekstuell sammenheng fordelt på type antisosial atferd % (N), *Farmen* sesong 8, episode 23

	<i>Mindre aggresjon</i>	<i>Verbal aggresjon</i>	<i>Indirekte aggresjon</i>	<i>Tyveri</i>	<i>Svik</i>
	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A	Ar/Sg/T/A
N	0/0/0/0	0/0/0/0	0/1/0/0	0/0/0/0	0/0/0/0
%	0/0/0/0	0/0/0/0	0/100/0/0	0/0/0/0	0/0/0/0

Note: N = Antall, AR = Arbeid, Sg = Sosial gruppering, T = Tilståelsesrommet, A = Annet

Tabell 4.24 viser hvilken kontekstuell sammenheng de ulike tilfellene av antisosial atferd i sesong 8, episode 19 av *Farmen* er utøvd innenfor. Tabellen viser at tilfellet av ‘indirekte aggresjon’ ble utøvd under en ‘sosial gruppering’ (100%).

4.11 Oppsummering av funn

I denne analysedelen har jeg presentert funn innhentet gjennom en innholdsanalyse. Jeg har ved hjelp av to sesonger av *Farmen* loggført det antisosiale innholdet i tilsammen ti utvalgte episoder. Ved hjelp av tabeller har jeg presentert både type og antall antisosial atferd som utøves i de gitte episodene, hvilket kjønn som har utøvd hvilken atferd, samt presentert hvilken kontekstuell sammenheng de antisosiale handlingene utøves innenfor.

I sesong 2 av *Farmen* blir det utøvd totalt null antisosiale handlinger i episode 1, åtte antisosiale handlinger i episode 19, null antisosiale handlinger i episode 22, to antisosiale handlinger i episode 23, og fire antisosiale handlinger i episode 24. Dette viser til en sammenlagt sum på 14 antisosiale handlinger i de analyserte episodene fra sesong 2. Måleverktøyet test-retest ble benyttet for å måle graden av samsvar mellom første- og andre loggføring. Testen viser til et samsvar på 0,99, noe jeg anser som meget godt.

I sesong 8 av *Farmen* blir det utøvd totalt seks antisosiale handlinger i episode 1, tre antisosiale handlinger i episode 18, ni antisosiale handlinger i episode 19, åtte antisosiale handlinger i episode 22, og én antisosial handling i episode 23. Dette viser til en sammenlagt sum på 26 antisosiale handlinger i de analyserte episodene fra sesong 8. Måleverktøyet test-retest ble benyttet for å måle graden av samsvar mellom første- og andre loggføring av sesong 8. Testen viser til et samsvar på 0,99, noe jeg anser som meget godt.

Tabell 4.25 Antall antisosial atferd i fem episoder fra sesong 2 og fem episoder fra sesong 8 av *Farmen*

	<i>Sesong 2</i>	<i>Sesong 8</i>
N per episode	0, 8, 0, 2, 4	6, 3, 9, 8, 1
Sum per episode	14	27
Totalsum	41	

Notat: N = antall

Som tabell 4.25 indikerer; med 14 antisosiale handlinger hentet sesong 2 og 27 antisosiale handlinger hentet fra sesong 8 gir dette en totalsum på 41 antisosiale handlinger i de ti analyserte episodene fra *Farmen*.

Av de 14 antisosiale handlingene loggført i sesong 2 forekommer ‘verbal aggresjon’ oftest med tilsammen åtte tilfeller (57,1%), etterfulgt av ‘indirekte aggresjon’ med tilsammen fem tilfeller (35,8%). I tillegg forekommer det ett tilfelle av ‘tyveri’ (7,1%). De vanligste formene for ‘verbal aggresjon’ er trussel og fiendtlige bemerkninger, og den vanligste formen for ‘indirekte aggresjon’ er baksnakking.

Av de 27 antisosiale handlingene loggført i sesong 8 forekommer ‘indirekte aggresjon’ oftest med tilsammen 20 tilfeller (74%), etterfulgt av ‘verbal aggresjon’ (7,4%), ‘tyveri’ (7,4%) og ‘svik’ (7,4%) med to tilfeller hver. I tillegg forekommer det ett tilfelle av ‘mindre aggresjon’ (3,8%). De vanligste formene for ‘indirekte aggresjon’ er baksnakking og ansiktsuttrykk, og de vanligste formene for ‘verbal aggresjon’ er trakassering og trussel.

Diagram 4.1 Antall type antisosial atferd i fem episoder fra sesong 2 og fem episoder fra sesong 8 av *Farmen*

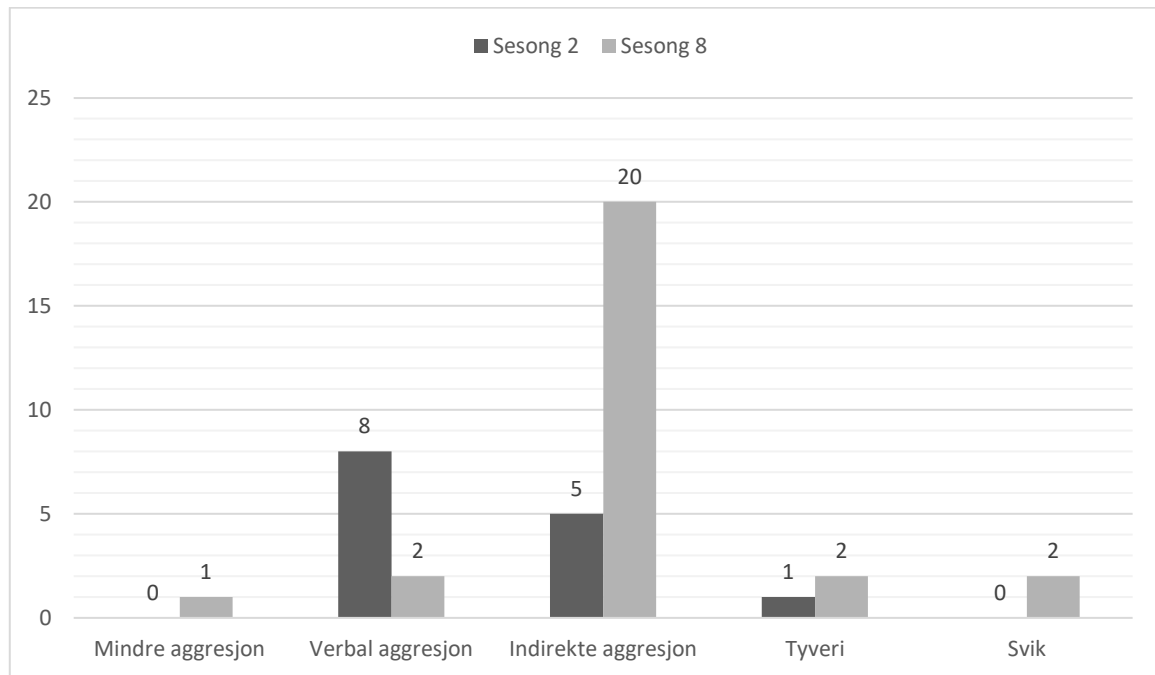

Diagram 4.1 viser en oversikt over antall type antisosial atferd utøvd i de analyserte episodene fra sesong 2 og sesong 8 av *Farmen*. Dette tillater en sammenligning på tvers av de to sesongene. Diagrammet tydeliggjør forskjeller mellom episodene analysert i sesong 2 og de analysert i sesong 8, både når det kommer til type og antall antisosial atferd.

For det første utøves det flere typer av antisosial atferd i episodene fra sesong 8 enn de fra sesong 2. I episodene fra sesong 8 forekommer det minst ett tilfelle av ‘mindre aggresjon’, ‘verbal aggresjon’, ‘indirekte aggresjon’, ‘svik’ og ‘tyveri’. I episodene fra sesong 2 forekommer det kun tilfeller av ‘verbal aggresjon’, ‘indirekte aggresjon’ og ‘tyveri’. Verken ‘mindre aggresjon’ eller ‘svik’ er å registrere i det analyserte materialet fra sesong 2 av *Farmen*.

For det andre er det forskjell i hvilken type antisosial atferd som synes å være mest utbredt i de to sesongene. I de fem analyserte episodene fra sesong 2 forekommer ‘verbal aggresjon’ oftest med tilsammen åtte tilfeller. Dette skiller seg fra sesong 8 med sine to tilfeller. Dette tilsvarer en differanse på seks tilfeller av ‘verbal aggresjon’ mellom episodene fra sesong 2 og de fra sesong 8. ‘Verbal aggresjon’ er i tillegg den eneste type antisosial atferd loggført som gjør seg mer gjeldende i sesong 2 enn i sesong 8. I episodene analysert fra sesong 8 utøves ‘indirekte aggresjon’ oftest med tilsammen 20 tilfeller, et funn som markant skiller seg fra de totalt fem tilfellene av ‘indirekte aggresjon’ loggført fra sesong 2. Dette

tilsvarende en differanse på hele 15 tilfeller av 'indirekte aggresjon' mellom episodene fra sesong 2 og de fra sesong 8.

For det tredje er det stor forskjell når det kommer til antallet antisosial atferd som utøves i de fem analyserte episodene fra sesong 2 og de fem analyserte episodene fra sesong 8. Med 14 antisosiale handlinger hentet fra sesong 2 og 27 antisosiale handlinger hentet fra sesong 8 tilsvarende det en differanse på tretten antisosiale handlinger mellom de to sesongene.

Diagram 4.2 Antall type antisosial atferd sammenlagt i de analyserte episodene fra *Farmen*

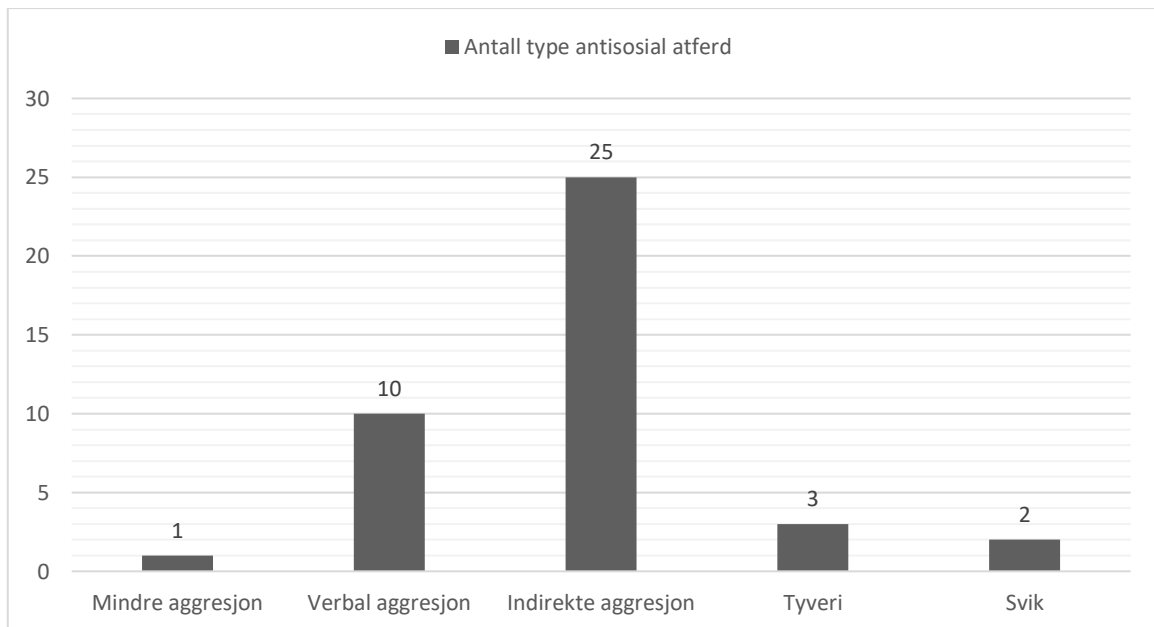

Diagram 4.2 viser at 'indirekte aggresjon' med sine 25 tilfeller (61%) er den type antisosial atferd som utøves oftest i de analyserte episodene fra *Farmen*. Deretter kommer 'verbal aggresjon' med sine ti tilfeller (24,4%). I tillegg utøves det tilsammen tre tilfeller av tyveri (7,3%), to tilfeller av svik (4,8%) og ett tilfelle av mindre aggresjon (2,5%).

Tabell 4.26 Antall kjønn per antisosiale atferd sammenlagt i sesong 2 og sesong 8 av Farmen

	Mann	Kvinne	Blandet gruppe
N	23	13	5
%	56	31,8	12,2

Notat: N = antall

Av de restriktive handlingene loggført i episode 2 blir seks utøvd av ‘menn’ (42,9%), seks utøvd av ‘kvinne’ (42,9%) og to utøvd av ‘blandet gruppe’ (14,2%). I sesong 8 blir 17 antisosiale handlinger utøvd av ‘menn’ (%), syv utøvd av ‘kvinne’ (%) og tre utøvd av ‘blandet gruppe’ (%). Sammenlagt blir 23 av de antisosiale handlingene utøvd av ‘menn’ (56%), tretten utøvd av ‘kvinne’ (31,8%) og fem utøvd av ‘blandet gruppe’ (12,2%) (se tabell 4.26).

Tabell 4.27 Antall kontekstuell sammenheng per antisosial atferd i sesong 2 og sesong 8 av Farmen

	Sosial gruppering	Tilståelsesrommet	Under arbeid	Annet
N	21	11	5	4
%	51,2	26,9	12,1	9,8

Notat: N = antall

Av de totalt 41 antisosiale handlinger loggført fra sesong 2 og sesong 8 blir 21 utøvd under en ‘sosial gruppering’ (51,2%), elleve blir utøvd i ‘tilståelsesrommet’ (26,9%), fem blir utøvd ‘under arbeid’ (12,1%) og fire blir utøvd i en ‘annen sammenheng’ (9,8%). Gitt det analyserte materialet er ‘sosial gruppering’ den kontekstuelle sammenhengen hvor flest antisosiale handlingene blir utøvd, mens den kontekstuelle sammenhengen ‘annet’ er der det blir utøvd minst antisosial atferd (se tabell 4.27).

5 INNHOLDSANALYSE – TOLKNING OG DISKUSJON

Ut ifra de funn jeg har innhentet gjennom innholdsanalysen skal jeg her tolke og diskutere ulike tendenser som synes å fremkomme av det analyserte materialet. Jeg vil trekke på både Potter et al. (1997) og Wilson et al. (2012) sine studier som empirisk støtte for tolkningen og diskusjonen. I tillegg vil jeg sammenligne våre studier for å se om de funn jeg har innhentet tilsvarer funnene presentert i deres studier.

Funnene i denne oppgaven viser blant annet at både kvinner og menn utøver antisosial atferd i *Farmen*. Dog er det ‘mann’ som står bak majoriteten av tilfellene med 23 antisosiale handlinger (56%). ‘Kvinne’ står bak 13 av de antisosiale handlingene (31,8%). De resterende handlingene er utøvd av blandet gruppe (12,1%). Funnene viser i tillegg at det er ‘mann’ som står bak majoriteten av ‘verbal aggresjon’ med 8 av 10 tilfeller (80%), noe som er i tråd med andre studier som undersøker sammenhengen mellom kjønn og verbal aggresjon. (Archer, 2004; Peets & Keekas, 2006; Toldos, 2005). ‘Mann’ står også bak majoriteten av ‘indirekte aggresjon’ med 14 av 25 tilfeller (56%), hvorav ‘kvinne’ står bak ni av tilfellene (36%). Det er derfor ingen markant forskjell når det kommer til hvilket kjønn som utøver ‘indirekte aggresjon’ i *Farmen*. Likevel skiller dette funnet seg fra Wilson et al. (2012) sine funn hvor ‘kvinne’ står bak majoriteten av ‘indirekte aggresjon’ i reality programmet *Survivor*. I Wilson et al. (2012, s. 277) trekkes dette funnet i tillegg opp mot Coyne et al. (2004) sin studie som viser til ‘indirekte aggresjon’ som mest utøvd av kvinner.

Mine funn viser at av de loggførte antisosiale handlingene blir majoriteten utøvd under en ‘sosial gruppering’ (51,2%). Av de tilsammen 41 handlingene er det særlig interessant å se i hvilken kontekstuell sammenheng ‘indirekte aggresjon’ utøves i. Funnene viser at av de fem tilfellene av ‘indirekte aggresjonen’ utøvd i sesong 2 er tre tilfeller utøvd i ‘tilståelsesrommet’ (60%) og to tilfeller utøvd under en ‘sosial gruppering’ (40%). I episodene fra sesong 8 er tre av de totalt 20 tilfellene av ‘indirekte aggresjon’ utøvd ‘under arbeid’ (15%), ni utøvd under en ‘sosial gruppering’ (45%) og åtte utøvd i ‘tilståelsesrommet’ (40%). Dette tilsier tolv tilfeller av ‘indirekte aggresjon’ utøvd utenfor tilståelsesrommet (60%) og åtte utøvd i tilståelsesrommet (40%). Årsaken til at det så å si utøves like mange tilfeller av ‘indirekte aggresjon’ i tilståelsesrommet som utenfor kan forklares ut i fra det Wilson et al. (2012) påpeker i sin studie. Wilson et al. (2012) forklarer at produsenter vil kunne bidra til å

provosere frem 'indirekte aggresjon', blant annet gjennom intervjuer i tilståelsesrommet. (s. 279).

Gitt det analyserte materialet er det i tillegg en betydelig forskjell mellom utøvelse av antisosial atferd i sesong 2 og sesong 8 av *Farmen*. Funnene viser til nesten en dobling i antallet antisosiale handlinger fra episodene analysert fra sesong 2 og de analysert fra sesong 8. Det er imidlertid vanskelig å vite ut fra det materialet jeg har til rådte om dette viser til en topp, eller om det tyder på en mulig økende tendens. Noe som er sikkert, er at det har skjedd en markant økning av 'indirekte aggresjon', fra tilsammen fem tilfeller i de analyserte episodene fra sesong 2 til 20 tilfeller i de analyserte episodene fra sesong 8. Dog er det ingen betydelig forskjell når det kommer til antall tilfeller av 'mindre aggresjon', 'tyveri' og 'svik' i de to sesongene. 'Tyveri' går fra ett tilfelle i sesong 2 til to tilfeller i sesong 8. 'Svik' går fra null tilfeller i sesong 2 til to tilfeller i sesong 8. 'Mindre aggresjon' går fra null tilfeller i sesong 2 til ett tilfelle i sesong 8. Etersom det har skjedd en markant økning av 'indirekte aggresjon' fra fem tilfeller i sesong 2 til 20 tilfeller i sesong 8, i tillegg til at 'mindre aggresjon', 'tyveri' og 'svik' ikke ser ut til å være særlig utbredt i verken sesong 2 eller sesong 8, kan det virke som om deltakere i sesong 8 mater på en allerede etablert atferd. 'Indirekte aggresjon' viser seg å være en allerede etablert atferd i sesong 2 og denne typen antisosial atferd synes å ha blitt stadig mer utbredt ettersom det i sesong 8 utgjør hele 20 av de 27 loggførte handlingene. På den måten kan funnene tolkes dit hen at deltakere i den senere sesongen av *Farmen* har matet på en allerede etablert atferd. Wilson et al. (2012) presenterer i tillegg en annen mulig forklaring på hvorfor det ikke skjer en større økning av 'mindre aggresjon' og 'svik' fra tidligere sesonger til nyere sesonger. I følge Wilson et al. (2012) er 'mindre aggresjon' ofte knyttet til fysiske konkurranser innad i konkurransen som har kommet ut av kontroll. (Wilson et al., 2012, s. 278). Det vil si fysiske konkurranser som fører til eksempelvis bråk mellom deltakere, noe som igjen kan lede til mindre skader hos deltakerne. I tillegg anses Wilson et al (2012) 'svik' som mer komplisert å loggføre enn andre typer av antisosial atferd. Dette fordi 'svik' ofte er noe «underforstått» og det vil kunne være nødvendig med en innrømmelse for å forstå om en person skal svike eller har sveket noen. (Wilson et al., 2012, s. 278).

Gitt det analyserte materialet har det i tillegg skjedd en endring i hvilken type antisosial atferd som er mest utbredt i de to sesongene. I de fem analyserte episodene i sesong 2 er det 'verbal aggresjon' som utøves oftest med tilsammen åtte tilfeller. Antallet tilfeller av 'mindre aggresjon' har likevel minsket i antall når vi ser til de fem analyserte episodene fra

sesong 8. I episodene fra sesong 8 utøves 'verbal aggresjon' kun to ganger. I stedet ser man en markant økning av 'indirekte aggresjon' mellom de analyserte episodene fra sesong 2 og de fra sesong 8, hvor det i sesong 2 utøves fem tilfeller, mens det i sesong 8 utøves 20. Overgangen fra 'verbal aggresjon' i de fem analyserte episodene fra sesong 2 til 'indirekte aggresjon' i de fem analyserte episodene fra sesong 8 tyder på at deltakere har gått fra å være mer direkte i sesong 2, til mer indirekte i sesong 8. Det har skjedd en endring, fra å være en mer direkte fremgangsmåte i tidligere programmering av programmet til en indirekte fremgangsmåte i senere programmering. Dog kommer det ikke tydelig frem i oppgavens funn hva endringen fra verbal- til indirekte aggresjon kan skyldes, men tar man utgangspunkt i Wilson et al. (2012) sin studie kan det muligvis ha å gjøre med at deltakere lærer av tidligere deltakers feil. I stedet for å konfrontere hverandre slik deltakere synes å gjøre i sesong 2, vet deltakere i sesong 8 at det vil kunne lønne seg å heller baksnakke hverandre. Det å utøve 'indirekte aggresjon' vil kunne være vanskeligere å avsløre enn om man utøver 'direkte aggresjon'. Ved hjelp av 'indirekte aggresjon' kan deltakere i større grad skjule sin negative intensjon. For deltakere i *Farmen* vil dette trolig kunne være en fordel. Dette fordi deltakerne befinner seg i en kontekst hvor deltakere har en regelmessig kontakt hvor de da enkelt vil kunne avsløre den antisosiale handlingen og ta hevn.

I denne oppgaven er det loggført tilsammen 41 antisosiale handlinger i de ti analyserte episodene av *Farmen*. I Wilson et al. (2012) sin studie ble det funnet tilsammen 4207 antisosiale handlinger i de 92 analyserte episodene av *Survivor*. En sammenligning på tvers av studiene viser derfor en betydelig forskjell når det kommer til antall antisosial atferd i programmene. Med tilsammen 4207 antisosiale handlinger i Wilson et al. (2012) tilsvarer det en rate på rundt 45.7 antisosiale handlinger per episode. I denne oppgaven, med sine 41 antisosiale handlinger i ti utvalgte episoder, tilsvarer det en rate på 4,1 antisosiale handlinger per episode. Dersom denne oppgaven hadde analysert 92 episoder av *Farmen* slik som Wilson et al. (2012), og raten er på 4,1 antisosiale handlinger per episode, ville dette resultert i rundt 377 antisosiale handlinger. Dette viser til et betydelig mindre antall antisosial atferd enn det registrert i *Survivor*. Gitt det analyserte materialet synes ikke antisosial atferd for å være like utbredt i *Farmen* som i det amerikanske reality gameshowet *Survivor*. Seere vil altså være betydelig mer eksponert for antisosial atferd i *Survivor* enn i *Farmen*.

Til tross for stor forskjell i antall antisosial atferd mellom denne oppgaven og Wilson et al. (2012) sin studie, synes det likevel å være en systematisk parallell i våre studier hva angår type antisosial atferd som utøves mest i det analyserte materialet. Av de 41 antisosiale

handlingene loggført i denne oppgaven er 'indirekte aggresjon' den mest utbredte med tilsammen 25 tilfeller (61%). Deretter kommer 'verbal aggresjon' med tilsammen ti tilfeller (24,4%). Disse funnene støtter opp under Wilson et al. (2012) sine funn, hvor 'indirekte aggresjon' utøves flest ganger med tilsammen 3075 tilfeller (73,1%) og deretter 'verbal aggresjon' med tilsammen 980 tilfeller (23,3%). Denne oppgaven og Wilson et al. (2012) sin studie skiller seg likevel ut fra Potter et al. (1997) sin studie. I Potter et al. (1997) sin studie er det 'verbal aggresjon' som er loggført oftest. En årsak til dette vil muligens være at kodingsenheten 'indirekte aggresjon' ikke ble benyttet hos Potter et al. (1997). Det er derfor vanskelig å si hvilke funn Potter et al. (1997) ville fått dersom 'indirekte aggresjon' var en del av undersøkelsens måling. En direkte sammenligning mellom Potter et al. (1997) sin studie og denne oppgaven vil derfor ikke kunne la seg gjøre.

Det har i denne oppgaven blitt påvist minst ett tilfelle av 'mindre aggresjon', 'verbal aggresjon', 'indirekte aggresjon', 'tyveri' og 'svik'. Tatt i betraktning den tydelige utbredelsen av 'indirekte aggresjon' og 'verbal aggresjon' i de ti analyserte episodene, vil dette kunne bidra til å skape et bilde av *Farmen* som en «arena» hvor antisosial atferd gjør seg bemerket. Likevel ser vi at antallet antisosial atferd som utøves i programmet ikke kan sammenlignes med antallet registrert i lignende programmer. Sjansen for at seere av *Farmen* vil bli eksponert for mengdevis av antisosial atferd synes å være relativt lav. Likevel kan man på bakgrunn av de tilsammen 41 antisosiale handlingene i de ti analyserte episodene av *Farmen* hevde at antisosial atferd er et noe utbredt fenomen i programmet. At det utøves er det ingen tvil om. Derfor vil det være interessant å se hvordan deltakerne faktisk forstår og ytrer seg om antisosial atferd som har blitt eller skal bli utøvd innad i programmet. På den måten vil jeg i tillegg kunne se om det er sammenheng mellom *Farmen*-deltakeres forståelse til og utøvelse av antisosial atferd innad i programmet.

6 DISKURSANALYSE – METODE OG DATA

I dette kapitlet skal jeg gjøre rede for det metodeverktøyet jeg ønsker å benytte for å kunne svare på hvilke diskurser om antisosial atferd som kommer til syne i *Farmen*-deltakeres utsagn innad i programmet. Gjennom innholdsanalysen har jeg kartlagt at det er en noe utbredelse av antisosial atferd i *Farmen*, og i den kommende diskursanalysen vil det bli tatt utgangspunkt i hvordan *Farmen*-deltakere opplever og ytrer seg om de antisosiale handlingene som utøves i programmet. Formålet med den kvalitative diskursanalysen er å undersøke hvordan deltakerne bruker språket til å fremme spesifikke meningsytringer om antisosial atferd, undersøke hvilke diskurser det trekkes på i deltakernes utsagn om antisosial atferd og klargjøre for om de spesifikke utsagnene er påvirket av reality gameshow-konteksten de inngår i. Da jeg gjennom teoridelen har gjort rede for hva diskursanalyse er og hvilken diskursanalytisk tilnærming jeg vil forholde meg til, ønsker jeg i dette kapittel å klargjøre for hvordan jeg ønsker å bruke den i den kommende analysen og diskusjonen. I tillegg skal jeg i dette kapittel klargjøre for utvalget mitt og tekstene jeg skal analysere, samt gjøre en metodisk refleksjon rundt diskursanalysens subjektivitet, reliabilitet og validitet.

6.1 Kvalitativ diskursanalyse

I kapittel 7, 8 og 9 vil jeg foreta en metodologisk tilnærming til språket på et diskursivt nivå. Dette vil bli gjort ved hjelp av en kvalitativ tilnærming gjennom en kritisk diskursanalyse. Dette er en anvendelig metode å bruke når jeg skal studere språklige uttrykk. Metodologisk vil diskursanalysen kunne gi innsikt i én del av deltakernes diskursive praksis. Med vekt på deler av Faircloughs kritiske diskursanalyse, skal jeg analysere *Farmen*-deltakernes utsagn om antisosial atferd.

Som nevnt tidligere er Faircloughs kritiske diskursanalyse et komplisert teoretisk og metodologisk verktøy. Tilnærmingen baserer seg på ulike redskaper, retningslinjer og spesifikke teknikker. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 72). For meg synes Faircloughs kritiske diskursanalyse å operere med en god og konkret metode til analyse av diskurs. I boken *Discourse and social change* (1992) konkretiserer Fairclough hvordan å forberede og gjennomføre et forskningsprosjekt. Her viser han til alt fra utforming av problemstilling og tekstmateriale, til transkripsjon og innhenting av materiale, til analysering og bearbeiding av

resultater. Fairclough påpeker likevel at hans forslag til gjennomføring av et forskningsprosjekt ikke nødvendigvis må sees på som en fast og bestemt prosedyre. Dette fordi at forskningsdesignet må bygges rundt oppgavens problemområde og problemstilling, samt forskerens egen forståelse til diskurs. (Fairclough, 1992, s. 225). Jeg skal nå gå nærmere inn på hvordan jeg ønsker å bruke Faircloughs kritiske diskursanalyse som metodeverktøy i denne oppgaven.

I hovedsak skal jeg gjennom den kritiske diskursanalysen ta utgangspunkt i de tre nivåene som utgjør Faircloughs tre-dimensjonale analysemodell; tekst, diskursiv praksis og sosial praksis. Nivåene vil bli presentert hver for seg i egne kapitler. Det første jeg skal gjøre er å presentere en analyse av Faircloughs første dimensjon tekst. Tekst tilsvarer her de ulike utsagnene jeg analyserer fra tilståelsesrommet i *Farmen*. Disse utsagnene presenterer en meningsytring om antisosial atferd som har blitt eller vil bli utøvd i programmet. Tekstanalysen er strukturert som en gjennomgang av det lingvistiske innholdet i hvert enkelt utsagn. Dette gjøres for å videre kunne tolke og diskutere de diskurser om antisosial atferd som kommer til syne. I tillegg vil en lingvistisk tekstanalyse kunne dokumentere for hvordan jeg har kommet frem til de funn som senere vil bli tolket og diskutert i lys av utsagnenes diskursive- og sosiale praksis.

I tekstanalysen, som vil bli presentert i kapittel 7, er det i hovedsak fire elementer som vil bli belyst. Det første elementet er objektet, som vil si hva teksten omhandler. Det andre elementet er konteksten hvor utsagnet utspiller seg. Det tredje elementet er tegn. Her skal jeg gå nærmere inn på de ord, uttrykk og begreper *Farmen*-deltakerne anvender for å beskrive antisosial atferd. Jeg vil se på ulike språklige virkemidler som vokabular og grammatikk ved hjelp av blant annet transitivity, hvor målet, ifølge Fairclough (1992), er å undersøke rollen til subjektet/objektet i teksten og tekstens passive/aktive stemme. (s. 235-236). Jeg vil også se på modalitet, hvor målet er å undersøke hvordan påstander i teksten er uttrykt eller fremstilt. (Fairclough, 1992, s. 236). I tillegg skal jeg trekke frem de visuelle semiotiske egenskapene i teksten. I denne oppgavens vil det si relasjonen mellom språkbruk og bilde. I følge Jørgensen og Phillips (1999) skal man i en analyse av tekst som inneholder visuelle elementer ta hensyn til denne relasjonen. (s. 73). Derfor skal jeg ikke bare analysere det verbale, men også redegjøre for hvordan deltakeren uttrykker seg visuelt når hen snakker. Det siste elementet er temaene som belyses i de konkrete utsagnene. I følge Fairclough (1992) er et mål å undersøke om det er noen markante mønstre i teksten(es) tematikk. (s. 236). Informasjonen jeg innhenter gjennom tekstanalysen vil kunne gi en pekepinn på hvordan *Farmen*-deltakere bruker språket

til å formidle en spesifikk meningsytring, i dette tilfelle en meningsytring om antisosial atferd innad i programmet. Dette fordi de ulike tegnene i teksten (utsagnene) vil kunne skape ulike bilder av antisosial atferd. Det er likevel ikke nok med en ren tekst-basert analyse alene i en kritisk diskursanalyse. Det vil være nødvendig å knytte funnene fra tekstanalysen opp mot en tolkning og diskusjon av utsagnenes diskursive- og sosiale praksis. Det andre jeg skal gjøre er derfor å presentere en tolkning og diskusjon av Faircloughs andre og tredje dimensjons; diskursiv praksis og sosial praksis.

Når man undersøker diskursiv praksis, undersøker man blant annet hvordan teksten er produsert. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 80). Det handler om hvordan teksten er preget av utøverens egne oppfatninger og tolkninger av virkeligheten. Her vil man kunne identifisere de diskurser som teksten trekker på. I kapittel 8.1 skal jeg undersøke hvilke meningsytringer om antisosial atferd som kommer til uttrykk i de ulike utsagnene. Dette gjøres ved å undersøke om deltakerne trekker på en positiv og/eller negativ diskurs om antisosial atferd. Deretter skal jeg i avsnitt 8.2 undersøke hvilke begrunnelser *Farmen*-deltakerne legger til grunn i deres positive og/eller negative diskurs om antisosial atferd. Her vil det være mulig å synliggjøre interdiskursivitet i tekstene. På den måten vil jeg kunne redegjøre for om det foregår en reproduksjon, eventuelt en forandring, av *Farmen*-deltakeres sosiale praksis.

Når jeg tilslutt skal undersøke Faircloughs siste dimensjon sosial praksis i kapittel 9, vil det dialektiske forholdet mellom *Farmen*-deltakernes diskursive praksis og deres sosiale praksiser bli belyst. Her vil det bli lagt vekt på den bredere sosiale konteksten hvor oppgavens tekst (stadig utsagnene) finner sted, nemlig reality gameshow-konteksten. Først skal jeg ved hjelp av Swales 'diskurssamfunn' kartlegge om *Farmen*-deltakeres utsagn om antisosial atferd er påvirket av reality gameshow-konteksten de inngår i. Deretter skal jeg undersøke sammenhengen mellom deltakernes forståelse til og deres utøvelse av antisosial atferd. De funn jeg innhenter vil bli benyttet for å kunne gi et fullstendig og utfyllende svar på problemstillingen.

6.2 Utvalg, analyseobjekt og analyseenheter

Ved hjelp av en kvalitativ tilnærming i form av en kritisk diskursanalyse skal jeg i andre del av denne oppgaven analysere et mindre volum av korte sitater over tid. De åtte utsagnene som skal analyseres har det tilfelles at de blir uttrykt i *Farmens* tilståelsesrom og de presenterer en meningsytring om en kommende eller en allerede utøvd antisosial handling i programmet.

Tilståelsesrommet i *Farmen* er en av flere innganger jeg har til å undersøke *Farmen*-deltakeres utsagn om antisosial atferd. Blant annet kunne jeg tatt utgangspunkt i deltakernes uttalelser under en situasjon i programmet hvor det forekommer antisosial atferd, eller jeg kunne analysert en dialog hvor to eller flere *Farmen*-deltakere uttaler seg om antisosial atferd innad i programmet. Som jeg har nevnt tidligere er tilståelsesrommet en sentral reality gameshow-karakteristikk. I tilståelsesrommet kan reality-deltakere snakke ut om sine opplevelser, tanker og følelser. Med utgangspunkt i tilståelsesrommet kan jeg her enkelt hente frem utsagn hvor deltakere uttrykker direkte meningsyttringer om antisosial atferd på en uformell og direkte måte. De forteller om det som skjer i programmet, og de snakker om hva de tenker, føler og mener om hendelser som skjer innenfor programkonteksten. Jeg anser tilståelsesrommet som en god inngang til innhenting av utsagn, en inngang hvor jeg vil kunne studere, identifisere og sammenligne de diskurser om antisosial atferd som er i spill blant *Farmen*-deltakerne.

På lik linje med innholdsanalysen, vil jeg i den kritiske diskursanalysen ta utgangspunkt i utsagn hentet fra sesong 2 og sesong 8 av *Farmen*. Etersom jeg skal analysere utsagn om antisosial atferd ytret i tilståelsesrommet, har jeg vært nødt til å lete frem episoder hvor denne type utsagn forekommer. Med en gjennomgang av én og én tilfeldig episode fra sesong 2 og 8, har jeg kommet frem til åtte konkrete og uavhengige utsagn. Fire utsagn fra sesong 2² og fire utsagn fra sesong 8³. Hvert enkelt utsagn tilsvarer diskursanalysens analyseenheter.

6.3 Transkripsjon

I følge Fairclough (1992) vil det være nødvendig å transkribere muntlige tekster. (s. 229). Utsagnene som skal analyseres er hentet fra ulike videoopptak av *Farmen*. Jeg vil derfor måtte transkribere utsagnene slik de forekommer i videoopptaket og gjengi de som skriftlig tekst i analysen. Jeg vil også inkludere detaljer slik som dialekt-nære uttrykk, pauser og latter i transkriberingen. Etter transkriberingen vil utsagnene bli systematisk strukturert etter sesong og episode og deretter analysert hver for seg.

---

² Sesong 2; Utsagn hentet fra episode 11, 23, 28 og 29.

³ Sesong 8; Utsagn hentet fra episode 19, 20, 22 og 23.

6.4 Metodiske refleksjoner

6.4.1 Det subjektive aspektet

Det er nødvendig å påpeke at de funn jeg innhenter gjennom diskursanalysen ikke må ses på som en gyldig sannhet. Diskursanalysen baserer seg på sosialkonstruktivistisk ontologi og epistemologi som anser viten om verden som subjektiv. Sosialkonstruktivismen hevder blant annet at vår individuelle virkelighetsoppfattelse av verden er historisk og kulturelt betinget, og at det derfor ikke vil kunne foreligge én objektiv viten om den. *Farmen*-deltakeres virkelighetsoppfattelse vil altså kunne variere ut i fra den tid og den kontekst de befinner seg i. Dette betyr at de funn jeg innhenter gjennom diskursanalysen ikke kan sies å være en gitt sannhet om verden (her hva deltakerne virkelig mener om antisosial atferd). I stedet vil diskursanalysen innhente informasjon om en midlertidig verden, en verden som deltakeren anser som sann på det gitte tidspunkt og i den konkrete sammenheng hvor utsagnet foreligger.

Utover diskursanalysens ontologiske og epistemologiske premiss, vil man som analytiker i en diskursanalyse aldri kunne være helt objektiv. Som Stephanie Taylor (2001) hevder; “Discourse analysis is not a neutral, technical form of processing but always involves theoretical backgrounding and decision making” (s. 24). I følge Taylor vil en diskursanalyse alltid være påvirket av analytikerens subjektive natur. Som jeg har nevnt tidligere har jeg valgt ut åtte konkrete og uavhengige utsagn fra *Farmen*. Det som utsagnene har tilfelles er at de er uttrykt av deltakere i tilståelsesrommet, og alle omhandler en antisosial handling som vil bli eller har blitt utøvd i programmet. Utsagnene har blitt valgt ut på bakgrunn av deres relevans for oppgaven da de gjør seg aktuelle for problemstillingen. Diskursanalysen er allerede her påvirket av min personlige forståelse til analysematerialet. Til tross for en personlig innvirkning, vil jeg prøve så godt jeg kan å ha objektivitet som ideal gjennomgående i prosessen. Det er viktig å prøve å distansere seg fra materialet man analyserer slik at egne forståelser og vurderinger ikke overskygger analysen. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 31).

6.4.2 Reliabilitet, validitet og generaliserbarhet

Å prøve å forholde seg til reliabilitet og validitet i en diskursanalyse vil kunne støte på problemer. For det første er de to begrepene oftest knyttet til kvantitative undersøkelser og sjeldent til kvalitative. For det andre oppstår det problemer knyttet til etterprøving av

diskursanalyser da denne metoden som nevnt baserer seg på sosialkonstruktivistisk forståelse av viten som subjektiv. Ettersom sosialkonstruktivismen ikke anser viten av verden som gitt, og reliabilitet og validitet brukes til å teste begreper eksterne virkelighet, vil reliabilitets- og validitets-begrepene kunne bli utydelige i en diskursanalyse. Dette gjenspeiler også sosialkonstruktivismens relativismeproblematikk. Mange sosialkonstruktivister anser eget arbeid som egne diskursive konstruksjoner, og som jeg tidligere har nevnt, vil det derfor kunne være vanskelig å argumentere for hva som gjør ens eget arbeid og funn bedre enn andres. Likevel hevder sosialkonstruktivismen at det vil kunne være mulig å opparbeide seg gyldighet i arbeidet. Dette om man er tydelig på sin forskerrolle og redegjør for sin forskningsprosess. (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 120-121). Med objektivitet som ideal og gjennom en redegjørelse for alt jeg gjør i forskningsprosessen, det vil si å vise til en bestemt problemstilling, gjennomføre og vise til konkret analyse, samt diskutere funn jeg innhenter, vil dette kunne bidra til å forsterke gyldigheten og validiteten i oppgaven. Oppgavens interne validitet vil også bli styrket dersom jeg kommer frem til funn som gir svar på problemstillingen.

7 TEKSTANALYSE

Dette kapitlet utgjør en tekstanalyse av åtte konkrete og uavhengige utsagn hentet fra *Farmen*. Tekstanalysen tilsvarer første del av oppgavens diskursanalyse. Funnene jeg innhenter vil videre bli benyttet i tolkningen og diskusjonen av den diskursive- og sosiale praksis. I tekstanalysen vil jeg gjøre rede for det språklige innholdet i de ulike utsagnene, dette gjennom et fokus på tekstenes objekt, kontekst, tegn og tematikk.

Det tekstene har til felles, er at de alle utgjør et direkte sitat av et fullstendig utsagn. Utsagnene er produsert innenfor en reality-kontekst og muntlig ytret i tilståelsesrommet i *Farmen*. I tillegg tematiserer utsagnene en antisosial handling som enten har blitt eller vil bli utøvd innad i programmet.

7.1 Tekst 1, sesong 2, episode 11

«Han vet at man skal spørre Eli om det er noe hun klarer, men samtidig så vil han gi et dårlig inntrykk av Eli ovenfor alle andre så vi skal stemme henne ut. Jeg mener, alle visste at det var feil, Olav visste at det var feil, men han håpet kanskje at det skulle gi et negativt bilde av Eli til resten av gruppen. Men det slår selvfølgelig tilbake på han» - Bjørn Tore

I episode 11, sesong 2 av *Farmen*, har Storbonde Olav pålagt Eli en tung arbeidsoppgave hvor hun vil måtte løfte planker fra stranden og opp til gården. Eli sliter med astma, og har derfor vanskeligheter for å klare å gjennomføre arbeidsoppgaven hun har blitt pålagt – noe Olav er fullt klar over. Det er Olavs svik i form av bedrageri mot Eli som Bjørn Tore kommenterer i utsagnet.

Teksten har ingen plussord. I stedet bruker Bjørn Tore ord som «*dårlig*», «*feil*» og «*negativt*». Dette er ord av negativ verdi. Bjørn Tore gjentar ordet «*feil*» to ganger i utsagnet, og ordet kan på den måten ses på som et nøkkelbegrep, det vil si et ord det legges stor vekt på. Teksten har ingen bestemte referanser som knytter teksten opp mot konteksten, men inneholder personlige pronomener slik som «*han*», «*hun*» og «*jeg*». I tillegg inkluderer teksten egennavnene «*Eli*» og «*Olav*». Teksten inneholder transitivitet, da utsagnet knytter subjektet «*Olav*» opp mot hendelsen som utsagnet omhandler og gir han en aktiv stemme. Det er «*Olav*» som utøver handlingen. Objektet «*Eli*» gis derimot en passiv stemme. Det er «*Eli*» som er involvert i «*Olav*» sin handling.

Teksten er bygd opp av tre setninger. Gjennom første setning forklarer Bjørn Tore årsaken til hvorfor han ytrer seg om handlingen. Han hevder at Olav «*vet at man skal spørre Eli om det er noe hun klarer*». Han fortsetter setningen med å hevde at Olav gjorde som han gjorde for å «*gi et dårlig inntrykk av Eli*» slik at de andre deltakerne vil «*stemme henne ut*». I andre setning forklarer Bjørn Tore at det Olav gjorde var «*feil*». Han mener det var «*feil*» å la vær å «*spørre Eli om det er noe hun klarer*». Bjørn Tore bruker i tillegg en språkkonvensjon gjennom å benytte ordet «*men*» som innvending i setningen. Han forklarer at til tross for at Olav «*visste at det var feil*», gjorde Olav dette fordi han «*håpet kanskje det skulle gi et negativt bilde av Eli til resten av gruppen*». I tredje og siste setning forklarer Bjørn Tore at den antisosiale handlingen til Olav vil få konsekvenser fordi det vil kunne slå «*tilbake på han*».

Når det kommer til det visuelle er det ikke mye å ta tak i. Gjennom et bildelagt opptak fra en tidligere situasjon ser man Bjørn Tore gi en klem til Eli. I tilståelsesrommet ser vi et bilde av Bjørn Tore når han omtaler den antisosiale handlingen. Han har et alvorlig uttrykk når han snakker. Dog gir han ingen flere ansiktsuttrykk eller kroppslige trekk som vil kunne underbygge hans eventuelle oppfatning av handlingen.

Gjennom utsagnet tilkjenner Bjørn Tore at det er hans personlige mening som kommer til uttrykk. Dette tilkjennes gjennom subjektiv modalitet slik som «*jeg mener*». Han mener at det å «*gi et dårlig inntrykk*» og å «*gi et negativt bilde av Eli*» var noe Olav ønsket slik at andre skulle «*stemme henne ut*». Bjørn Tore hevder at til tross for at Olav «*visste at det var feil*», så prøvde han å kaste et dårlig lys over Eli slik at folk skulle stemme henne ut av konkurransen. Dette gjennom å unnlate å spørre henne om arbeidsoppgaven han påla henne «*er noe hun klarer*».

7.2 Tekst 2, sesong 2, episode 19

«Jeg spurte pent om vi kunne begrave stridsøksen, for det går fryktelig dårlig mellom oss. Vi kjefter på hverandre hele tiden. Veldig ukoselig stemning. Eh ... men så fort jeg nevnte det, så begynte hun å glefse med en gang, det var... jeg var en psykopat i hennes øyne og det var helt umulig at vi kunne samarbeide på noe som helst plan. Og da tenkte jeg atte shit au, da får hun egentlig bare være sånn. Det ... jeg er sterk nok til å spille det spillet der uke etter uke jeg og kan holde på sånn i to måneder til. Hele spørsmålet er om hun er sterk nok til det» - Bjørn Tore

Det har over lengre tid vært en amper stemning mellom Bjørn Tore og Bente. De krangler ofte og er svært krasse og hatefulle mot hverandre. I episode 19, sesong 2 av *Farmen*, spør Bjørn Tore Bente om de skal legge dramatikken mellom de to bak seg. Bente uttrykker at hun ikke ønsker å ha noe som helst med Bjørn Tore å gjøre. Det oppstår da en større krangel mellom de to, og Bjørn Tore truer Bente gjennom å hevde at oppholdet hennes på gården vil bli et helvete. Det er krangelen mellom Bente og Bjørn Tore, hvor den verbale aggresjonen i form av trusler og fiendtlige bemerkninger får utløp, som Bjørn Tore kommenterer i utsagnet.

Teksten inneholder en rekke ord som kan sies å være av negativ verdi. Dette er ord som «*fryktelig*», «*dårlig*», «*kjefter*», «*ukoselig*», «*psykopat*» og «*umulig*». I tillegg til minusordene inneholder teksten de to plussordene «*pent*» og «*sterk*». Teksten inneholder verken bestemte referanser som knytter teksten opp mot konteksten, heller ingen egennavn som gir en forståelse for hvem som er subjektet i teksten. I stedet brukes det en del personlige pronomener som «*jeg*», «*vi*», «*oss*» og «*hun*» i teksten. Teksten inneholder transitivitet, da utsagnet knytter subjektet «*hun*», som vil si Bente, og «*jeg*», som vil si Bjørn Tore, opp mot hendelsen som utsagnet omhandler og gir dem en aktiv stemme. Det er både Bente og Bjørn Tore som utøver handlingen.

Teksten er bygd opp av syv setninger. Gjennom de fire første setningene forklarer Bjørn Tore hvorfor krangelen mellom han og Bente oppstod. Han forteller at han spurte om de to «*kunne begrave stridsøksen*». Dette hevder han førte til at Bente begynte «*å glefse*» og at hun opplevde han som «*en psykopat*». I tillegg hevder Bjørn Tore at Bente anså det som «*helt umulig*» for de to å kunne samarbeide. Gjennom femte, sjette og syvende setning forklarer Bjørn Tore hvordan han opplevde krangelen med Bente. I tillegg forklarer han at han anser seg selv som «*sterk nok til å spille det spillet der uke etter uke*», men betviler Bente sin posisjon gjennom å spørre seg selv «*om hun er sterk nok til det*».

Når det kommer til det visuelle ser man gjennom et bildelagt opptak fra en tidligere situasjon Bjørn Tore og Bente gå bortover stranden. I tilståelsesrommet ser vi et bilde av Bjørn Tore når han ytrer utsagnet. Bjørn Tore rynker pannen og ser alvorlig ut når han omtaler hendelsen. Utover dette avgir han ingen andre nevneverdige ansiktsuttrykk eller kroppslige trekk som vil kunne underbygge hans eventuelle oppfatning av hendelsen.

Gjennom utsagnet tilkjenner Bjørn Tore at det er hans personlige mening som kommer til uttrykk. Dette tilkjennes gjennom subjektiv modalitet slik som «*da tenkte jeg*». Gjennom utsagnet hevder han blant annet at han «*spurte pent*» om han og Bente kunne «*begrave*

stridsøksen», men at Bente mente «*det var helt umulig*» at de to «*kunne samarbeide*». Han mener at det «*går fryktelig dårlig mellom*» de to da de til stadighet «*kjefter på hverandre*», og beskriver stemningen som «*veldig ukoselig*. Dog hevder han at han er «*sterk nok*» til å fortsette med den verbale aggresjonen og hevder han kan «*holde på sånn i to måneder til*», men betviler om Bente klarer det.

7.3 Tekst 3, sesong 2, episode 23

«Når eg først har tilpasset meg et menneske og kossen de er, så syns eg ikkje det er någe okei at de plutselig ska endra seg, og eg syns heile denna storbonderollen tar litt av for enkelte menneska. Eg tror... lissom ... okei, det kan vær at eg har problemar med autoriterar... hvertfall med sånn tulleautoritetar som me blir her. Og noen ... visse personar tar det så inni granskæven seriøst ... eh ... og eg takle itje at folk på en måte skal kommandere meg rundt te ka eg skal gjør. Og eg seie jo ifra» - Ingrid

I episode 23, sesong 2 av *Farmen*, har storbonde Bente påtvunget alle deltakerne på gården et ansvar om å sette opp en gamme. Grunnet en betennelse i kneet tar Bente selv på seg mindre arbeidsoppgaver. Ingrid, som er syk og ønsker å holde sengen, ytrer sin frustrasjon rundt storbondens påtvingelse av arbeid. Dette leder til en større diskusjon mellom henne og Bente. Det er Bentes verbale aggresjon i form av tvang som Ingrid kommenterer i utsagnet.

Teksten har ingen plussord, men inkluderer ord som «*tulleautoritetar*», «*inni granskæven*» og «*kommandere*». Dette er ord som kan sies å være av negativ verdi. Teksten inneholder ingen egennavn, men inkluderer i stedet en del personlige pronomener som «*eg*» og «*de*». Ingrid bruker også de ubestemte pronomenerne «*et menneske*», «*enkelte menneskar*» og «*visse personer*», samt den bestemte referansen «*storbonde*» som knytter teksten opp mot konteksten. Teksten inneholder transitivitet, da utsagnet knytter subjektet «*folk*», som her vil si Bente, opp mot hendelsen som utsagnet omhandler og gir hun en aktiv stemme. Det er Bente som utøver handlingen. Objektet «*meg*», som vil si Ingrid, gis derimot en passiv stemme. Det er Ingrid som er involvert i Bente sin handling.

Teksten er bygd opp av fire setninger. Gjennom første setning forklarer Ingrid hva hun synes om storbonderollen og hvordan hun synes den påvirker enkelte av deltakerne. Hun sier at hun ikke synes «*det er någe okei at de plutselig ska endra seg*» og at «*storbonderollen tar litt av for enkelte menneska*». I andre og tredje setning avgir Ingrid to grunner til hvorfor hun

mener det hun mener om storbonderollen. Hun forklarer at «*det kan vær at eg har problemar med autoriterar*» og «*eg takle itje at folk på en måte skal kommandere meg rundt*». I fjerde og siste setningen forklarer Ingrid hvordan hun agerer mot måten storbondene oppfører seg på gjennom å hevde at hun «*seie jo ifra*».

Når det kommer til det visuelle er det ikke mye å ta tak i. Gjennom et bildelagt opptak fra en tidligere situasjon ser man flere av deltakerne arbeide på gammen. I tilståelsesrommet ser vi et bilde av Ingrid hvor hun ytrer utsagnet. Her viser hun ingen merkvordige ansiktsuttrykk eller kroppslige trekk som underbygger hennes eventuelle oppfatning av den antisosiale handling.

Gjennom utsagnet tilkjenner Ingrid at det er hennes personlige mening som kommer til uttrykk. Dette tilkjennes gjennom subjektiv modalitet slik som «*eg syns*» og «*eg tror*». Hun hevder hun «*ikke takler*» at folk kommanderer henne rundt, og trekker parallell mellom «*storbonderollen*» og «*tulleautoriteter*» gjennom å hevde at «*visse personer*» tar storbonderollen «*så inni granskæven seriøst*».

7.4 Tekst 4, sesong 2, episode 28

«Jeg har vel egentlig tenkt litt på atte jeg egentlig ikke kunne tenke meg å være en assistent, fordi ... jeg kommer vel antageligvis ikke til å assistere dem noe særlig. Når dem spør om en sag, så kommer jeg til å gi dem en hammer og ber dem sage med den. Jeg kommer til å fortelle at kua er en geit og geit er en ku og kua har fem spener, og jeg kommer rett og slett ikke til å være no passende veileder. Jeg har nevnt til dem at jeg er mer eller mindre kjent for å være ondskapens fyrste i detta Farmen, og det vil være svært lite lurt å velge meg som ... som veileder, for jeg vil veilede dem rett ut døra» - Bjørn Tore

I episode 28, sesong 2 av *Farmen*, ankommer tre utfordrere til *Farmen* for å kjempe om en plass på gården. To av utfordrerne, Vegard og Erling, skal kjempe mot hverandre i gårdsgrener hvor den som vinner vil bli en fullverdig deltaker. Utfordrerne får velge seg en assistent blant de andre deltakerne på gården. Assistenten vil kunne hjelpe dem i gårdsgrenene. Det er assistentvalget og Bjørn Tores plan om å svike utfordrerne i form av bedrageri som Bjørn Tore kommenterer i utsagnet.

Teksten har ingen plussord. I stedet bruker Bjørn Tore uttrykk som «*ondskapens fyrste*», et uttrykk som kan sies å være av negativ verdi. Teksten inneholder ordet «*Farmen*»

som er en bestemt referanse, det vil si et element som er kjent i konteksten. Teksten inneholder ingen egennavn, men inkluderer en del personlige pronomener som «*jeg*», «*meg*» og «*dem*». Teksten inneholder transitivitet, da utsagnet knytter subjektet «*jeg*», som her vil si Bjørn Tore, opp mot handlingens som utsagnet omhandler og gir han en aktiv stemme. Det er Bjørn Tore som vil utøve handlingen. Objektet «*dem*», som vil si Vegard og Erling, gis derimot en passiv stemme. Det er Vegard og Erling som er involvert i Bjørn Tore sin handling.

Teksten er bygd opp av fire setninger. Gjennom den første setningen forteller Bjørn Tore at han ikke ønsker å være assistent. Han hevder at han ikke kommer «*til å assistere dem noe særlig*». I andre, tredje og fjerde setning forteller Bjørn Tore hva han gjør dersom han blir valgt som assistent. Han forteller at han kommer til å «*gi dem en hammer*» «*når dem spør om en sag*», og hevder at han ikke kommer «*til å være no passende veileder*» fordi han «*vil veilede dem rett ut døra*».

Når Bjørn Tore ytrer utsagnet i tilståelsesrommet avgir han en rekke nevneverdige ansiktuttrykk og kroppslige trekk som bidrar til å underbygge hans oppfatning av den antisosiale handlingen. Blant annet ser Bjørn Tore blid og fornøyd, og han ler og smiler bredt.

Gjennom utsagnet tilkjenner Bjørn Tore at det er hans egne tanker som kommer til uttrykk. Dette tilkjennes gjennom subjektiv modalitet slik som «*jeg har vel egentlig tenkt*». Gjennom utsagnet hevder han at han er «*mer eller mindre kjent for å være ondskapens fyrste*» og forklarer at han «*kommer rett og slett ikke til å være no passende veileder*». Dette fordi han «*kommer vel antageligvis ikke til å assistere dem noe særlig*». Bjørn Tore mener «*det vil være svært lite lurt*» å velge han som assistent, da han i stedet for «*å assistere dem*» kommer til å «*veilede dem rett ut døra*».

7.5 Tekst 5, sesong 8, episode 19

«*Og det med atte Dag sa at han trudde eg kom til å vinne hele Farmen i år for å gi meg en liten boost, men han vet innerst inne atte eg mest sannsynlig ryker denne uka. Så han har spart Ragnhild, men han har itje spart meg*» - Jon

I episode 19, sesong 8 av *Farmen*, har Dag skrevet et avskjedsbrev til de andre deltakerne. I avskjedsbrevet velger han Endre som ny storbonde på gården. I avskjedsbrevet tillegger han at han tror Jon vil vinne hele *Farmen*. Dag sitt storbondevalg skaper dårlig stemning. Dette

fordi han tidligere har lovt Ragnhild og Jon at han vil velge Ragnhild som storbonde. Dag har i tillegg gitt bedt Endre om å frede Ragnhild, noe Jon hevder vil føre til at han vil bli valgt som andrekjempe i ukens tvekamp. Det er Dag sitt svik i form av et løftebrudd som Jon kommenterer i utsagnet.

Teksten inneholder både plussord som «vinne» og «boost», samt minusord slik som «ryker». Jon gjentar ordet «spart» to ganger i utsagnet, og ordet kan på den måten ses på som et nøkkelbegrep – et ord det legges stor vekt på. Teksten inneholder én bestemt referanse, «Farmen», som knytter teksten opp mot konteksten. I tillegg inneholder teksten de personlige pronomenene «eg», «meg» og «han», samt egennavnene «Dag» og «Ragnhild». Teksten inneholder transitivitet, da utsagnet knytter subjektet «Dag» opp mot hendelsen som utsagnet omhandler og gir han en aktiv stemme. Det er «Dag» som utøver handlingen. Objektet «Ragnhild» og «meg» gis derimot en passiv stemme. Det er «Ragnhild» og Jon som er involvert i «Dag» sin handling.

Teksten er bygd opp av to setninger. I første setning forteller Jon hva Dag har sagt gjennom å hevde at «han trudde eg kom til å vinne hele Farmen i år». Jon bruker i tillegg en språkkonvensjon gjennom å benytte ordet «men» som innvending i setningen. Han forklarer at til tross for at Dag trudde Jon «kom til å vinne hele Farmen», så mener Jon at Dag «vet innerst inne atte» Jon «mest sannsynlig ryker denne uka». I andre og avsluttende setning forklarer Jon konsekvensen med Dag sin handling ved å påpeke at «han har spart Ragnhild, men han har itje spart meg.»

Når det kommer til det visuelle er det ikke mye å ta tak i. Gjennom et bildelagt opptak fra en tidligere situasjon ser man Jon og Ragnhild snakke sammen. I tilståelsesrommet ser vi et bilde av Jon hvor han ytrer utsagnet. Jon avgir ingen nevneverdige ansiktsuttrykk når han omtaler den antisosiale handlingen. Han gir i tillegg ingen kroppslige trekk som underbygger hans eventuelle oppfatning av handlingen.

I utsagnet henviser Jon til seg selv gjennom de personlige pronomenene «eg» og «meg», men viser ingen tegn til subjektiv modalitet. I stedet konstaterer han hva Dag «vet» og hva Dag har gjort. På den måten kan man i stedet si at teksten inneholder objektiv modalitet da det ikke gis noen direkte referanser til avsenderens subjektive mening. Gjennom utsagnet hevder Jon at til tross for at Dag «sa at han trudde» Jon «kom til å vinne hele Farmen i år», så «vet» Dag «innerst inne atte» Jon «mest sannsynlig ryker denne uka». Dette fordi Dag «har spart Ragnhild», men «itje spart» Jon. Jon hevder at Dag derfor ikke har «spart» han fra å ryke «denne uka».

7.6 Tekst 6, sesong 8, episode 20

«Andreas er jo villig til å gjøre nesten ka som helst for å få kjøtt på bordet. Så eg prøvar å fiske litt om eg kan utnytte den sulten hannes litt med å vær såpas kynisk. Det e jo kanskje litt sånn umoralsk å spille på en person sin sult, men eg følar vi har kommet så langt i denne konkurransen no at eg e villig til å ... til å gjør det meste for å sikre denne finaleuken» - Knut

I episode 20, sesong 8 av *Farmen*, prøver Knut å overtale Andreas til ikke å velge Knut som andrekjempe i ukens tvekamp. Knut får Andreas til å love på bibelen at han ikke skal velge Knut som andrekjempe, og i gjengjeld hevder Knut at han vil kjøpe inn slakt på markedet til Andreas. Det er Knut sitt svik i form av bedrageri som Knut kommenterer i utsagnet.

Teksten har ingen plussord, men inneholder en rekke minusord slik som «utnytte», «kynisk» og «umoralsk». Teksten inneholder to bestemte referanser, «konkurransen» og «finaleuken», referanser som er kjent innenfor konteksten som teksten opptrer innenfor. I tillegg inneholder teksten de to personlige pronomenene «eg» og «hannes», samt egennavnet «Andreas». Teksten inneholder transitivitet, da utsagnet knytter subjektet «eg», som vil si Knut, opp mot hendelsen som utsagnet omhandler og gir han en aktiv stemme. Det er Knut som utøver handlingen. Objektet «Andreas» gis derimot en passiv stemme. Det er «Andreas» som er involvert i Knut sin handling.

Teksten er bygd opp av tre setninger. Gjennom den første setningen forteller Knut om Andreas sin sult ved å hevde at han «er jo villig til å gjøre nesten ka som helst for å få kjøtt på bordet». Gjennom andre setning forklarer Knut hvordan han har tenkt til å ta tak i Andreas sin sult gjennom å hevde at han «prøvar å fiske litt» om han «kan utnytte den sulten hannes litt». I den tredje og siste setningen innrømmer Knut at det å utnytte sulten til Andreas kanskje er «litt sånn umoralsk». Samtidig bruker han en språkkonvensjon når han benytter ordet «men» som en innvending i setningen. Knut forklarer at til tross for at det «kanskje» er «litt sånn umoralsk å spille på en person sin sult» så er han «villig til å ... til å gjør det meste for å sikre» seg en plass i finaleuken.

Når det kommer til det visuelle kan man gjennom et bildelagt opptak fra en tidligere situasjon se Knut og Andreas prate sammen. I tilståelsesrommet ser man et bilde av Knut hvor han ytrer utsagnet. Han ser blid og fornøyd ut når han omtaler den antisosiale handlingen, og han ler og smiler bredt.

Gjennom utsagnet tilkjenner Knut at det er hans egne tanker som kommer til uttrykk. Dette tilkjennes gjennom subjektiv modalitet slik som «eg følar». Gjennom utsagnet hevder

Knut at han «*prøver å fiske litt om*» han «*kan utnytte*» sulten til Andreas ved å «*spille*» på den. Til tross for at han vet at det er «*umoralsk å spille på en person sin sult*», så gjør han det fordi han er «*villig til å ... til å gjøre det meste for å sikre*» seg plass i «*finaleuken*».

7.7 Tekst 7, sesong 8, episode 22

«*Humoren til han Joar er ikkje heilt min stil. Eg synes ikkje alt er like morsomt. Eg trur nok ikkje han Joar oppnår god stemning med å spøke og tulle, dessverre*» - Marianne

I episode 22, sesong 8 av *Farmen*, tar Joar undertøyet til Marianne uten hennes tillatelse og hengt det opp i flaggstangen på gården. Det er Joar sitt tyveri som Marianne kommenterer i utsagnet.

Til tross for at teksten inneholder en rekke plussord som «*humoren*», «*morsomt*», «*god*» og «*tulle*», knyttes de her opp mot adverbet «*ikkje*» som benyttes for å modifisere plussordene. Plussordene blir på den måten gitt en negativ verdi. Teksten inneholder ingen bestemte referanser som knytter teksten opp mot konteksten, men inneholder i stedet de personlige pronomene «*han*», «*min*» og «*eg*». I tillegg inneholder teksten egnavnet «*Joar*». Teksten inneholder transitivitet, da utsagnet knytter subjektet «*Joar*» opp mot hendelsen som utsagnet omhandler og gir han en aktiv stemme. Det er Joar som utøver handlingen. Objektet «*eg*», som vil si Marianne, gis derimot en passiv stemme. Det er Marianne som er involvert i «*Joar*» sin handling.

Teksten er bygd opp av tre setninger. Gjennom første og andre setning forklare Marianne hva hun synes om Joar sin humor ved å hevde at den «*ikkje*» er helt hennes «*stil*» og at hun ikke synes alt Joar gjør «*er like morsomt*». Gjennom tredje og siste setning hevder Marianne at konsekvensen til Joar sin handling er at han «*ikkje*» «*oppnår god stemning med å spøke og tulle*».

Når det kommer til det visuelle ser man gjennom et bildelagt opptak fra en tidligere situasjon Marianne heise ned undertøyet fra flaggstangen. I dette opptaket ser man i tillegg at Joar står og ler av hendelsen. I tilståelsesrommet ser man et bilde av Marianne hvor hun ytrer utsagnet. Hun har et nøytralt ansiktsuttrykk når hun omtaler den antisosiale handlingen. Det er ikke før hun er ferdig med å si «*eg trur nok ikkje han Joar oppnår god stemning med å spøke og tulle*» at Marianne avgir et kroppslig trekk ved å riste på hodet, og deretter nikker når hun

avslutter med «*dessverre*». Utover dette avgir hun ingen andre nevneverdige ansiktsuttrykk eller kroppslige trekk som underbygger hennes eventuelle oppfatning av hendelsen.

Gjennom utsagnet tilkjenner Marianne at det er hennes egne meninger som kommer til uttrykk. Dette tilkjennes gjennom subjektiv modalitet slik som «*eg synes*» og «*eg trur*».

Gjennom utsagnet hevder hun at «*humorn til han Joar*» ikke er hennes «*stil*», og mener at gjennom å «*spøke og tulle*» så «*oppnår*» «*ikkje han Joar*» «*god stemning*».

7.8 Tekst 8, sesong 8, episode 23

«Joar er den største konkurrenten min. Den einaste muligheten som er igjen for å setta en stoppar på finalekniven hans, det e lyktene. Så... det kan nok vær at eg er så uheldig og dunker borti ei lykt så den dett ned i gulvet, og får seg en god knus» -Jon

I episode 23, sesong 8 av *Farmen*, har deltakerne på gården fått i ukesoppdrag å støpe lys og lage lykter. Jon og Lill Grete har tatt på seg ansvaret med å lage lyktene. Dersom deltakerne klarer ukesoppdraget, vil storbonde Joar få en finalekniv – noe Jon ikke ønsker skal skje. Det er Jon sin plan om å sabotere for ukesoppdraget som Jon kommenterer i utsagnet.

Teksten består av ett plussord, «*god*», og ett minusord, «*uheldig*». Teksten inneholder to bestemt referanser, «*konkurrent*» og «*finalekniven*», som knytter teksten opp mot konteksten. I tillegg inneholder teksten egennavnet «*Joar*», samt de personlige pronomenene «*hans*» og «*eg*». Teksten inneholder transitivitet, da utsagnet knytter subjektet «*eg*», som vil si Jon, opp mot hendelsen som utsagnet omhandler og gir han en aktiv stemme. Det er Jon som vil utøve handlingen. Objektet «*Joar*» gis derimot en passiv stemme. Det er «*Joar*» som er involvert i Jon sin handling.

Teksten er bygd opp av tre setninger. Gjennom første setning hevde Jon at «*Joar er den største konkurrenten*» hans. I andre og tredje setning forklarer Jon hva som må gjøres for å hindre Joar i å få en finalekniv. Han hevder at «*den einaste muligheten som er igjen*» er lyktene, og forklarer at «*det kan nok vær at*» han «*er så uheldig og dunker borti ei lykt*».

Når det kommer til det visuelle ser man gjennom et bildelagt opptak fra en tidligere situasjon Jon og Lill Grete arbeide med lyktene. I tilståelsesrommet ser man et bilde av Jon hvor han ytrer utsagnet. Jon har et nøytralt ansiktsuttrykk når han omtaler den antisosiale handlingen. Det er ikke før Jon sier «*en god knus*» at han hever øyenbrynene og smiler.

I utsagnet henviser Jon til seg selv gjennom de personlige pronomenerne «*min*» og «*eg*», men viser ingen tegn til subjektiv modalitet. I stedet konstaterer han at «*Joar er den største konkurrenten*» hans. På den måten kan man i stedet si at teksten inneholder objektiv modalitet da det ikke gis noen direkte referanser til avsenderens subjektive mening. Gjennom utsagnet hevder Jon at «*den einaste muligheten som er igjen for å setta en stoppar på finalekniven*» til Joar, «*er lyktene*». Jon sier at «*for å setta en stoppar på finalekniven*» til Joar, så er det mulig at han «*dunker borti ei lykt så den dett ned i gulvet, og får seg en god knus*».

8 DISKURSIV PRAKSIS

I dette kapittelet skal jeg se på hvordan *Farmen*-deltakere ytrer seg om antisosial atferd som har blitt eller vil bli utøvd i *Farmen*. Med utgangspunkt i de analytiske funn jeg har presentert i kapittel 7 skal jeg her identifisere de diskurser som kommer til syne i *Farmen*-deltakeres utsagn om antisosial atferd. Først skal jeg undersøke hvilke meningsytringer om antisosial atferd som kommer til uttrykk i de ulike utsagnene. Dette gjøres ved å undersøke om deltakerne trekker på en positiv og/eller negativ diskurs om antisosial atferd. Deretter skal jeg undersøke hvilke begrunnelser *Farmen*-deltakerne legger til grunn i deres positive og/eller negative diskurs om antisosial atferd..

8.1 Negativ diskurs versus positiv diskurs

Informasjonen jeg innhentet gjennom tekstanalysen i kapittel 7 vil jeg benytte her for å kunne redegjøre for om *Farmen*-deltakere trekker på en positiv og/eller negativ diskurs til antisosial atferd. For å kunne undersøke dette vil jeg være nødt til å trekke frem både vokabularet og ordbruken i utsagnene.

Bjørn Tore viser i det første utsagnet (tekst 1) at han tar avstand fra den måten Olav har behandlet Eli på. Han viser tydelig at han ikke synes at handlingen burde funnet sted. Ifølge Bjørn Tore prøver Olav å sabotere for Eli gjennom å la være å spørre henne om de arbeidsoppgavene han pålegger henne er noe hun vil greie å utføre. Han hevder at både Olav selv og de andre deltakerne visste at det Olav gjorde mot Eli var «*feil*». Bjørn Tore bruker samtidig ord som «*dårlig*» og «*negativt*» når han forklarer formålet bak handlingen til Olav. Bruken av negativt ladede ord som «*feil*», «*dårlig*» og «*negativt*» i utsagnet bidrar her til å konstruere en negativ forståelse kring Olav sin antisosiale handling.

Gjennom det andre utsagnet (tekst 2) viser Bjørn Tore en tydelig misnøye kring situasjonen mellom han og Bente hvor utøvelse av antisosial atferd har funnet sted. Bjørn Tore hevder at «*det går fryktelig dårlig*» mellom de to og han forklarer at de til stadighet «*kjefter på hverandre*». Bjørn Tore fremmer den usunne relasjonen de har til hverandre gjennom å hevde at Bente ser han for å være en «*psykopat*», og forklarer at det er en «*veldig ukoselig stemning*» mellom dem. Ord som «*fryktelig*», «*dårlig*», «*kjefter*», «*ukoselig stemning*» og «*psykopat*» støtter opp under Bjørn Tores forståelse til den antisosiale handlingen som har funnet sted. Dette er ord som bidrar til å sette den antisosiale handlingen

og situasjonen i et negativt lys. I tillegg til å uttrykke sin misnøye kring handlingen og situasjonen, påpeker Bjørn Tore sin egen samt Bentes styrke til å kunne fortsette med den verbale aggresjonen. Selv hevder Bjørn Tore at han er «sterk nok til å spille det spillet der». Dog betviler han at Bente «er sterk nok til det». Bjørn Tore hever det ene øyebrynet i det han hevder han kan «spille det spillet der uke etter uke» og viser på den måten en likegyldighet til om den antisosiale handlingen fortsetter. Han gir derfor, til tross for sin negative forståelse til den verbale aggresjonen, ingen uttrykk for at han ønsker å hindre den antisosiale handlingen i å finne sted igjen. I stedet tvert imot.

Ingrid fremmer på lik linje med de to foregående utsagnene et negativt bilde av antisosial atferd (tekst 3). Hun synes ikke noe om at folk endrer seg i det de blir storbonde, og hevder at hun ikke takler når folk kommanderer henne rundt – slik storbonde Bente har gjort gjennom å påtvinge Ingrid arbeidsoppgaver. Ingrid forklarer at «storbonderollen tar litt av for enkelte mennesker» og trekker videre en parallell mellom storbonderollen og det hun kaller for «tulleautoritetar». Ved hjelp av negativt ladede ord som «tulleautoritetar» og «kommandere», og ved å hevde hun ikke takler å bli kommandert rundt, bidrar Ingrid til å støtte opp under sin negative forståelse kring storbonderollen og den antisosiale handlingen.

Også i det fjerde utsagnet (tekst 4) blir den antisosiale handlingen fremstilt i et negativt lys. Bjørn Tore henviser til seg selv som «ondskapens fyrste» når han forteller om måten han skal handle på mot utfordrerne. Han forklarer at det ikke vil være lurt av utfordrerne å velge han som veileder da han vil «fortelle at kua er en geit og geit er en ku» og be utfordrerne sage med en hammer. Bjørn Tore forklarer at han vil svike utfordrerne gjennom å bedra de dersom de velger han som veileder. I utsagnet gir Bjørn Tore verken en positiv eller negativ beskrivelse av den antisosiale handlingen, men skaper likevel et negativt bilde av handlingen gjennom å beskrive seg selv, utøveren av handlingen, som ond. Til tross for at han konstruerer et negativt bilde av den antisosiale handlingen sier Bjørn Tore seg likevel villig til å bedra utfordrerne.

Gjennom å beskrive antisosial atferd som «feil», som noe som skaper «dårlig stemning» og så videre, bidrar utsagnene fra sesong 2 å skape et negativt bilde av antisosial atferd. Utsagnene fremmer en diskurs som signaliserer antisosial atferd som noe dårlig eller problematisk. I likhet med utsagnene fra sesong 2, synes også flere av de analyserte utsagn fra sesong 8 å være preget av en negativ forståelse til antisosial atferd.

Blant annet viser Jon i det femte utsagnet (tekst 5) en frustrasjon til Dag sitt svik. Jon hevder at Dag, til tross for sitt forsøk på å gi Jon en «boost» gjennom å hevde at Jon kommer

til å «vinne hele Farmen», innerst inne vet at Jon vil ryke ut av konkurransen. Jon bruker verken positive eller negative ord til å beskrive den antisosiale handlingen, men fremmer likevel en skuffelse over handlingen. Jon legger særlig vekt på det negative utfallet som sviket vil kunne ha. Jon hevder at fordi Dag har spart Ragnhild, men ikke han, så vil dette kunne føre til at han «ryker denne uka». Jon viser på den måten til den negative konsekvensen som den antisosiale handlingen vil kunne gi, og gir dermed handlingen en negativ antydning.

I det sjette utsagnet (tekst 6) forklarer Knut hvordan han har tenkt til å svike Andreas gjennom å bedra han. Knut hevder at Andreas er «villig til å gjøre nesten ka som helst for å få kjøtt på bordet». Derfor ønsker Knut å «utnytte» og «spille på» sulten til Andreas. Det kan virke som om Knut er forstått med at den antisosiale handlingen er etisk problematisk. Dette fordi han innrømmer at å «utnytte» en person sin sult både er «kynisk» og «umoralsk» å gjøre. Gjennom å fokusere på det etisk problematiske ved handlingen, bidrar Knut til å fremstille den antisosiale handlingen i en negativ forstand. Likevel, til tross for sin negative forståelse til den antisosiale handlingen, unnskylder Knut handlingen gjennom å hevde at siden de nå har kommet så langt i konkurransen, så ser han seg villig «til å gjøre det meste».

Marianne viser gjennom det syvende utsagnet (tekst 7) at hun er ikke fornøyd med den antisosiale handlingen som Joar har utøvd. Hun synes ikke det Joar gjør er noe morsomt, og forklarer at Joar ikke «oppnår god stemning med å spøke og tulle». Marianne tillegger handlingen en negativ verdi gjennom å benytte adverbet «ikkje» til å modifisere uttrykk som «spøke og tulle». Marianne benytter også setningsadverbet «dessverre» til å underbygge sin negative forståelse til den antisosiale handlingen. Gjennom å hevde at hun «dessverre» ikke tror at «Joar oppnår god stemning med å spøke og tulle», kan det tolkes dit hen at hun anser konsekvensen av handlingen som uheldig, ugunstig eller beklagelig. På den måten bidrar Marianne til å fremstille den antisosiale handlingen i en negativ forstand, da den, ifølge henne selv, ikke nødvendigvis bidrar til god stemning.

Gjennom negativ ordbruk slik som «ryker», «kynisk» og «umoralsk» synliggjøres en negativ diskurs i de ovennevnte utsagn fra sesong 8 av *Farmen*. Både det første- (tekst 1), andre- (tekst 2), tredje- (tekst 3), fjerde- (tekst 4) utsagnet fra sesong 2, samt femte- (tekst 5), sjette (tekst 6) og syvende utsagnet (tekst 7) fra sesong 8 har det tilfelles at de fremmer en mer eller mindre negativ holdning eller forståelse til en antisosial handling innenfor programmets rammer.

Det åttende utsagnet (tekst 8 fra sesong 8) skiller seg dog ut fra de resterende utsagn. Dette fordi utsagnet verken trekker på en positiv eller negativ diskurs. I stedet virker det som

at Jon i dette utsagnet lener seg på en nøytral diskurs. Det fordi han ikke fremmer en subjektiv forståelse til antisosial atferd. I stedet forklarer Jon hvordan han vil gå frem for å 'sabotere' for Joar sin finalekniv. For å kunne hindre Joar i å få finalekniven, vil Jon sabotere for ukesoppdraget gjennom å dunke bort i lykta slik at «den dett ned i gulvet, og får seg en god knus». I utsagnet bruker Jon minusordet «uheldig» til å beskrive den antisosiale handlingen, men hever samtidig det ene øyebrynet og smiler når han forklarer at lykten vil få seg «en god knus». På den måten virker det som om Jon tar lett på det å utøve den antisosiale handlingen.

I de tilsammen åtte utsagn i denne oppgaven er det ingen som trekker på en motdiskurs – det vil si en positiv diskurs om antisosial atferd. Syv av åtte utsagn i denne avhandling er ved hjelp av en negativ forståelse til antisosial atferd med på å fremme en negativ diskurs om antisosial atferd.

Til tross for den negative diskursen ser man likevel en villighet til utøvelse av antisosial atferd. Blant annet sier Bjørn Tore gjennom det andre utsagnet (tekst 2) seg villig til å fortsette med den verbale aggresjonen mot Bente. Han forklarer at han er «sterk nok til å spille det spillet der uke etter uke» og at han «kan holde på sånn i to måneder til». I det fjerde utsagnet (tekst 4) sier Bjørn Tore seg villig til å sabotere for utfordrerne, dette til tross for sin negative beskrivelse av handlingen. I likhet med det andre- (tekst 2) og fjerde utsagnet (tekst 4), viser Knut i det sjette utsagnet (tekst 6) en villighet til å sabotere for Andreas gjennom å utnytte sulten hans. Også i det åttende utsagnet (tekst 8) vises det en villighet til utøvelse av antisosial atferd. Jon hevder her at han vil sabotere for ukesoppdraget slik at Joar ikke får sin finalekniv.

Videre skal jeg redegjøre for hvilke begrunnelser *Farmen*-deltakere legger til grunn når de trekker på sin negative diskurs om antisosial atferd. Jeg vil også se hva de legger vekt på i sin villighet til utøvelse av denne type atferd. Dette gjøres gjennom å tolke og diskutere om det ved siden av den negative diskursen eventuelt trekkes på andre ulike diskurser i deltakernes utsagn. Med høy grad av interdiskursivitet vil man i tillegg kunne redegjøre for om utsagnene har bidratt til sosial forandring.

8.2 Utilfredsdiskurs versus konkurransediskurs

I tillegg til den negative diskursen identifiserer jeg to andre diskurser; en utilfredsdiskurs og en konkurransediskurs. Med utilfredsdiskurs refererer jeg til misnøye ved trivsel. Det vil si en forståelse til antisosial atferd som noe dårlig for deltakerens eget velbefinnende/velbehag.

Med utilfredsdiskurs legges det vekt på det ubehaget som en antisosial handling gir en person personlig eller den dårlige stemningen som handlingen skaper. Med konkurransediskurs refererer jeg til konkurransen. Det vil si en forståelse til antisosial atferd som noe innvirkende på selve konkurransen i *Farmen*-programmet. Med konkurransediskurs legges det vekt på konsekvensen eller innvirkningen som den antisosiale handlingen vil kunne ha eller gi deltakeres konkurranse- og vinningsjanser innad i programmet.

Bjørn Tore viser gjennom det første utsagnet (tekst 1) at han beveger seg inn på en konkurransediskurs. Dette gjør han gjennom å vise at hans negative forståelse til den antisosiale handlingen bunner i det utfallet som handlingen har på konkurransen. Bjørn Tore forklarer at Olav ønsker å «*gi et dårlig inntrykk av Eli ovenfor alle andre*» slik at de vil stemme henne ut av konkurransen – noe som vil kunne bidra til at Olav selv kommer et steg nærmere finalen. Bjørn Tores begrunner derfor sin negative diskurs med at det vil kunne få Eli utstemt av konkurransen. På den måten blir den antisosiale handlingen her sett på som et «avgjørende» element for en eventuell utstemming av Eli.

Det vi ser gjennom det første utsagnet (tekst 1) er at det nødvendigvis ikke er det å handle antisosialt som Bjørn Tore reagerer negativt på, men i stedet det tap den antisosiale handlingen gir en deltaker innad i konkurransen. Utsagnet viser at Bjørn Tore tar avstand fra den allerede utøvde handlingen, da den vil kunne ha negativ innvirkning på en annen deltakers konkurransesjanser. Bjørn Tore sier ikke at sviket til Olav var feil fordi det er en umoralsk handling, men fordi sviket vil kunne svekke Eli sine vinningsjanser. Det lille snakket om den antisosiale handlingen er derfor rettet mot den innvirkning som handlingen har på en deltakers konkurransesjanser, ikke mot selve handlingen som noe umoralsk i seg selv. På den måten sidestilles det faktum at den antisosiale handlingen eller prosessen som har ført frem til innvirkningen på konkurransen i seg selv er negativ. I stedet vektlegges selve innvirkningen som den antisosiale handlingen har på konkurransen. Det første utsagnet (tekst 1) bidrar derfor til en diskursiv konstruksjon av antisosial atferd som noe negativt for konkurransesjanser.

I det andre utsagnet (tekst 2) gir Bjørn Tore ingen konkret begrunnelse for sin negative diskurs. Likevel identifiseres en konkurransediskurs når han vurderer egen samt Bente sin styrke innad i konkurransen. Han ser seg «*sterkt nok til å spille det spillet der uke etter uke*», men betviler samtidig om Bente «*er sterk nok til det*». Det vil si at han, til tross for sin negative diskurs, sier seg villig til å kunne fortsette med utøvingen av den antisosiale handlingen. Han gir uttrykk for at han muligens er sterkere enn Bente til å holde ut i

konkurransen med «*kjefting*» og «*ukoselig stemning*». Gjennom vurderingen av egen samt Bentes styrke innad i konkurransen, rettes det her et indirekte fokus på sjansene de begge har i konkurransen. Dersom Bente ikke er sterk nok til å vedvare den verbale aggresjonen mellom de to, noe Bjørn Tore betviler at hun er, vil den antisosiale handlingen i dette tilfelle kunne bidra til å minske hennes vinnere sjanser i konkurransen. Dette dersom Bjørn Tore fortsetter å handle antisosialt og Bente ikke lenger evner å holde ut i konkurransen.

I likhet med det andre utsagnet (tekst 2) gir Bjørn Tore i det fjerde utsagnet (tekst 4) ingen konkret begrunnelse for sin negative diskurs. Likevel trekker han på en konkurransediskurs i det han forklarer sin villighet til utøvelse av den antisosiale handlingen. Bjørn Tore hevder at det ikke vil være lurt av utfordrerne å velge han som assistent ettersom han antageligvis ikke kommer «*til å assistere dem noe særlig*». Han forklarer at han, i stedet for å hjelpe dem i konkurransen, vil komme til å «*veilede dem rett ut døra*». På den måten retter utsagnet fokus på utfordrerne og Bjørn Tores egne konkurransesjanser. Bjørn Tore hevder han er villig til å sabotere for utfordrerne i konkurransen, noe som vil kunne resultere i en negativ virkning på utfordrerne konkurransesjanser og en positiv virkning på Bjørn Tores egne sjanser. Gjennom å forlede utfordrerne slik at de må forlate konkurransen vil Bjørn Tores egne vinnere sjanser øke. Han sier seg altså villig til utøvelse av en antisosial handling som her vil kunne påføre utfordrerne et tap og som samtidig vil kunne bidra til å gagne hans egne sjanser innad i konkurransen.

Til tross for en negativt ladet diskurs om antisosial atferd, viser andre- (tekst 2) og fjerde utsagn (tekst 4) en villighet til utøvelse av det. Årsaken rettes mot den virkning som handlingen har i konkurransen. Både utøveren av det andre- (tekst 2) og fjerde utsagnet (tekst 4) viser til bruk av antisosial atferd som en fremgangsmåte til å ta ut konkurrenter. Ettersom den antisosiale handlingen her vil kunne bidra til å gagne egne konkurransesjanser, trekkes det på en konkurransediskurs i legitimeringen av den antisosiale handlingen.

Ingrid sitt utsagn (tekst 3) skiller seg fra de tre ovennevnte. I stedet for å fremme en konkurransediskurs, har hun valgt å trekke på en utilfredsdiskurs når hun snakker om antisosial atferd. Ingrid forklarer at hun ikke har noe til overs for storbonderollen og forklarer at «*visse personer tar det så inni granskæven seriøst*». Storbonde Bente har påtvinget Ingrid arbeidsoppgaver, noe Ingrid hevder hun ikke takler. Ved siden av å innrømme at hun muligens har «*problemer med autoriteter*», forteller hun at hun misliker at folk endrer seg og kommanderer henne rundt. Ingrids begrunnelse til sin negative diskurs hviler altså på hennes utilfredshet til autoriteter og det at andre kommanderer henne til hva hun skal gjøre.

Den negative diskursen i tredje utsagn (tekst 3) begrunnes med den virkning som handlingen har på deltakerens egen tilfredshet. På den måten kan man si at utsagnet både trekker på en negativ diskurs om antisosial atferd og en utilfredsdiskurs. Dette utsagnet skiller seg likevel fra de tre resterende utsagnene fra sesong 2. I første- (tekst 1), andre- (tekst 2) og tredje utsagn blir den negative diskursen om antisosial atferd kombinert med argumenter eller elementer fra en konkurransediskurs. Konkurransediskursen benyttes som en begrunnelse for den negative diskursen eller som en forklaring på den antisosiale handlingen som vil bli utøvd innad i programmet.

Ved at det til stadighet trekkes på en negativt ladet diskurs og en konkurransediskurs i utsagn om antisosial atferd, konstrueres det en eksplisitt relasjon mellom de to diskursene. Det ser nærmest ut som om den negative diskursen og konkurransediskursen har blitt to obligatoriske komponenter i måten å forstå og ytre seg på om antisosial atferd i sesong 2 av *Farmen*. På den måten kan man hevde å ha funnet en rådende diskurs blant de fire utsagnene fra sesong 2. Den negative diskursen og konkurransediskursen utgjør tilsammen en hegemonisk diskurs om antisosial atferd som noe negativt og konkurranseinnvirkende.

Gjennom den hegemoniske diskursen representerer *Farmen*-deltakere den rådende måten å forstå antisosial atferd på innad i programmet. Den hegemoniske diskursen vil fungere som en ramme for den normale og aksepterte måten å forstå og ytre seg om på om fenomenet. Dette er en ramme som man gjerne er underforstått med og som *Farmen*-deltakere til enhver tid vil kunne støtte seg på når de ønsker å ytre seg om antisosial atferd i programmet. Den hegemoniske diskursen konstruerer altså regler for hvordan ting kan sies, noe som deltakerne vet å kunne forholde seg til i deres diskursive føring. Ved å til stadighet ta i bruk den hegemoniske diskursen, vil deltakerne på den måten opprettholde en sosial praksis som de selv har bidratt til å etablere og forme ved hjelp av den den gitte diskursen.

Dog vil den etablerte praksisen kunne forandres dersom flere deltakere velger å ta i bruk den andre negative diskursen om antisosial atferd som gjennom analysen av utsagn 3 (tekst 3) fra sesong 2 har gjort seg til kjenne. Her trekkes det som nevnt på en utilfredsdiskurs fremfor en konkurransediskurs. Den bygger på en annen forståelse til antisosial atferd enn hva den rådende diskursen gjør gjennom å fokusere på det utilfredsstillende ved den antisosiale handlingen fremfor den negative innvirkning som handlingen har på konkurransen. Denne diskursen om antisosial atferd er ingen direkte protest mot den rådende diskursen, men den presenterer en forståelse til antisosial atferd fra et annet perspektiv. Gjennom å hevde at den antisosiale handlingen er negativ fordi den gjør en deltaker utilfreds, i stedet for negativ på

grunn av dens negative innvirkning på sjansene innad i konkurransen, utfordrer denne diskursen den primære måten å forstå og ytre seg om antisosial atferd på innad i programmet.

Når det er sagt, så ser jeg ingen tegn til at en slik forandring eller utvikling har skjedd om man retter fokus over på de fire utsagnene fra sesong 8.

Både i det femte- (tekst 5), sjette- (tekst 6) og åttende utsagnet (tekst 8) fra sesong 8 trekkes det på en konkurransediskurs fremfor en utilfredsdiskurs. Det femte utsagnet (tekst 5) viser på lik linje med førte utsagn (tekst 1) fra sesong 2 til forakt av en allerede utøvd antisosial handling. Den antisosiale handlingen bidrar til å svekke Jon sine vinnere sjanser fordi den, ifølge han selv, vil kunne føre til at han ryker ut av konkurransen. Den antisosiale handlingen blir her sett på som en innvirkende faktor på Jons vinnere sjanser, og Jon sin negative diskurs bunner derfor i en begrunnelse i at handlingen har en negativ virkning på hans egne sjanser til å vinne. Det som oppfattes som et svik er ikke sviket i seg selv, men hvorvidt man lykkes i spillet eller ikke. Jon sier ikke at sviket var dårlig gjort fordi han egentlig ble lovet noe annet, men fordi sviket vil kunne føre til at han ryker ut av konkurransen.

I tillegg til det femte utsagnet (tekst 5), blir det i sjette utsagn (tekst 6) vist til en negativ diskurs og en konkurransediskurs. Dog sier utøveren av det sjette utsagnet (tekst 6) seg villig til utøvelse av en antisosial handling. Knut innrømmer at den antisosiale handlingen han har tenkt å utøve både er «*kynisk*» og «*umoralsk*». Likevel forsvarer han handlingen gjennom å hevde at ettersom de «*har kommet så langt i denne konkurransen*» så ser han seg «*villig til å ... til gjøre det meste for å sikre denne finaleuken*». Knut vet at Andreas «*er villig til å gjøre nesten ka som helst for å få kjøtt på bordet*», men vil likevel «*utnytte sulten hannes litt*» for egen vinnings skyld. Knuts utøvelse av den antisosiale handlingen vil kunne ganne hans konkurransesjanser i *Farmen* da det, ifølge han selv, kan sikre han en finaleplass. Til tross for at han selv retter en direkte kritikk mot den antisosiale handling, virker det som om Knut anser den antisosiale handlingen som et strategisk trekk for å kunne imøtekomme egne vinnere sjanser.

I det syvende utsagnet (tekst 7) blir det på lik linje med utsagn 3 (tekst 3) fra sesong 2 vist til en negativ diskurs og en utilfredsdiskurs. Det syvende utsagnet (tekst 7) er det eneste av de fire analyserte utsagnene fra sesong 8 som trekker på en utilfredsdiskurs. I dette utsagnet støtter Marianne opp under sin negative diskurs gjennom å hevde at hun ikke har noe til overs for Joar sin humor, at det ikke er hennes stil, og at det han har gjort ikke nødvendigvis skaper god stemning på gården. Marianne retter dermed sitt negative fokus på

selve konsekvensen av handlingen. Den antisosiale handlingen vil kunne ha negativ virkning på oppholdet deres, da den, ifølge Marianne, vil kunne skape dårlig stemning. Marianne vektlegger altså den negative konsekvens som handlingen har på tilfredsheten når hun begrunner sin negative diskurs om antisosial atferd.

I det åttende utsagnet (tekst 8) blir det som vi har sett tidligere verken vist til en positiv eller negativ diskurs om antisosial atferd. Likevel trekker Jon på en konkurransediskurs når han begrunner sin villighet til utøvelse av antisosial atferd med at Joar er hans største konkurrent. Gjennom å ødelegge lykten vil Joar risikere å miste sin finalekniv, et hjelpemiddel som vil kunne være av betydning i en eventuell finale. Jon sier seg altså villig til utøvelse av en antisosial handling som vil kunne resultere i et tap for Joar innad i konkurransen og som dermed vil kunne øke Jons egne vinnerejanser.

Til tross for at det skiller ni år mellom sesong 2 og sesong 8 av *Farmen* viser utsagnene at det verken har skjedd en endring eller utvikling mellom de to sesongene når det kommer til deltakernes måte å forstå og ytre seg på om antisosial atferd innad i programmet. Utenom det tredje utsagnet (tekst 3) fra sesong 2 og syvende utsagnet (tekst 7) fra sesong 8 hvor det trekkes på en utilfredsdiskurs, blir det i det første- (tekst 1), andre- (tekst 2) og fjerde utsagnet (tekst 4) fra sesong 2 og i det femte- (tekst 5), sjette- (tekst 6) og åttende utsagnet (tekst 8) fra sesong 8 trukket på argumenter og elementer fra en konkurransediskurs. Konkurransediskursen blir gjennom disse utsagn enten benyttet for å beskrive den negative innvirkningen som handlingen har på konkurransesjanser, eller som en forklaring på deltakerens villighet til å utøve antisosial atferd. Uavhengig hvilken måte konkurransediskursen trer frem på, så viser *Farmen*-deltakere, gitt det analyserte materialet, at de er forent med konkurransen som et vesentlig aspekt i deres forståelse til antisosial atferd.

Deltakere i sesong 8 synes altså ikke å ha forandret på den diskursive praksisen presentert i sesong 2. I stedet trekker majoriteten av utsagnene i sesong 8 på en negativ diskurs og en konkurransediskurs på lik linje med majoriteten av utsagnene i sesong 2. Jeg ser derfor en lav grad av interdiskursivitet i det analyserte materialet, ettersom det kun er et fåtall diskurser i spill og fordi majoriteten av utsagnene trekker på den samme hegemoniske diskursen. Diskursforståelsen om antisosial atferd i *Farmen* synes å være reproduert, og utsagnene kan på den måten sies at bidrar til å opprettholde den sosiale praksisen.

9 SOSIAL PRAKSIS

I dette kapittelet følger en undersøkelse av forholdet mellom den diskursive praksis og den sosiale praksis. Den sosiale praksis vil her bli forstått som *Farmen*-deltakeres praksis. Det er det dialektiske forholdet mellom den diskursive praksis og andre sosiale praksiser som vil bli belyst. Når *Farmen*-deltakernes praksis belyses, legges det vekt på den bredere sosiale konteksten *Farmen*-deltakerne opererer innenfor.

Ut fra hva vi har sett i de analyserte utsagn, viser den mest fremtredende diskursen blant dem et bilde av antisosial atferd som noe negativt og konkurranseinnvirkende. Antisosial atferd anses som noe negativt, fordi det blant annet vil kunne få deltakere sendt ut av konkurransen, samtidig som at man anser antisosial atferd som gunstig. Dette fordi det å ta ut andre av konkurransen vil kunne bidra til å øke deltakeres *egne* vinnerjanser. Med denne forståelsen til antisosial atferd som utgangspunkt, vil jeg i dette kapittel ved hjelp av Swales 'diskurssamfunn' kartlegge om *Farmen*-deltakeres utsagn er påvirket av reality gameshow-konteksten de inngår i. Deretter følger en undersøkelse av sammenheng mellom deltakernes forståelse til og deres utøvelse av antisosial atferd. På den måten vil en mindre del av *Farmen*-deltakeres komplekse praksis bli belyst ut i fra en bredere sosial kontekst.

9.1 Reality gameshow-kontekstens påvirkning

For å kunne kartlegge den mulige påvirkning som reality gameshow-konteksten har hatt på *Farmen*-deltakeres utsagn kan man gå veien om et bestemt diskurssamfunn; *Farmen*-deltakere. Det er gjennom diskurssamfunnet at *Farmen*-deltakere som en sosial struktur finner forestillinger, tanker og oppfatninger om verden, og ved hjelp av diskurssamfunnet vil man kunne belyse de sosiale føringene i deltakernes diskursive praksis.

Farmen-deltakere som diskurssamfunn kan først og fremst begrunnes med at de er en del av et konkret reality gameshow-konsept. I følge Swales (1990) må et diskurssamfunn bestå av aktive medlemmer. (s.27). Medlemmene kan også skiftes ut. I reality gameshows konkurrerer vanlige mennesker mot hverandre ved hjelp av ulike midler for å overleve lengst eller vinne en konkurranse. Deltakere vil i tur og orden måtte forlate konkurransen, enten gjennom utstemming eller som et resultat av et tap innad i konkurransen. Den deltakeren som står igjen tilslutt er vinneren av konkurransen. Konkurransen og det å «konkurrere for å vinne» er derfor ett av de mest opplagte sjanger-karakteristikker i reality gameshows. *Farmen*

er intet unntak. Her går konseptet ut på at deltakerne skal kjempe mot hverandre uke etter uke for å kunne beholde sin plass på *Farmen*. Den deltaker som taper ukens tvekamp må forlate konkurransen, og den av de konkurrerende deltakere som står igjen tilslutt er vinneren av *Farmen*. Det betyr at personer innad i en gitt sesong vil både måtte forlate samt ta del i diskurssamfunnet. Personer som kan sies å være medlem av diskurssamfunnet vil også kunne endre seg fra sesong til sesong.

Farmen-deltakere har også det tilfelles at alle arbeider mot samme mål. I følge Swales (1990) er mål/formål en viktig egenskap for et diskurssamfunn. (s. 24). *Farmen*-deltakerne har en bevisst rolle som deltaker og vet de er nødt til å måtte konkurrerer mot hverandre i ulike tvekamper for å kunne vinne konkurransen. Det å klare å utkonkurrere sine konkurrenter og å vinne *Farmen* er derfor et mål som *Farmen*-deltakere prøver å oppnå. I tillegg til å vinne *Farmen* er det forventet at *Farmen*-deltakere gjennomgående i programmet skal underholde seerne. Deltakerne skal gjennom hver uke gjennomføre ulike ukesoppdrag og arbeidsoppgaver, samt delta på andre underholdende innslag som en del av programkonseptet. På den måten kan det å måtte opptre fremfor kamera og å være deltakende i det gitte programkonseptet også sies å være et mål som *Farmen*-deltakere vil måtte akseptere.

I tillegg til deres mål, benytter *Farmen*-deltakere seg av bestemte mekanismer for kommunikasjon og i forsyning av informasjon. I følge Swales (1990) må et diskurssamfunn ta i bruk egne bestemte kommunikasjonsmetoder seg imellom for å kunne være et diskurssamfunn. (s. 25). Ut fra hva vi kan se på TV-skjermen, benytter *Farmen*-deltakere seg av kommunikasjonsmetoder som blant annet ansikt-til-ansikt samtaler. Ofte møtes deltakere til obligatoriske samlinger som ved Storbondevalg, første- og andre-kjempevalg eller til tvekamp. Deltakere som ryker ut av konkurransen skriver brev til de gjenværende deltakerne hvor de forteller om sitt opphold på gården og hvor de utnevner neste storbonde. Gjennom obligatoriske møter og informasjonsbrev vil *Farmen*-deltakere kunne innhente informasjon om hvem som blir ukens storbonde, hvem som må ut i tvekamp eller hvem som må forlate konkurransen. Denne informasjonen må deltakerne deretter forholde seg til i videre opptredener innad i programkonteksten.

Farmen-deltakere tar også i bruk sjangere for å kommunisere eller realisere sine gitte mål. Dette er formålsrettede aktiviteter som definerer gruppen som en enhet. I følge Swales (1990) er bruk av sjanger(e) en nødvendig egenskap i et diskurssamfunn, og han forklarer at sjanger(e) vil være avgjørende for de språklige valg man tar. (s. 26). *Farmen*-deltakerne er delaktige i sjangere slik som actionfylte og opplevelsesrike hendelser samt både fysiske og

psykiske situasjoner i sitt forsøk på å vinne konkurransen og underholde seere. Deltakerne tar også i bruk konkrete sjangere for å kommunisere sine mål. Tilståelsesrommet er et eksempel på en slik sjanger. Her vil deltakere fremme sitt konkurransemål gjennom en kommunikasjon av følelser, tanker, strategier, motivasjoner og forhåpninger tilknyttet konkurransen. Bruk av sjangere slik som tilståelsesrommet er svært karakteristisk for reality gameshow-sjangeren, noe som gjør det enklere for både deltakere av *Farmen* og seere av programmet å bevisstgjøre seg med hva slags type TV-program de deltar i eller iakttar.

I følge Swales (1990) vil et diskurssamfunn måtte erverve spesifikke lexis. (s. 26). *Farmen*-deltakere benytter seg av egne interne vokabularer når de kommuniserer og ytrer seg innad i programmet. Blant annet benyttes uttrykk og begreper som direkte kan relateres til *Farmen*-programmet. Dette er ord som «*Farmen*», «*storbonderollen*» og «*finalekniven*». Ut fra det vi kan se i *Farmen*-deltakeres utsagn om antisosial atferd blir det også benyttet sjangerspesifikke uttrykk og begreper blant annet «*konkurransen*», «*finaleuken*», «*vinne*», «*spille*» og «*ryke*». Gjennom å trekke på uttrykk og begreper som er relatert til programmet som *Farmen*-deltakerne opererer innenfor, samt uttrykk og begreper tilknyttet en reality gameshow-kontekst, bidrar *Farmen*-deltakere til å utvikle en egen bestemt måte å både kommunisere og ytre seg på. Deltakerne tar i bruk de uttrykk og begreper som gjør seg gjeldende innad i diskurssamfunnet når de skal kommunisere med hverandre, samt til å forstå og ytre seg om ulike fenomener innad i programmet. Det vil si at *Farmen*-deltakere som diskurssamfunn deler verktøy for både intern og akseptabel språkbruk. Denne aksepterte måten å forstå og ytre seg på innad i det gitte diskurssamfunnet vil dermed kunne skille seg fra andre diskurssamfunns måter å forstå og ytre seg på.

Farmen-konseptet faller under reality gameshow-sjangeren, og reality gameshow-sjangerens mest opplagte karakteristikker gjenspeiles gjennom en spesifikk sosial praksis; å konkurrere mot hverandre i forsøk på å vinne konkurransen. Ved siden av å ha et reality gameshow-basert mål, bruker *Farmen*-deltakere sjangere som actionfylte situasjoner og tilståelsesrommet for å kunne realisere eller kommunisere dette konkurransemålet. Dette er sjangere som igjen er karakteristiske i en reality gameshow-kontekst. *Farmen*-deltakeres konkurransemål, samt de sjangere de tar i bruk for å fremme dette konkurransemålet, kan videre sies å legge føringer for *Farmen*-deltakeres måte å snakke på. Dette ser vi blant annet gjennom majoriteten av *Farmen*-deltakeres utsagn om antisosial atferd. I flere av de analyserte utsagnene ser vi eksempler på sjangerrelaterte ord som «*konkurransen*» og «*vinne*», og vi har sett at det i majoriteten av utsagnene blir trukket på en konkurransediskurs.

Noen ytrer seg negativt om antisosial atferd blant annet på grunn av dets negative innvirkning på konkurransesjanser, samtidig som noen viser til bruk av antisosial atferd som fremgangsmåte for å kunne imøtekomme egne vinningsjanser. Deltakernes konkurransemål, reflektert gjennom en konkurransediskurs, blir på den måten fremmet i deres kommunikasjon i tilståelsesrommet. *Farmen*-deltakere konstruerer dermed sine utsagn om antisosial atferd i samspill med deres konkurransemål samt tilståelsesrommet som benyttes for å kommunisere dette målet. Ved at det trekkes på karakteristikk ved reality gameshow-sjangeren i *Farmen*-deltakeres tekstproduksjon, kan reality gameshow-konteksten på den måten sies å ha en påvirkning på utformingen av *Farmen*-deltakeres måte å snakke på. I dette tilfellet vil det si en påvirkning på utformingen av deltakernes utsagn om antisosial atferd.

Gitt resonnementene over har faktorer som rom vist seg å spille en essensiell rolle i *Farmen*-deltakeres måte å ytre seg på om antisosial atferd. *Farmen*-deltakere viser at de på bakgrunn av de kontekstuelle rammene de opererer innenfor fremmer et konkurransemål når de ytrer seg om antisosial atferd. Det at *Farmen*-deltakere trekker på en konkurransediskurs i sine utsagn om antisosial atferd er derfor et resultat av den bredere sosiale konteksten de opererer innenfor i det øyeblikket de uttaler seg. Som Fairclough hevder; «...texts are produced in specific ways in specific social contexts...» (1992, s. 78). Dersom *Farmen*-deltakere hadde ytret seg om antisosial atferd i en annen sosial kontekst, er det ikke sikkert at utsagnene hadde blitt tilsvarende lik de analysert i denne oppgaven. Ettersom den bredere sosiale kontekst her synes å ha en påvirkning på hvordan *Farmen*-deltakere representerer antisosial atferd, vil dette også bety at de utsagnene presentert og analysert i denne oppgave ikke nødvendigvis behøver å reflektere deltakernes idealer til vanlig.

Som jeg påpekte i foregående kapittel bidrar *Farmen*-deltakeres hegemoniske diskurs til å sette en ramme for den normale og aksepterte måten å forstå og ytre seg på om antisosial atferd i programmet. Diskursen vil dermed kunne være konstituerende på hvordan *Farmen*-deltaker uttaler seg om antisosial atferd. Riktignok har den hegemoniske diskursen ikke kun vist seg å være konstituerende. Vi ser også at reality gameshow-konteksten er konstituerende i utformingen av deltakernes utsagn. *Farmen*-deltakere benytter blant annet reality gameshow-karakteristikk slik som konkurransemål og tilståelsesrommet i sin tekstproduksjon. De tar i bruk tilståelsesrommet til å kommunisere sitt mål om å vinne konkurransen, en praksis som gjør seg synlig i majoriteten av de analyserte utsagnene i denne oppgaven. Majoriteten av utsagnene kan derfor sies å være konstituert av en konkret sosial praksis; deltakerne benytter tilståelsesrommet til å fremme sitt konkurransemål, noe som viser seg å ha hatt betydning for

måten å ytre seg på om antisosial atferd. Det vil si, når *Farmen*-deltakere ytrer seg om antisosial atferd i tilståelsesrommet, så fremmer de samtidig et konkurransemål, noe som tydeliggjøres i majoriteten av de analyserte utsagn i denne oppgaven.

9.2 Fra diskurs til handling

Tidligere i denne oppgaven har det blitt påvist tilsammen 41 antisosiale handlinger i de ti analyserte episodene av *Farmen*. Vi har sett at det i sesong 2 og sesong 8 av *Farmen* utøves alt fra verbal aggresjon slik som fiendtlige bemerkninger, til indirekte aggresjon som baksnakking og sabotasje. Dette demonstrerer en antydning til antisosial atferd som et utbredt forhold i programmet. Årsaken til at *Farmen*-deltakere velger å handle antisosialt innad i programmet er dog vanskeligere å fastslå. Wilson et al. (2012) foreslår at utøvelse av antisosial atferd i reality gameshows skyldes at deltakere lærer av tidligere sesongen og dermed viderefører handlinger som viser å gi gode resultater. (s. 278-279). Det vil si at handlinger som har vært vellykket i tidligere sesonger blir benyttet i senere sesonger, og handlinger som har fått negative konsekvenser unngås. En annen mulig forklaring vil ifølge Wilson et al. (2012) være at produsenter bidrar til å provosere frem antisosial atferd. Dette gjennom intervjuer i tilståelsesrommet eller selve utvelgelsen hvor deltakere som troligvis provoserer hverandre blir valgt ut til å delta i programmet. (s. 279-280). Spørsmålet er om utøvelse av antisosial atferd også muligens skyldes at deltakere er situert i en diskurs som blant annet tilsier at antisosial atferd er en gunstig strategi for å kunne imøtekomme egne vinnere sjanser?

Gitt de analyserte utsagnene dominerer det en forståelse til antisosial atferd som noe negativt og konkurranseinnvirkende. *Farmen*-deltakere vet at antisosial atferd er negativt, og begrunner dette blant annet med at det det kan få en deltaker ut av spillet og at det derfor har negativ innvirkning på konkurransesjanser. Til tross for en negativ forståelse blir antisosial atferd samtidig ansett som en gunstig fremgangsmåte for å ta ut andre deltakere. *Farmen*-deltakere viser derfor at de er forent med antisosial atferd som noe negativt, fordi det blant annet vil kunne få deltakere sendt ut av konkurransen, samtidig som at man anser antisosial atferd som gunstig, ettersom det å ta ut andre av konkurransen vil kunne bidra til en økning av egne vinnere sjanser. Dette gjør at antisosial atferd, som man i andre sosiale sammenhenger unngår fordi det strider mot det «moralsk riktige», innenfor denne kontekst anses som gunstig for å kunne ta seg selv frem i konkurransen. Mitt inntrykk er at det rår en «vinn for enhver

pris» holdning blant deltakerne. Dette fordi flere til tross for den negative diskursen sier seg villig til å utøve antisosial atferd. Det er egeninteressen i tilknytning konkurransen som virker å dominere, ikke nødvendigvis normal folkeskikk.

Tar man utgangspunkt i sosialkonstruktivismen, kan *Farmen*-deltakeres hegemoniske forståelse til antisosial atferd være en forklaring på hvorfor *Farmen*-deltakere velger å handle antisosialt. I følge sosialkonstruktivismen er det en sammenheng mellom vår virkelighetsforståelse og våre handlinger. (Burr, 2003, s. 5). Som jeg påpekte i teoridelen, anser sosialkonstruktivismen at vår forståelse av verden har sammenheng med både hvorfor og hvordan vi velger å handle sosialt. Vår oppfatning av virkeligheten vil ha direkte sosiale konsekvenser, og den avgjørende faktoren er hvilke handlinger vi oppfatter som normale og hvilke vi mener er unormale innenfor en bestemt kontekst. Dette synet på viten og handlinger korresponderer med Faircloughs forståelse av diskurs. Fairclough anser diskurs som konstituerende på våre handlinger og samhandling. (2001, s. 23). Dog er det ifølge Fairclough ikke kun diskurs som har betydning for hvordan vi handler og samhandler - en sosial praksis er bestående av et dialektisk forhold mellom diskursiv praksis og andre sosiale dimensjoner av ikke-diskursiv karakter. (Jørgensen og Phillips, 1999, s. 73-74). Dermed vil flere faktorer kunne virke inn på hvorfor *Farmen*-deltakere handler antisosialt. Likevel, tar man utgangspunkt i sosialkonstruktivismen og Fairclough samt de analyserte utsagnene i denne oppgaven, virker det for meg som om *Farmen*-deltakeres diskursive-forståelse er av vesentlig betydelse for deres handlinger. Med en forståelse til antisosial atferd som mer i retningen av et «skittent spill», en hensynsløs fremgangsmåte benyttet for å ta seg frem i konkurransen, vil deltakerne troligvis ha enklere for å handle antisosialt enn om det hadde foreligget en primær forståelse blant deltakerne om antisosial atferd som moralsk uakseptable handlinger som ikke må utøves. Deltakerne anser antisosial atferd som noe negativt, men innenfor denne konteksten blir det likevel forstått, og dermed troligvis benyttet, som en fremgangsmåte for å ta seg frem i spillet. Derfor tolker jeg det dit hen at *Farmen*-deltakere synes å handle ut i fra hva deres forståelse til antisosial atferd impliserer. Det vil derfor være rimelig å tillegge *Farmen*-deltakernes forståelse til antisosial atferd som en mulig forklaring på deres utøvelse av antisosial atferd innad i programmet.

10 KONKLUSJON

I den innholds-analytiske delen av denne oppgaven har jeg undersøkt typer og antall antisosial atferd utøvd i utvalgte episoder av *Farmen*. I tillegg har jeg gjennom en diskursanalytisk del undersøkt hvilke diskurser som kommer til syne i *Farmen*-deltakeres utsagn om antisosial atferd. Da jeg har for lite materiale til å kunne generalisere og trekke slutninger for hele *Farmen*, vil jeg her i stedet peke på de tendenser som ut fra det analyserte materialet synes å kunne gjøre seg gjeldende i *Farmen*. I det følgende kapittel vil jeg oppsummere oppgavens hovedfunn og komme med noen avsluttende betraktninger. Deretter vil jeg avrunde oppgaven med forslag til videre forskning.

10.1 Hovedfunn

Under de 4,84 timers programmering analysert i denne oppgave ble det funnet tilsammen 40 antisosiale handlinger. 14 loggført i de fem episodene fra sesong 2, 27 loggført i de fem episodene fra sesong 8. Oppgavens funn har med dette avdekket en markant økning av antisosial atferd mellom de fem episodene fra sesong 2 og de fem episodene fra sesong 8. Likevel ser vi at antallet antisosial atferd loggført i denne oppgaven er svært lavt i forhold til andre lignende studier gjort på antisosial atferd i andre reality programmer. Utbredelsen av antisosial atferd, gitt det analyserte materialet, synes derfor å være lav og sjansen for å bli eksponert for mengder av antisosial atferd er liten.

Samtidig synes det å være en vid utbredelse av ulike typer antisosial atferd i programmet. Blant de tilsammen 41 loggførte handlingene finner man tilfeller av ‘mindre aggresjon’, ‘verbal aggresjon’, ‘indirekte aggresjon’, ‘svik’ og ‘tyveri’. Særlig demonstrerer oppgavens funn en økning av ‘indirekte aggresjon’, fra fem tilfeller i de fem episodene fra sesong 2 til 20 tilfeller i de fem episodene fra sesong 8. Med sammenlagt 25 tilfeller (61%) er ‘indirekte aggresjon’ den type antisosial atferd som er mest utbredt i det analyserte materialet. Deretter kommer ‘verbal aggresjon’ med sammenlagt ti tilfeller (24,4%). Nevneverdig er også at ‘verbal aggresjon’ her sees for å være den eneste type antisosial atferd som viser seg å ha minsket i antall tilfeller fra de analyserte episodene fra sesong 2 til de analyserte episodene fra sesong 8. I de fem analyserte episodene fra sesong 2 forekommer ‘verbal aggresjon’ med hele åtte tilfeller. Dette skiller seg fra de analyserte episodene fra sesong 8 med kun to tilfeller.

Gitt det analyserte materialet er det altså forskjell i hvilken type antisosial atferd som utøves oftest.

Til tross for variasjon mellom sesong 2 og sesong 8 i antall og type antisosial atferd, antyder de analyserte utsagnene at det ikke har skjedd noen forandring i *Farmen*-deltakeres måte å forstå og ytre seg på om antisosial atferd i de to sesongene.

I denne oppgaven ble det identifisert tre ulike diskurser; en negativ diskurs, en utilfredsdiskurs og en konkurransediskurs. Av disse ble den negative diskursen og konkurransediskursen angitt for å være de mest framtrædende. Det var de to diskursene som majoriteten av utsagnene beveget seg inn på. Tilsammen utgjør den negative diskursen og konkurransediskursen en hegemonisk diskurs om antisosial atferd som noe negativt og konkurranseinnvirkende. Dog er det ulikt hvordan den hegemoniske diskursen fremstilles blant deltakerne. Noen trekker på diskursen gjennom å vise til antisosial atferd som noe negativt for konkurransesjansene. Dette fordi kan få en deltaker ut av spillet. Andre trekker på diskursen gjennom å beskrive antisosial atferd som noe negativt, samtidig som de viser til det som noe gunstig å utøve for å få ut andre deltakere. På den måten viser *Farmen*-deltakere at de er forent med antisosial atferd som noe negativt, da det blant annet vil kunne få deltakere sendt ut av konkurransen. Samtidig anser de det som gunstig, ettersom det å ta ut andre av konkurransen vil føre dem et steg nærmere finalen, noe som vil øke deres egne vinner sjanser.

Vi har også sett på hvilken måte reality gameshow-konteksten har kunnet påvirke *Farmen*-deltakeres utsagn om antisosial atferd innad i programmet. Det er særlig to konkrete reality gameshow karakteristikk som synes å ha hatt en innvirkning på tekstproduksjonen. Swales (1990) påpeker i sin liste over egenskaper i et diskurssamfunn at de bruker konkrete sjanger(e) til å fremme et mål/formål. (s. 26). På samme måte vil *Farmen*-deltakere kunne bruke tilståelsesrommet til å fremme sitt konkurransemål – noe som synes å ha skjedd i majoriteten av de analyserte utsagnene i denne oppgaven. De analyserte utsagnene har det tilfelles at de er ytret i tilståelsesrommet. I majoriteten av disse blir det trukket på en konkurransediskurs. Gjennom konkurransediskursen blir antisosial atferd beskrevet som noe konkurranseinnvirkende. Antisosial atferd blir på den måten sett i sammenheng med *Farmen*-deltakernes konkurransemål. *Farmen*-deltakere synes altså å fremme sitt konkurransemål når de ytrer seg på bakgrunn av antisosial atferd i tilståelsesrommet. På den måten kan man tolke det dit hen at utsagnene om antisosial atferd, som trekker på en konkurransediskurs, synes å være konstruert i samspill med *Farmen*-deltakernes konkurransemål og deres bruk av tilståelsesrommet. Konkurransen blir fremmet i deres kommunikasjon i tilståelsesrommet.

Dette belyser at det ikke nødvendigvis er tilfeldig hvilken forståelse til antisosial atferd som kommer til uttrykk i *Farmen*-deltakeres utsagn om antisosial atferd. I stedet synes reality gameshow-konteksten å virke inn på tekstproduksjonen. Til tross for dette får ikke påstanden om et avhengighetsforhold mellom *Farmen*-deltakeres forståelse til antisosial atferd og reality gameshow-konteksten entydig støtte i oppgavens funn. Dette fordi et par utsagn i det analyserte materialet ikke synes å være påvirket av verken et konkurransemål og/eller deltakernes bruk av tilståelsesrommet. I de to utsagnene blir antisosial atferd forstått og beskrevet som noe utilfredsstillende, noe som både går utover deltakerens egen trivsel og velbefinnende, ikke som noe konkurranseinnvirkende. Dog rokker ikke det ved det faktum at seks av de åtte utsagnene synes å være påvirket av reality gameshow-konteksten. Derfor vil jeg påstå at reality gameshow-konteksten har betydning for hvorfor antisosial atferd slik som «hetsing og ekskludering» blir opplevd mer som et «skittent spill», ikke nødvendigvis som «mobbing» og uakseptable handlinger som ikke må utøves.

Farmen-deltakere kan sies å bli plassert i en kontekst hvor en konkurranseentydlig holdning til antisosial atferd synes å råde. Med en forståelse til antisosial atferd som en hensynsløs fremgangsmåte i konkurransen, vil *Farmen*-deltakere kunne ha lettere for å handle antisosialt enn om det for eksempel hadde foreligget en hegemonisk diskurs om antisosial atferd som moralsk uakseptable handlinger som ikke må utøves. Antisosial atferd blir blant *Farmen*-deltakere forstått og dermed troligvis benyttet som et strategisk trekk for å kunne ta seg frem i konkurransen. På den måten blir antisosial atferd i denne konteksten en nøkkel til suksess; deltakere vil kunne utøve antisosial atferd for å nå frem til sitt mål om å vinne konkurransen. Dette til seeres fornøyelse.

10.2 Forslag til videre forskning

I denne oppgaven har jeg presentert noen konkrete tendenser som synes å gjøre seg gjeldende i *Farmen*. Dersom noen skulle finne funnene i denne oppgaven interessant, vil et mulig forslag til videre forskning kunne være å se på både utbredelsen av antall og type antisosial atferd, samt *Farmen*-deltakeres forståelse til og ytringer om antisosial atferd, i ytterligere episoder og sesonger. Ved hjelp av et vesentlig større analysemateriale enn hva denne oppgaven representerer, kan man for eksempel undersøke om de konkrete tendensene presentert kan sies å gjøre seg gjeldende for resten av programmet. På den måten vil man i tillegg kunne konstatere gyldigheten i funnene presentert i denne oppgaven.

Det vil også være fruktbart å undersøke hvorvidt tendensene presentert i denne oppgaven gjør seg gjeldende i flere reality-gameshows enn *Farmen*. Særlig vil det kunne være interessant, på bakgrunn av funnene i denne og lignende studier, å undersøke og sammenligne forholdet mellom antisosial atferd i norske- og utenlandske reality-gameshows. På den måten vil man kunne avdekke hvorvidt antisosial atferd er en mindre eller mer utbredt tendens i norske reality-gameshows enn i tilsvarende utenlandske.

Til tross for at oppgaven ikke tilbyr et helhetlig bilde av antisosial atferd i *Farmen*, håper jeg at funnene har bidratt til økt innsikt i *Farmen*-deltakeres forståelse til, samt utøvelse av, antisosial atferd innad i programmet. I tillegg håper jeg oppgaven har bidratt til å nyansere måten å gå frem på for å kunne undersøke antisosial atferd i reality-TV.

Litteraturliste

- Archer, J. (2004). Sex Differences in Aggression in Real-World Settings: A Meta-Analytic Review. *Review of General Psychology*, 8(4), 291-322. doi: 10.1037/1089-2680.8.4.291.
- Barton, K. M. (2007). *The Mean World Effects of Reality Television: Perceptions of Antisocial Behaviors Resulting from Exposure to Competition-Based Reality Programming* (Doktoravhandling). Florida State University.
- Burr, V. (2003). *Social Constructionism* (3. utg.). Routledge: London & New York.
- Coyne S. M., Archer, J., & Eslea M. (2004). Cruel intentions on television and in real life: can viewing indirect aggression increase viewers' subsequent indirect aggression. *Journal of Experimental Child Psychology*, 88(3), 234-253. doi: 10.1016/j.jecp.2004.03.001
- Darger, B., Hansen, K, L. & Kock, C. (2015). *Sproget arbejder*. Hentet fra <https://sproget.systeme.dk/?id=c328>
- Fairclough, N. (1992). *Discourse and Social Change*. Cambridge: Polity Press.
- Fairclough, N. (2001). *Language and power* (2. utg.). London: Longman.
- Fairclough, N. (2003). *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*. London: Routledge.
- Fairclough, N. (2008). *Kritisk diskursanalyse*. København: Hans Reitzels forlag.
- Giannino, S. S., & Campbell, S. B. (2012). The Reality of the Gaze: A Critical Discourse Analysis of Flavor of Love. *International Journal of Humanities and Social Science*, 2(3), 59-68. Hentet fra http://www.ijhssnet.com/journals/Vol_2_No_3_February_2012/9.pdf
- Gjørund, P., & Huseby, R. (2011). *Psykologi 2. Mennesket i gruppe og samfunn*. Stavanger: Cappelen Damm AS.
- Graatrud, G. (2015, 21. september). Tidligere Farmen-vinnere advarer TV 2 mot å lage krangle-tv: - La oss få se knallhard jobbing. *Dagbladet*. Hentet fra http://www.dagbladet.no/2015/09/21/kjendis/farmen/reality-tv/tv_2/tv_og_medier/41184753/
- Hall, A. (2007). Viewer's Perceptions of Reality Programs. *Communication Quarterly*, 54(2), 191-211. doi: 10.1080/01463370600650902.

- Hegseth, M., & Husby M. (2014, 16. november). «Farmen»-Finn mener TV 2 lager mobbe-TV. VG. Hentet fra <http://www.vg.no/rampelys/tv/farmen/farmen-finn-mener-tv-2-lager-mobbe-tv/a/23337218/>
- Hill, A. (2005). *Reality TV: Audiences and popular factual television*. London: Routledge.
- Howarth, D. (2005). *Diskurs. En introduksjon*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Jørgensen, M. W., & Phillips, L. (1999). *Diskursanalyse som teori og metode*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Jørgensen, M. W., & Phillips, L. (2012). *Discourse analysis as theory and method*. London: Sage Publications.
- Koutsantoni, D. (2007). "I can now apologize to you twice from the bottom of my heart": Apologies in Greek reality TV. *Journal of Politeness Research: Language, Behaviour, Culture*, 3(1), 93-123. doi: 10.1515/PR.2007.005.
- Krippendorff, K. (1980). Validity in Content Analysis. I E. Mochmann (Red.), *Computerstrategien für die kommunikationsanalyse*. (s. 69-112). Frankfurt: Campus.
- Krippendorff, K. (2012). *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology* (3 utg.). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- Lothe, J., Refsum, C., & Solberg, U. (1997). *Litteraturvitenskapelig leksikon*. Oslo: Kunnskapsforlaget.
- Mausethagen, A. (2015). *Årsrapport for TV-seing 2015: Offisielle seertall fra TV undersøkelsen*. Hentet fra <http://www.tns-gallup.no/globalassets/fra-webnodes/medier/tv/arsrapport-tv-2015.pdf>
- Nabi, R. L., Biely, E. N., Morgan, S. J., & Stitt, C. R. (2003). Reality-Based Television Programming and the Psychology of Its Appeal. *Media Psychology*, 5(4), 303-330. doi: 10.1207/S1532785XMEP0504_01.
- Neumann, I. B. (2006). *Mening, materialitet og makt – en innføring i diskursanalyse*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Nygård, C. (2016). *Årsrapport for TV-seing 2016: Offisielle seertall fra TV-undersøkelsen*. Hentet fra http://www.tns-gallup.no/globalassets/medier/tv/arsrapport-tv_2016.pdf
- Osborne, R. (1995). *Filosofi for begynnere*. Oslo: Pax Forlag A/S.
- Peets, K., & Kikas, E. (2006). Aggressive strategies and victimization during adolescence: Grade and gender difference, and cross-informat aggression. *Aggressive Behavior*, 32(1), 68-79. doi: 10.1002/ab.20105.

- Potter, W. J., Warren, R., Vaughan, M., Howley, K., Land, A., & Hagemeyer, J. (1997). Antisocial acts in reality programming on television. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 41(1), 69-89. doi: 10.1080/08838159709364391.
- Swales, J. (1990). *Genre Analysis: English in Academic and Research Settings*. Cambridge: University Press.
- Taylor, S. (2001). Locating and Conducting Discourse Analytic Research. I M. Wetherell, S. Taylor, & J. Yates (Red.), *Discourse as Data. A Guide for Analysis*. (s. 5-48). London: SAGE Publications.
- Strix. (1. oktober, 2004). *Farmen – Kampen for tilværelsen*. [TV-program]. Bergen: TV2.
- Strix. (10. februar, 2011) *Farmen – Kampen for tilværelsen*. [TV-program]. Bergen: TV2.
- Strix. (2012). *Farmen – Kampen for tilværelsen*. [TV-program]. Bergen: TV2.
- Strix. (2014). *Farmen – Kampen for tilværelsen*. [TV-program]. Bergen: TV2.
- Toldos, M. P. (2005). Sex and age differences in self-estimated physical, verbal and indirect aggression in Spanish adolescents. *Aggressive Behavior*, 31(1), 13-23. doi: 10.1002/ab.20034.
- Wilson, C., Robinson, T., & Callister, M. (2012). Surviving survivor: A Content Analysis of Antisocial Behavior and Its Context in a Popular Reality Television Show. *Mass Communication and Society*, 15(2), 261-283. doi: 10.1080/15205436.2011.567346.

Vedlegg

Vedlegg 1: Kodebok

Variabel: Antisosial atferd

Kodingsenhet:

1. Mindre aggresjon – Direkte fysisk aggresjon som fører til mindre eller ingen skade. Eks: ørefik, slag, spark.
2. Verbal aggresjon – Direkte ikke-fysisk handling. Eks 1: utpressing, tvang, trusler, trakassering. Eks 2: fiendtlige bemerkninger (ødelegge andres selvbilde eller forårsake psykiske skader).
3. indirekte aggresjon – Indirekte, foregår bak offerets rygg. Eks: spre rykter, baksnakking, sabotasje, ansiktsuttrykk, kroppsspråk.
4. Tyveri – ta andres eiendom uten tillatelse. Eks: ran, innbrudd og tyveri.
5. Svik – bevisst villedde andre for egen eller andres vinning. Eks: bedrageri, juks, løgn.

Variabel: Kjønn

1. Mann
2. Kvinne
3. Blandet gruppe

Variabel: Kontekstuell sammenheng

1. Arbeid - når antisosial atferd blir utøvd under deltakernes arbeid på gården
2. Sosial gruppering – når antisosial atferd blir utøvd under større eller mindre grupperinger utenfor arbeid.

3. Tilståelsesrommet - når antisosial atferd blir utøvd i tilståelsesrommet

4. Annet – når antisosial atferd blir utøvd i andre sammenhenger enn de ovennevnte, slik som under en tvekamp eller et oppdrag.

Vedlegg 2: Datamatrikse

Variabler			
Enhet nr.	Antisosial atferd	Kjønn	Sammenheng
1	2	2	2
2	2	1	2
3	2	1	2
4	2	1	2
5	2	1	2
6	2	1	2
7	3	2	3
8	3	2	2
9	2	2	1
10	3	2	3
11	4	3	4
12	2	1	2
13	3	1	3
14	3	3	2
15	3	1	3
16	2	1	2
17	3	2	2
18	3	2	2
19	1	2	2
20	3	3	1
21	5	2	4
22	3	1	2
23	3	1	3
24	3	1	3
25	3	1	3
26	3	1	2
27	3	1	2
28	3	2	3
29	3	1	2
30	3	1	3

31	4	3	2
32	3	1	2
33	3	1	3
34	3	1	1
35	3	1	1
36	4	1	2
37	3	2	3
38	3	1	2
39	2	1	1
40	3	1	2

Vedlegg 3: Farmen sesongguide

Sesong 2 Farmen

Våren 2003 ankommer elleve Farmen-deltakere Horsevika på Grytøya i Troms. Deltakerne er Bente Johansen, Olav Johansen, Aslaug Moi Frøysnes, Merete Hildre, Eli Fjeld, Bjørn Tore Bekkelig, Sirius Nani, Erling Stenersen Sundal, Ingrid Kristiansen, Jørn Johnsen, Stefan Hilt og Hilde Johansen.

Uke 1.

Deltakerne ankommer Horsevika på Grytøya i Troms. De får beskjed om at sesongens første storbonde Hilde vil ankomme gården senere. Når Hilde ankommer gården, får de utdelt sitt første ukesoppdrag. Som ukesoppdrag får deltakerne i oppgave å lage en inngjerding til hesten. Deltakerne vil også måtte rydde i redskapsboden. Ukesoppdraget blir ferdigstilt, og blir dermed godkjent av mentor. Storbonden får senere i oppgave å velge ut en førstekjempe, og valget faller på Jørn. Jørn velger Olav til andrekjempesom igjen velger kunnskap som tvekamp. Tvekampen ender med tap for Jørn, som dermed må forlate Farmen.

Uke 2.

Jørn, som røk ut uken før, har valgt Bjørn til ny storbonde. Som ukesoppdrag får deltakerne i oppgave å tette og gjøre i stand båten. I tillegg skal de lage årer til båten. Ukesoppdraget blir ferdigstilt, og blir dermed godkjent av mentor. Storbonden får i oppgave å velge ut en

førstekjempe, og valget faller på Reino. Reino velger Olav som andrekjempe som igjen velger slegge som tvekamp. Tvekampen ender med tap for Reino, som dermed må forlate Farmen.

Uke 3.

Reino, som røk ut uken før, har valgt Olav til ny storbonde. Som ukesoppdrag får deltakerne i oppgave å bygge hus til flere dyr. Ukesoppdraget blir ferdigstilt, og blir dermed godkjent av mentor. Storbonden får i oppgave å velge ut en førstekjempe, og valget faller på Bjørn Tore. Bjørn Tore velger Stefan som andrekjempe som igjen velger kunnskap som tvekamp. Tvekampen ender med tap for Stefan, som dermed må forlate Farmen.

Uke 4.

Stefan, som røk ut uken før, har valgt Eli til ny storbonde. Som ukesoppdrag får deltakerne i oppgave å gjerde inn grønnsakåkeren. I tillegg skal deltakerne bygge et hønsehus. Siste del av ukesoppdraget går ut på å lage seil og mast til båten. Ukesoppdraget blir ferdigstilt, og blir dermed godkjent av mentor. Denne uken blir vi i tillegg introdusert for tre utfordrere. Utfordrerne er Erling Stenersen Sundal, Hanna Heieren og Vegard Nielsen. De vil i de neste to ukene befinne seg på andre siden av øya, hvor de vil måtte leve av det de finner i naturen. Tilbake på gården får storbonden i oppgave å velge ut en førstekjempe. Valget faller på Olav. Olav velger Bjørn Tore som andrekjempe som igjen velger belte som tvekamp. Tvekampen ender med tap for Olav, som dermed må forlate Farmen.

Uke 5.

Olav, som røk ut uken før, har valgt Bente til ny storbonde. Som ukesoppdrag får deltakerne i oppgave å bygge en gamme hvor de kan røyke kjøtt og fisk. Ukesoppdraget blir ferdigstilt, og blir dermed godkjent av mentor. Storbonden får i oppgave å velge ut en førstekjempe, og valget faller på Eli. Eli velger Ingrid som andrekjempe som igjen velger slegge som tvekamp. Tvekampen ender med tap for Eli, som dermed må forlate Farmen.

Uke 6.

Eli, som røk ut uken før, har valgt Aslaug til ny storbonde. Som ukesoppdrag får deltakerne i oppgave å bygge en inngjerding til grisen. I tillegg skal deltakerne lage kaninbur og tette taket på buret de allerede har. Ukesoppdraget blir ferdigstilt, og blir dermed godkjent av mentor. Denne uken ankommer utfordrerne gården. Utfordrerne får beskjed om at én av de helt sikkert vil få bli på Farmen, én vil ikke få bli igjen, og én vil kanskje få bli igjen. Vegard og Erling vil måtte kjempe mot hverandre for å kunne bli fullverdige deltakere av Farmen. De skal kjempe i gårdsgrener og kan velge seg en assistent blant de andre deltakerne. Vegard velger Merete og Erling velger Bjørn Tore. Vegard vinner over Erling i gårdsgrenene, noe som betyr at Erling vil måtte forlate konkurransen. Hanna skal ut i tvekamp mot en av de andre jentene. Det er storbonden som skal velge andrekjempe, og valget faller på Marianne. Marianne velger slegge som tvekamp. Tvekampen ender med tap for Marianne, som dermed må forlate Farmen.

Uke 7.

Marianne, som røk ut uken før, har valgt Hanna til ny storbonde. Som ukesoppdrag får deltakerne i oppgave å bygge en jordkjeller. Ukesoppdraget blir ferdigstilt, og blir dermed godkjent av mentor. Storbonden får i oppgave å velge ut førstekjempe, og valget faller på Hilde. Hilder velger Ingrid som andrekjempe som igjen velger slegge som tvekamp. Tvekampen ender med tap for Ingrid, som dermed må forlate Farmen.

Uke 8.

Ingrid, som røk ut uken før, har valgt Hilde til ny storbonde. Som ukesoppdrag får deltakerne i oppgave å brygge øl. I tillegg skal deltakerne lage et flyndregarn. Ukesoppdraget blir ferdigstilt, og blir dermed godkjent av mentor. Storbonden får i oppgave å velge ut en førstekjempe, og valget faller på Bjørn Tore. Bjørn Tore velger Vegard som andrekjempe som igjen velger kunnskap som tvekamp. Tvekampen ender med tap for Vegard, som dermed må forlate Farmen.

Uke 9.

Vegard, som røk ut uken før, har valgt Aslaug til ny storbonde. Aslaug er dermed sikret plass i finaleuken. Som ukesoppdrag får deltakerne i oppgave å lage et hull hvor alt av avfall og annet søppel skal oppi. I tillegg skal deltakerne plukke bær og lage saft. Som siste del av ukesoppdraget skal deltakerne fikse på gjerdet. Ukesoppdraget blir ikke ferdigstilt, og blir derfor ikke godkjent av mentor. Storbonden får i oppgave å velge ut en førstekjempe, og valget faller på Bente. Bente velger Hilde som andrekjempe som igjen velger slegge som tvekamp. Tvekampen ender med tap for Bente, som dermed må forlate Farmen.

Uke 10.

Finaleuken er i gang. De resterende fire deltakerne som står igjen i konkurransen får i oppgave å drifte gården en dag hver. Den som gjennomfører det på best mulig måte går direkte til en sluttfinale. En jury bestående av de gamle deltakerne avgjør hvem som blir den første finalisten. Bjørn Tore får flest stemmer, og er dermed klar for sluttfinalen. De resterende tre deltakerne skal nå kjempe mot hverandre, og vinneren møter Bjørn Tore i finalen. Deltakerne skal bygge et gjerde, og den første av de som blir ferdig går til finalen. Aslaug vinner konkurransen. Aslaug og Bjørn Tore møtes i en kunnskapskonkurranse. Bjørn Tore slår Aslaug, og er dermed vinneren av Farmen 2003.

Sesong 8 Farmen

Våren 2012 ankommer 14 Farmen-deltakere gården Nordre Landmark i Sør-Aurdal, Oppland. Deltakerne er Jon Lundemoen, Andreas Nørstrud, Ann-Kristin Barikmo, Knut Eriksen Eide, Kristina Myrseth Moe, Dag Egil Rugås, Ingvild Skare Thygesen, Elin Jeanette Christiansen, Joar Søhoel, Marianne Otterlei, Ragnhild Ouren, Endre Aabrekk, Cecilie Holm og Tov Gunnar T. Sollid.

Uke 1.

Deltakerne ankommer Nordre Landmark gård. De får i oppgave å velge ut sesongens første storbonde. Valget faller på Andreas. Som ukesoppdrag får deltakerne i oppgave å felle ni trær så de kan lage en ny kjerrebro. For å holde stokkene sammen må deltakerne smi klemmer. Deltakerne vil også måtte lage en utvidelse av grisebingen og et lite hus til grisene. Siste delen av ukesoppdraget er å bake 70 runde bakkelsler og 70 flatbrød. Ukesoppdraget blir ferdigstilt, og blir dermed godkjent av mentor. Storbonden får senere i oppgave å velge ut en førstekjempe, og valget faller på Ann-Kristin. Ann-Kristin velger Kristina til andrekjempe som igjen velger saging som tvekamp. Tvekampen ender med tap for Ann-Kristin, som dermed må forlate Farmen.

Uke 2.

Ann-Kristin, som røk ut uken før, har valgt Jon til ny storbonde. Som ukesoppdrag får deltakerne i oppgave å lage en røykestue. Deltakerne vil også måtte lage bringebærsyltetøy, saft og gele av rips. Siste delen av ukesoppdraget er å lage rømmegrøt og en gyngestol som de vil måtte medbringe i en barnedåp de er invitert i. Ukesoppdraget blir ferdigstilt, og blir dermed godkjent av mentor. Storbonden får i oppgave å velge ut en førstekjempe, og valget faller på Andreas. Andreas velger Tov som andrekjempe som igjen velger tautrekking som tvekamp. Tvekampen ender med tap for Tov, som dermed må forlate Farmen.

Uke 3.

Tov, som røk ut uken før, har valgt Dag Egil som ny storbonde. Som ukesoppdrag får deltakerne i oppgave å lage brunost og hvitost av geitemelk. Deltakerne vil også måtte lage pultost av kumelk. Siste delen av ukesoppdraget er å fiske 60 fisk som skal skaldrøkes, samt lage to kurver av never. Ukesoppdraget blir ferdigstilt, og blir dermed godkjent av mentor. Storbonden får i oppgave å velge ut en førstekjempe, og valget faller på Cecilie. Cecilie velger Ragnhild som andrekjempe som igjen velger tautrekking som tvekamp. Tvekampen ender med tap for Cecilie, som dermed må forlate Farmen.

Uke 4.

Cecilie, som røk ut uken før, har valgt Kristina som ny storbonde. Som ukesoppdrag får deltakerne i oppgave å slå alt korn på åkeren og binde kornbånd av dem. I tillegg skal de lage en stor innhegning til hesten. Ukesoppdraget blir ferdigstilt, og blir dermed godkjent av mentor. Storbonden får i oppgave å velge ut en førstekjempe, og valget faller på Marianne. Marianne velger Elin som andrekjempe som igjen velger øksekast som tvekamp. Tvekampen ender med tap for Elin som dermed må forlate Farmen.

Uke 5.

Elin, som røk ut uken før, har valgt Ragnhild som ny storbonde. Som ukesoppdrag får deltakerne i oppgave å klippe ti sauer for deretter å karde og spinne ulla fra sauene. Deltakerne vil også måtte farge garn og lage forskjellige plagg av dette. Siste delen av ukesoppdraget er å lage en badestamp. Ukesoppdraget blir ikke ferdigstilt, og dermed ikke godkjent av mentor. Storbonden får i oppgave å velge ut en førstekjempe, og valget faller på Marianne. Marianne velger Kristina som andrekjempe som igjen velger kunnskap som tvekamp. Tvekampen ender med tap for Kristina som dermed må forlate Farmen.

Uke 6.

Kristina, som røk ut uken før, har valgt Ingvild som ny storbonde. Som ukesoppdrag får deltakerne i oppgave å vaske og pynte gården. Deltakerne vil også måtte lage et treretters festmåltid samt et underholdningsinnslag til at gårdeier kommer på besøk. Siste delen av ukesoppdraget er å lage en inngangsport til gården. Ukesoppdraget blir ferdigstilt, og blir dermed godkjent av mentor. Denne uken kommer det i tillegg fire utfordrere til gården. Utfordrerne er Brynjar Berge, Shahab Afshar, Ali Afshar og Lill Grethe Jørgensen. De andre deltakerne får i oppgave å velge ut én av utfordrerne som får bli. Valget faller på Lill Grethe. Storbonden får i tillegg oppgave å velge ut en førstekjempe, og valget faller på Dag Egil. Dag Egil velger Endre som andrekjempe som igjen velger melkespannholdning som tvekamp. Tvekampen ender med tap for Dag Egil som dermed må forlate Farmen.

Uke 7.

Dag Egil, som røk ut uken før, har valgt Endre som ny storbonde. Som ukesoppdrag får deltakerne i oppgave å hente inn alt kornet fra åkeren. Av kornet skal det treskes 100 kilo korn i sekker, og det skal leveres 60 kilo finmalt mel. Av byggmel skal det bakes seks brød og 30 kvikaku. Av brygget skal det dessuten brygges 25 liter øl. Resten av kornet skal legges på låven for vinterlagring. Ukesoppdraget blir ikke ferdigstilt, og dermed ikke godkjent av mentor. Storbonden får i oppgave å velge ut en førstekjempe, og valget faller på Andreas. Andreas velger Jon som andrekjempe som igjen velger øksekast som tvekamp. Tvekampen ender med tap for Andreas som dermed må forlate Farmen.

Uke 8.

Andreas, som røk ut uken før, har valgt Joar som ny storbonde. Som ukesoppdrag får deltakerne i oppgave å lage to lykter. Til lyktene skal deltakerne støpe to kubbelys av grisetalg. I tillegg skal de støpe 30 voksllys til innendørsbruk. Den siste delen av ukesoppdraget er å tjære syd- og vestveggen på hovedhuset. Ukesoppdraget blir ferdigstilt, og blir dermed godkjent av mentor. Storbonde får i oppgave å velge ut en førstekjempe, og valget faller på Lill Grete. Lill Grete velger Ingvild som andrekjempe som igjen velger tautrekking som tvekamp. Tvekampen ender med tap for Lill Grete som dermed må forlate Farmen.

Uke 9.

Lill Grete, som røk ut uken før, har valgt Jon som ny storbonde. Som ukesoppdrag får deltakerne i oppgave å klargjøre og stenge flere av byggene for vinteren. Deltakerne skal også lage godteri. Siste delen av ukesoppdraget er at åkeren skal pløyes. Ukesoppdraget blir ikke ferdigstilt, og blir dermed ikke godkjent av mentor. Storbonde får i oppgave å velge ut en førstekjempe, og valget faller på Joar. Joar velger Knut som andrekjempe som igjen velger øksekast som tvekamp. Tvekampen ender med tap for Knut som dermed må forlate Farmen.

Uke 10.

Finaleuken er i gang. Joar tok seg gjennom forrige tvekamp til finalen. De fem resterende deltakerne vil måtte ta seg gjennom tre ulike øvelser for å kunne komme til semifinalen. Den første øvelsen er å sette kornbånd på staur. Andre øvelsen er å sele opp en hest, spenne den til en høyvogn og kjøre den gjennom en hinderløype. Tredje og siste øvelse er å hente melk gjennom en hinderløype. Ingvild og Endre står igjen som vinnere av de tre øvelsene. De tre deltakerne som tar seg til finalen er dermed Jon, Ingvild og Endre. I finalen skal deltakerne først konkurrere i melkespannholdning. Endre taper denne tvekampen. Dermed står det mellom Ingvild og Jon i en kunnskapskonkurranse. Ingvild slår Joar, og er dermed vinneren av Farmen 2012.

Vedlegg 4: Fysisk minnepenn med analyserte episoder.

Med oppgaven følger en minnepenn hvor de analyserte episodene kan hentes frem.